

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2019 - 2023

Wykonawca:

Włodzimierz Durka

DURKA RESEARCH. Badania społeczne

na zlecenie:

Gminy Bierzwnik

Bierzwnik - Szczecin, 2018

Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik zrealizował zespół ekspertów z firmy badawczej DURKA RESEARCH przy współudziale członków Zespołu ds. Rewitalizacji Gminy Bierzwnik w składzie:

1. Daniel Domagała - Sekretarz Urzędu Gminy Bierzwnik – koordynator zespołu
2. Violetta Wieczorek - Kierownik Referatu Ogólnoorganizacyjnego Urzędu Gminy Bierzwnik
3. Marzena Piasecka – Inspektor ds. Rolnictwa, Leśnictwa, Gospodarki Mieniem Komunalnym Urzędu Gminy Bierzwnik
4. Grażyna Pytlarz – Prezes Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Bierzwnik, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Bierzwniku
5. Włodzimierz Wajda - Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Bierzwniku oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Bierzwniku
6. Kinga Recka-Matyjasik - Dyrektor Zespołu Szkolno Przedszkolnego im. Cystersów Bierzwnickich w Bierzwniku
7. Małgorzata Kowalska - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Łasku
8. Barbara Stolpiak – Prezes Stowarzyszenia Ochrony Dziedzictwa Pocysterskiego w Bierzwniku /MARIENWALDE/
9. ks. Andrzej Dymier – Dyrektor Instytutu Medycznego im. Jana Pawła II w Szczecinie
10. Adrian Przybylak - Kierownik Posterunku Policji w Bierzwniku

W proces tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2018-2023 zostali zaangażowani pracownicy Urzędu Gminy Bierzwnik, Ośrodka Pomocy Społecznej, Domu Kultury, Zakładu Gospodarki Komunalnej w Bierzwniku, Zespołu Szkolno–Przedszkolnego im. Dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich w Bierzwniku, Szkoły Podstawowej w Zielenienie, Szkoły Podstawowej w Łasku oraz innych jednostek komunalnych. Wysoką aktywność wykazali także mieszkańcy gminy, którzy wyrażali swoje opinie w trakcie wszystkich etapów procesu społecznej partycypacji i konsultacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Spis treści

Wykaz pojęć i skrótów użytych w opracowaniu.....	5
1. Wstęp	8
2. Charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Bierzwnik.....	10
2.1. Położenie, powierzchnia i gęstość zaludnienia.	10
2.1. Ludność i rynek pracy.....	12
2.2. Środowisko przyrodnicze.....	13
2.3. Gospodarka	14
2.4. Infrastruktura techniczna	17
2.4.1. Zaopatrzenie w wodę	17
2.4.2. Infrastruktura drogowa	17
2.4.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną.....	18
2.4.4. Telekomunikacja.....	19
2.4.5. Jednostki kultury	19
2.5. Gmina Bierzwnik w porównaniu do innych gmin województwa	20
3. Powiązania programu rewitalizacji społecznej z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Bierzwnik	22
3.1. Strategia rozwoju Gminy Bierzwnik na lata 2008-2020	22
3.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	24
3.3. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych	25
3.4. Podsumowanie: zgodność celów LPR z celami innych dokumentów strategicznych	27
3.5. Dokumenty regionalne.....	28
3.6. Dokumenty krajowe	29
3.7. Dokumenty Unii Europejskiej.....	32
4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Bierzwnik	33
4.1. Metodologia diagnozy na potrzeby rewitalizacji.....	33
4.2. Analiza wewnętrznego zróżnicowania gminy ze względu na występowanie zjawisk kryzysowych w głównych sferach funkcjonalnych: analiza ilościowa/statystyczna.....	36
4.2.1. Sfera społeczna.....	36
4.2.2. Sfera gospodarcza	42
4.2.3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	44
4.2.4. Sfera techniczna	46
4.2.5. Sfera środowiskowa	48
4.3. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Bierzwnik	50

5.	Wyznaczenie obszarów rewitalizacji z uwzględnieniem partycypacji mieszkańców i zasobów lokalnych.....	55
5.1.	Partycypacyjna ocena obszarów rewitalizacji	55
5.1.1.	Prace zespołu ds. rewitalizacji	56
5.1.2.	Badanie ankietowe wśród mieszkańców oraz innych interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2019-2023	57
5.2.	Obszary rewitalizacji gminy Bierzwnik	65
5.2.1.	Charakterystyka I podobszaru rewitalizacji: Bierzwnik Północ – problemy, potrzeby, potencjały i propozycje rozwiązań	68
5.2.2.	Charakterystyka II podobszaru rewitalizacji: Łasko - Wygon	71
5.2.3.	Charakterystyka III podobszaru rewitalizacji: Kolsk - Górzno.....	74
6.	Wizja, cele i kierunki działania.....	78
6.1.	Wizja obszaru rewitalizacji	78
6.2.	Cel główny, cele strategiczne i operacyjne.....	79
7.	Projekty rewitalizacji	81
7.1.	Opis projektów rewitalizacyjnych	81
7.2.	Projekty rewitalizacji	82
8.	Ramy finansowe	113
8.1.	Źródła finansowania LPR	113
8.2.	Lista indykatywna projektów	115
9.	System wdrażania i monitorowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	117
9.1.	System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji	117
9.2.	System monitoringu	118
9.3.	Wskaźniki realizacji LPR.....	119
9.4.	Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji	121
10.	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko	123
11.	Spis tablic i rysunków	124
12.	Załącznik nr 1. Podstawowe dane o gminie Bierzwnik.....	126

Wykaz pojęć i skrótów użytych w opracowaniu

ASOS – Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego

EFS – Europejski Fundusz Społeczny

FIO – Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020

FS – Fundusz Spójności

GUS – Główny Urząd Statystyczny,

IZ RPO WZ – Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020

JST – jednostka samorządu terytorialnego,

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji

PDK – Program Dziedzictwo Kulturowe

PE – Program Edukacja

POIiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PRIK – Program Rozwój Infrastruktury Kultury

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska,

RPO WZP 2014-2020 – Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014-2020

SOOP – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych

SSW – Specjalna Strefa Włączenia

SWOT – analiza strategiczna obejmująca 4 sfery: strengths (silne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia).

WFOŚiGW – Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie

Pojęcia przedstawione poniżej, pochodzą z "Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020", Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, z 3 lipca 2015 r.

Rewitalizacja – kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru oraz wzmocnienie jego lokalnych potencjałów (w tym także kulturowych) i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy (m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właściciele nieruchomości, organy władzy publicznej, etc.) tego procesu, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością. Działania służące wspieraniu procesów rewitalizacji prowadzone są w sposób spójny: wewnątrz (poszczególne działania pomiędzy sobą) oraz zewnątrz (z lokalnymi politykami sektorowymi, np. transportową, energetyczną, celami i kierunkami wynikającymi z dokumentów strategicznych i planistycznych).

Stan kryzysowy – stan spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych (w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitał społeczny, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym), współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer:

- gospodarczej (w szczególności w zakresie niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw),
- środowiskowej (w szczególności w zakresie przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia, ludzi bądź stanu środowiska),
- przestrzenno - funkcjonalnej (w szczególności w zakresie niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej),
- technicznej (w szczególności w zakresie degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska).

Skalę negatywnych zjawisk odzwierciedlają mierniki rozwoju opisujące powyższe sfery, które wskazują na niski poziom rozwoju lub dokumentują silną dynamikę spadku poziomu rozwoju, w odniesieniu do wartości dla całej Gminy.

Obszar zdegradowany – obszar, na którym zidentyfikowano stan kryzysowy. Dotyczy to najczęściej obszarów miejskich, ale także wiejskich. Obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia sytuacji kryzysowej na każdym z podobszarów.

Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w pkt. 2, na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni Gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców Gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Program rewitalizacji – inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę Gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji.

1. Wstęp

Niniejszy dokument zawiera analizę i diagnozę ukierunkowaną na wyznaczenie obszaru zdegradowanego, a w dalszej kolejności obszaru, który zostanie poddany rewitalizacji. Analiza i diagnoza została przeprowadzona w oparciu o dokumenty urzędowe, bazy danych oraz dane zebrane specjalnie dla tego opracowania (dane ankietowe, opinie wyrażane w trakcie konsultacji).

Diagnoza została przeprowadzona dla całej gminy, jednocześnie odnosząc się do negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej oraz technicznej. Aby stwierdzić istnienie i określić zakres negatywnych zjawisk w każdej z wymienionych sfer stosuje się szereg wskaźników. Dobór tych wskaźników uzależniony jest nie tylko ich dostępnością, ale także ich adekwatnością do analizowanych zjawisk.

Głównym kryterium doboru wskaźników jest moc diagnostyczna zjawisk negatywnych, specyficznych dla analizowanej gminy i jej wewnętrznych uwarunkowań.

Zarówno w „Wytycznych” (definicja stanu kryzysowego), jak i w ustawie o rewitalizacji (art. 9 ust. 1) określono zjawiska, które w szczególności powinny zostać poddane analizie w sferze społecznej. Użycie frazy „w szczególności” oznacza, że poza analizą wymienionych można badać występowanie również innych negatywnych zjawisk. Zróżnicowanie charakteru i skali zjawisk społecznych występujących w gminach uniemożliwia sformułowanie ich zamkniętego katalogu. Wybór powinien wynikać z ich natężenia w konkretnej gminie (np. depopulacja, problemy z uzależnieniami, poziom zdrowia, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych).

W prezentowanej diagnozie sytuacji w gminie Bierzwnik analizie poddano następujące wskaźniki ilustrujące wewnętrzne zróżnicowanie stanu kryzysowego w gminie:

- odnośnie sfery społecznej:

1. odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
2. odsetek bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
3. odsetek osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
4. saldo liczby ludności w latach 2007-18;

- odnośnie sfery gospodarczej:

5. poziom przedsiębiorczości, tj. liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców;

- odnośnie sfery technicznej:

6. odsetek mieszkań podłączonych do sieci kanalizacyjnej;

- odnośnie sfery środowiskowej:

7. ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca.

- odnośnie sfery funkcjonalno-przestrzennej:

8. odległość do lokalizacji usług oświatowych oraz zdrowotnych.

W pewnych przypadkach, zwłaszcza w odniesieniu do kwestii technicznych, konieczne było przyjmowanie wartości szacunkowych. Szacunków tych dokonywali jednak lokalni eksperci, co ogranicza zakres potencjalnych błędów.

2. Charakterystyka społeczno-gospodarcza gminy Bierzwnik

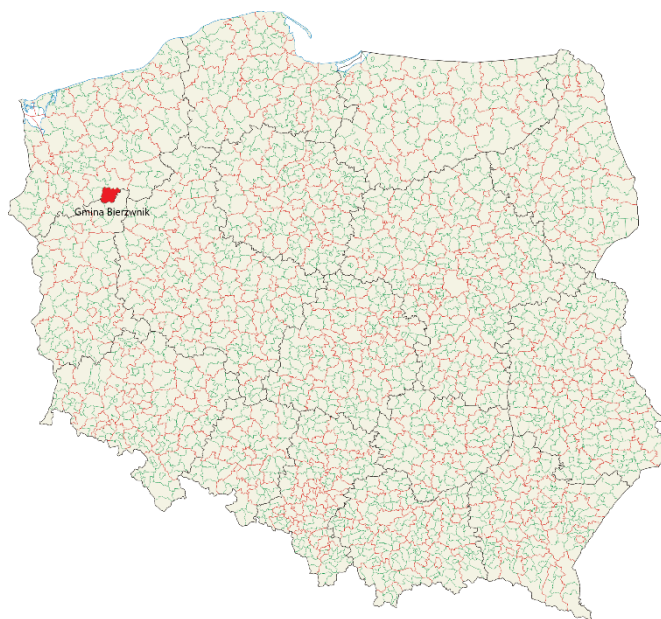
2.1. Położenie, powierzchnia i gęstość zaludnienia.

Bierzwnik jest gminą wiejską, położoną w województwie zachodniopomorskim, w południowo-wschodniej części powiatu choszczeńskiego. Siedzibą władz gminy jest wieś Bierzwnik.

Gmina leży w południowej części województwa zachodniopomorskiego, na Pojezierzu Dobiegniewskim i Równinie Drawskiej. Tereny leśne zajmują 53% powierzchni gminy, a użytki rolne 36%. Gmina stanowi 18% powierzchni powiatu choszczeńskiego.

Bierzwnik sąsiaduje z gminami: Choszczno, Drawno i Krzęcin (powiat choszczeński) oraz gminami

Dobiegniew i Strzelce Krajeńskie (powiat strzelecko-drezdenecki) w województwie lubuskim.

Gminę zamieszkuje 4719 osób (2017) na powierzchni 239,05 km², co daje gęstość zaludnienia w wysokości ok. 20 os./km².

Bierzwnik uzyskał połączenie kolejowe już w 1847 r. po wybudowaniu odcinka linii kolejowej ze Stargardu do Dobiegniewa. W 1978 r. cała linia ze Szczecina do Poznania została zelektryfikowana. Obecnie w gminie czynne są 2 stacje kolejowe: Rębusz i Bierzwnik.

Przez gminę prowadzi droga wojewódzka nr 160, łącząca Bierzwnik z Choszcznem (24

km) i z Dobiegniewem (11 km).

Rysunek 1. Granice administracyjne gminy Bierzwnik

Źródło: https://wiki.openstreetmap.org/wiki/File:POLSKA_woj_pow_gminy.png

W swej wczesnej historii najistotniejszy wpływ na rozwój okolic Bierzwnika wywarło opactwo cysterskie założone w XIII wieku. Opactwo to, oprócz wpływów kulturowych i szerzenia chrześcijaństwa, w istotny sposób zmieniało gospodarkę, unowocześniając ją według wzorów i osiągnięć z krajów Europy Zachodniej – Francji, Niemiec, Włoch i Skandynawii. W miejsce wykarczowanych lasów powstawały nowe wsie, a Bierzwnik został miejscowością gminną na prawie niemieckim.

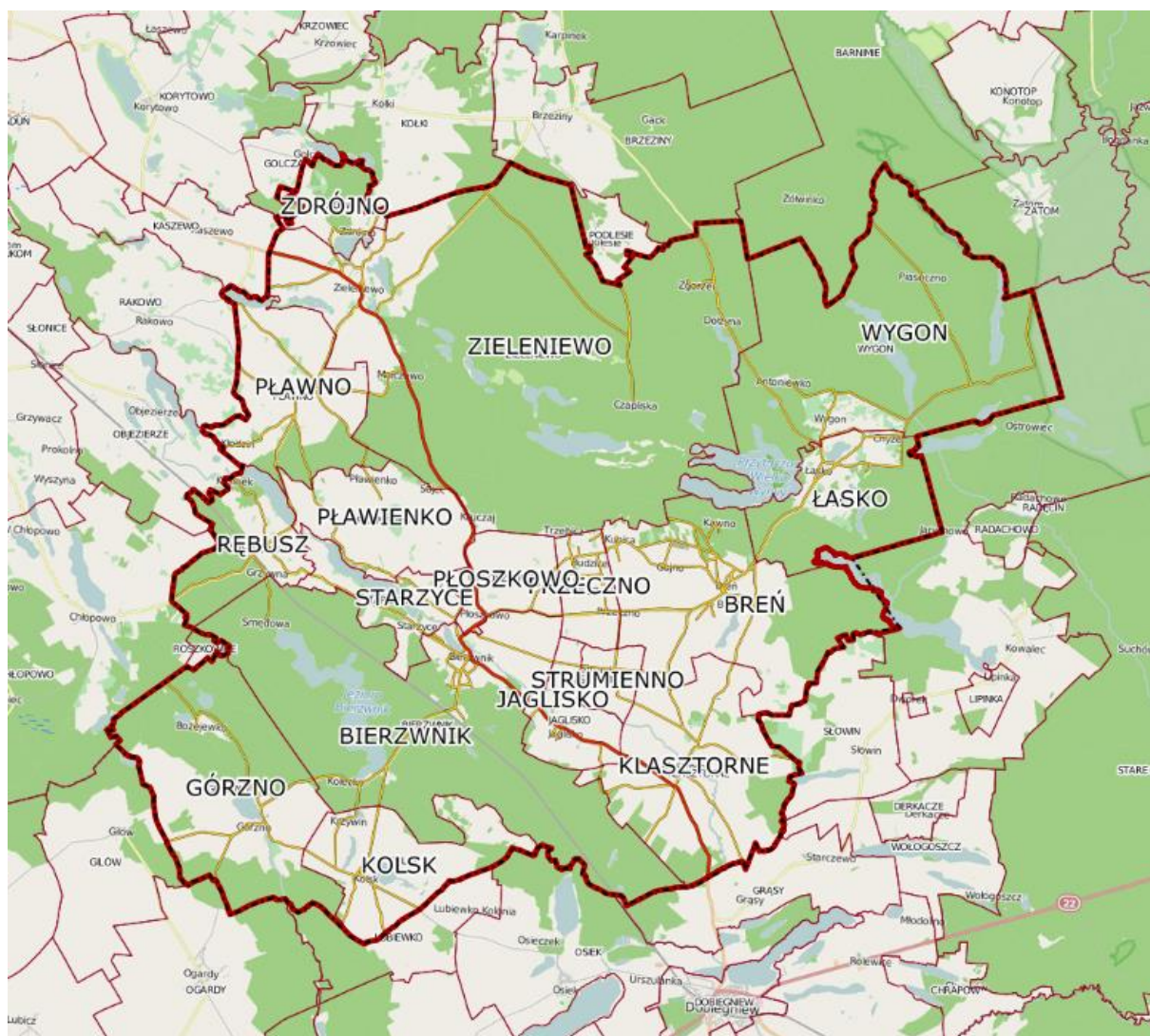
Po drugiej wojnie światowej władze polskie utworzyły w Bierzwniku jednostkę administracji państwowej – gminę. Jej dość szeroki zasięg został w krótkim czasie okrojony przez wydzielenie rad gromadzkich – jednostek administracyjnych o małym zasięgu, ale też i o ograniczonych kompetencjach w następujących miejscowościach: Kolsk, Klasztorne, Łasko, Zieleniewo. Rady gromadzkie realizowały szereg funkcji gospodarczych, szczególnie w zakresie rolnictwa i gospodarki leśnej – warunki naturalne preferowały te dziedziny gospodarki. Mimo wielu ograniczeń gospodarka

rolna i leśna stawała się coraz bardziej wydajna i zaspokajała potrzeby mieszkańców oraz dawała produkcję towarową na rynek.

Gmina wykorzystała szansę rozwojową w latach siedemdziesiątych: zwodociągowano wsie, przebudowano sieć energetyczną, zmodernizowano infrastrukturę komunikacyjną, poszerzono bazę szkolnictwa podstawowego, powstała sieć ośrodków kultury, powstał ośrodek zdrowia i czytelnia, budynek administracyjny gminy, szereg domów mieszkalnych.

System osadniczy gminy obejmuje wsie: Bierzwnik, Breń, Chyże, Górzno, Jaglisko, Klasztorne, Kolsk, Łasko, Pławno, Płoszkowo, Przeczno, Rębusz, Starzyce, Strumiennie, Wygon i Zieleniewo; osady: Chojnica, Zdrójno; kolonie: Bożejewko, Budzice, Bukowie, Chełmienko, Gajno, Grzywna, Kawno, Kłodzin, Kołeczko, Kosinek, Kruczaj, Krzywlin, Kunica, Ostromęcko, Pławienko, Przykuna, Smełdowa, Trzebiczy i Zgorzel; przysiółek Malczewo; leśniczówki: Antoniewko, Czapliska, Dołżyna i Sojec oraz gajówka Piaseczno.

Obecnie gmina podzielona jest na sołectwa: Bierzwnik, Breń, Górzno, Jaglisko, Klasztorne, Kolsk, Łasko, Ostromęcko, Pławno, Płoszkowo, Przeczno, Rębusz, Starzyce, Strumiennie, Wygon i Zieleniewo.

Rysunek 2. Sołectwa w gminie Bierzwnik

Źródło: <http://www.portal.gison.pl/bierzwnik/>

2.1. Ludność i rynek pracy

Gmina Bierzwnik w dniu 31.12.2017 roku była zamieszkiwana przez 4 719 osób. Wskaźnik gęstości zaludnienia w województwie zachodniopomorskim wynosi 75 osób na 1 km², natomiast w gminie Bierzwnik, której powierzchnia liczy 239 km², jest to tylko 20 osób na 1 km². Jest to jedna z najrzadziej zaludnionych gmin w województwie zachodniopomorskim. Jedynie gmina Drawno jest mniej zaludniona w powiecie choszczeńskim.

Zróżnicowanie zbiorowości mieszkańców pod względem płci nie jest wysokie: w 2017 roku w gminie kobiety stanowiły 51% mieszkańców.

Ogólna liczba ludności gminy maleje. Nie jest to jednak proces żywiołowy.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Bierzwnik w latach 2014-2017

Ludność	2014	2015	2016	2017
ogółem	4 804	4 785	4 778	4 719
mężczyźni	2 468	2 467	2 447	2 410
kobiety	2 336	2 318	2 331	2 309

Źródło: Obliczenia własne na podstawie bdl.stat.gov.pl

Struktura wiekowa, a właściwie skład kategorii wiekowych mieszkańców gminy przekłada się na sytuację na rynku pracy. Proces starzenia się ludności i przechodzenia z wieku aktywności zawodowej do wieku poprodukcyjnego przesuwają ciężar presji na uzyskanie pracy z roczników starszych (50+) na młodsze kategorie wiekowe (poniżej 30, a nawet 25 roku życia). Zmiany te ilustrują dane zamieszczone w tabeli 2.

Tabela 2. Liczba i skład osób bezrobotnych w latach 2014-2017

Liczba osób bezrobotnych	2014	2015	2016	2017
ogółem	403	376	330	245
w tym:				
kobiety	207	194	188	139
mężczyźni	196	182	142	106
w tym:				
do 25 roku życia	77	66	50	44
do 30 roku życia	-	116	93	71

powyżej 50 roku życia	89	98	93	65
w tym:				
długotrwale bezrobotni	241	231	196	153

Źródło: Obliczenia własne na podstawie bdl.stat.gov.pl (stan na dzień 31 grudnia)

Proporcja pomiędzy osobami poszukującymi pracy w wieku do 25-30 roku życia, a tymi powyżej 50 lat zmienia się systematycznie rok do roku. W 2016 roku liczebność bezrobotnych w wieku do 30 lat i powyżej 50 była taka sama, ale już w 2017 roku liczba osób poszukujący pracy wśród osób do 30 roku życia była wyższa niż powyżej 50 lat.

Proporcjonalnie maleją liczebności bezrobotnych w podziale na płeć. Maleje także liczebność osób długotrwale bezrobotnych.

2.2. Środowisko przyrodnicze

Gmina Bierzwnik charakteryzuje się niezwykle zróżnicowanym obszarem pod względem przyrodniczym. Na jej terenie znajduje się Drawieński Park Narodowy bogaty w unikalne okazy fauny i flory.

Lasy w Gminie Bierzwnik stanowią aż 53,61 % powierzchni ogólnej, użytki rolne 35,6 % a jeziora ok. 5 %. Zróżnicowany krajobraz, duża liczba jezior i zieleni, wyróżniona strefa ciszy oraz czyste powietrze stanowią dogodne warunki dla rozwoju turystyki.

Na szczególną uwagę zasługują jeziora, których mamy na terenie gminy aż 42. Do największych zaliczamy jezioro Wielkie Wyrwy o powierzchni 221,78 ha, Bierzwnik o powierzchni 202,93 ha, Smolary o powierzchni 86,18 ha, Piaski o powierzchni 72,56 ha.

W gminie występują cenne przyrodniczo obszary chronione:

- Drawieński Park Narodowy (powierzchnia całkowita 11 390,44 ha, w tym 72 ha na terenie gminy Bierzwnik) – odznacza się bogactwem występujących tu typów ekosystemów. Większa część lasów Parku ma charakter półnaturalny. Do siedlisk naturalnych należą torfowiska i ekosystemy wodne – rzek i jezior. Obszar Parku położony w gminie Bierzwnik nie wyróżnia się szczególnymi walorami, natomiast duże walory krajobrazowe reprezentuje otulina. Obejmuje fragment równiny sandrowej z wcięciami w jej powierzchni rynnymi mezotroficznych jezior Piaski i Rokiet.
- Rezerwat przyrody „Łasko” (16,95 ha) – porośnięty 150 – letnim lasem bukowo – sosnowym z kolonią czapli siwej
- Rezerwat przyrody „Wyspa na jeziorze Bierzwnik” (1,13 ha) o kształcie wrzeciona wyniesionego ponad lustro wody na 5 – 8 metrów. Wyspa bez trzciny, w której występuje rzadko spotykana kłoc wiechowata, liczne okazy lip (3 –5 m. w obwodzie), sosny (2,86 m.) i buki.
- Rezerwat przyrody „Źródliko Skrzypowe” (1,05 ha) – w dolinie rzeki Kaczynki łączącej jeziora Starzyce i Wielkie, w miejscowości Klasztorne. W podmokłym lesie występują okazy skrzypu olbrzymiego o wysokości 1,5 – 2 m. nadając mu charakter podgórski, nietypowe dla lasów nizinnych.

- Obszar Chronionego Krajobrazu „Bierzwnik” (30634 ha). Zajmuje on tereny leśne, pozostawiając enklawy polne gminy poza granicami. O walorach krajobrazowych decydują głównie: jeziora, bogata rzeźba rynien glacialnych, śródleśne torfowiska i łąki.

Na terenie gminy istnieje 17 obiektów uznanych za pomniki przyrody. Są to:

- dąb szypułkowy w Chłopowie
- lipa drobnolistna – grupa 2 drzew w Pławienku
- 2 dęby szypułkowe w Kolsku
- 2 dęby szypułkowe w Bierzwniku, park wiejski
- dąb szypułkowy w Breniu
- 2 klony zwyczajne w Bierzwniku, park wiejski
- buk zwyczajny w Bierzwniku, park wiejski
- 2 modrzewie europejskie w Bierzwniku, park wiejski
- świerk pospolity w Bierzwniku, park wiejski
- lipa drobnolistna w Klasztornej, park wiejski
- modrzew polski, grunty wsi Zieleniewo – Kozłów
- miłorząb dwuklapowy , leśniczówka Kruczaj Grabowo
- 2 dęby szypułkowe Nadleśnictwo Bierzwnik obręb Wygon
- dąb czerwony Zakręt – wieś Podlesie
- 2 dęby szypułkowe Nadleśnictwo Bierzwnik obręb Bierzwnik

2.3. Gospodarka

Położenie w obrębie Puszczy Drawskiej sprzyja rozwojowi leśnictwa i turystyki.

Pod względem liczby podmiotów zarejestrowanych w systemie REGON, gmina nie odbiega od przeciętnej dla gmin wiejskich województwa.

Tabela 3. Podmioty wg sektorów własnościowych w latach 2014-2017

Sektory własności	2014	2015	2016	2017
podmioty gospodarki narodowej ogółem	350	362	371	364
sektor publiczny - ogółem	13	14	14	14
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	5	5	5	5
sektor prywatny - ogółem	337	347	357	352
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	271	282	285	280
sektor prywatny - spółki handlowe	21	20	26	26
sektor prywatny - spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	6	5	8	8

sektor prywatny - spółdzielnie	2	2	2	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	16	16	17	17

Źródło: bdlstat.gov.pl

Dominują przedsiębiorstwa małe – osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Ten rodzaj działalności gospodarczej stanowił w analizowanym okresie od 76,9% do 77,4% ogółu podmiotów gospodarczych. W gminie działają także 2 spółdzielnie, 17 stowarzyszeń i organizacji społecznych, 26 spółek handlowych, w tym 8 z udziałem kapitału zagranicznego. Poza sektorem prywatnym w gminie działa 14 podmiotów sektora publicznego.

Tabela 4. Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 oraz klas wielkości

	2014	2015	2016	2017
ogółem	350	362	371	364
wg rodzajów działalności				
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	50	40	49	50
przemysł	39	45	49	51
budownictwo	62	64	66	73
pozostała działalność	199	213	207	190
wg klas wielkości				
0 - 9	327	337	346	340
10 - 49	18	20	20	19
50 - 249	5	5	5	5
Struktura podmiotów				
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14,29%	11,05%	13,21%	13,74%
przemysł	11,14%	12,43%	13,21%	14,01%
budownictwo	17,71%	17,68%	17,79%	20,05%
pozostała działalność	56,86%	58,84%	55,80%	52,20%
0 - 9	93,43%	93,09%	93,26%	93,41%
10 - 49	5,14%	5,52%	5,39%	5,22%

50 - 249	1,43%	1,38%	1,35%	1,37%
----------	-------	-------	-------	-------

Źródło: bdl.stat.gov.pl

Pod względem zatrudnienia dominują firmy małe, zatrudniające do 10 osób. Stanowią one ponad 93% wszystkich firm. 5 przedsiębiorstw zatrudnia więcej niż 50 osób.

Ponad 13% podmiotów prowadzi działalność w obrębie leśnictwa, rolnictwa, łowiectwa i rybactwa. W budownictwie i przemyśle działa około 35% podmiotów, zaś w pozostałych rodzajach około 56-52% podmiotów, wśród których są najliczniejszą kategorią przedsiębiorstw są firmy handlowe.

Wciąż ważnym elementem gospodarki gminy jest rolnictwo.

Powierzchnia użytków rolnych w gminie stanowi znaczny potencjał produkcyjny - obecnie nie w pełni wykorzystywany. Zajmują one powierzchnię 8747 ha, co stanowi 36,59 % ogólnej powierzchni gminy. Wśród użytków rolnych grunty orne stanowią powierzchnię 6413 ha tj. 26,83 %, natomiast łąki i pastwiska zajmują powierzchnię 2026 ha, co stanowi 8,48 %. Nieznaczny udział w użytkach rolnych wykazują sady, których powierzchnia wynosi 31 ha, co daje tylko 0,13 %. Największy udział w powierzchni gminy mają lasy - 12815 ha, co stanowi 53,61 %. Wody zajmują 1127 ha, czyli 4,71% ogólnej powierzchni gminy. Nieznaczny obszar stanowią nieużytki, których powierzchnia wynosi 703 ha, co daje 2,94 %. Inne grunty zajmują 2,15 % ogólnej powierzchni.

Sytuacja w rolnictwie na terenie gminy Bierzwnik uwarunkowana jest wieloma czynnikami. W dużym stopniu są to czynniki hamujące rozwój rolnictwa. Gminę charakteryzuje średnia jakość gleb. Warunki klimatyczne w regionie i w gminie sprawiają, że narażona jest na klęski: przymrozki, częste susze, co w następstwie przekłada się na niewielki plon o niskiej jakości. Niekorzystna jest również rzeźba terenu, warunki glebowo-wodne. Obszar gminy został zakwalifikowany do obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW).

Pozostałe czynniki niekorzystne dla produkcji rolniczej:

- brak przemysłu rolno-przetwórczego w stosunku do możliwości produkcyjnych,
- brak przetwórstwa opartego na produkcji zwierzęcej;
- ograniczenia wynikające z wymogów ochrony środowiska;
- system melioracyjny wymagający renowacji i uzupełnienia (z ogólnej powierzchni 6559 ha gruntów zmeliorowanych melioracje zajmują 2705 ha, co stanowi 41 %);
- uwarunkowania makroekonomiczne gospodarki żywnościowej, a szczególnie mała opłacalność produkcji rolniczej i ograniczony rynek zbytu;
- wzrost kosztów środków produkcji, nawozów, środków ochrony roślin, paliwa.

Struktura agrarna gminy jest zróżnicowana – dominują gospodarstwa małe. Stan ten ilustrują poniższe dane.

Tabela 5. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych [2010 rok]

Wielkość obszarów	liczba	%
ogółem	545	100,0%

do 1 ha włącznie	166	30,5%
1 - 5 ha	154	28,3%
5 - 10 ha	63	11,6%
10 -15 ha	55	10,1%
15 ha i więcej	107	19,6%

Źródło: bdl.stst.gov.pl

Względną opłacalność gospodarowania zapewniają gospodarstwa o największym areale, znacznie przekraczającym 15 ha.

2.4. Infrastruktura techniczna

2.4.1. Zaopatrzenie w wodę

Gmina Bierzwnik charakteryzuje się bardzo wysokim odsetkiem (ok. 98,4% wg danych Urzędu Statystycznego w Szczecinie) mieszkańców zaopatrzonych w wodę z systemów komunalnych. Łączna długość sieci wodociągowej wynosi 52,7 km, ilość połączeń prowadzących do budynku – 960.

W obszarze gminy eksploatowanych jest 8 wiejskich ujęć wody zaopatrujących w wodę miejscowości z wodociągów grupowych. Stosowane urządzenia odzależniające pozwalają na uzyskanie wody odpowiadającej wymogom, co dokumentują przeprowadzane badania okresowe.

Ujęcia wody funkcjonują w poniższych miejscowościach i obsługują:

- 1) Bierzwnik – obsługuje obszar samej wsi oraz miejscowości Płoszkowo i Starzyce,
- 2) Breń – obsługuje obszar samej wsi oraz miejscowości Przeczno,
- 3) Klasztorne – obsługuje obszar samej wsi oraz miejscowości Jaglisko,
- 4) Zieleniewo – obsługuje obszar samej wsi oraz miejscowości Zdrójno,
- 5) Pławno – obsługuje obszar samej wsi oraz miejscowości Rębusz,
- 6) Kolsk – obsługuje obszar całej wsi oraz miejscowości Ostromięcko i Lubiewko,
- 7) Łasko – obsługuje obszar wsi Łasko i Wygon,
- 8) Górzno – obsługuje wodociąg zakładowy w Zarządzie Spółki Agro – Mielęcín,

W pozostałych miejscowościach występują indywidualne systemy zaopatrzenia w wodę.

2.4.2. Infrastruktura drogowa

Drogi gminne to drogi o nawierzchni żużlowej i dojazdowe drogi do pól o łącznej długości 48 km. Przez miejscowość Bierzwnik ulicami Długa i Mickiewicza przebiega droga wojewódzka nr 160. Układ uliczny – drogowy w Bierzwniku nie jest dostosowany do potrzeb ruchu tranzytowego.

Tabela 6. Wykaz dróg powiatowych w gminie Bierzwnik

L.p.	Numer drogi	Nazwa drogi	od km	do km	razem
1	2222 Z	Recz – Suliszewo – Zieleniewo – Rębusz – Chłopowo – Krzęcin	17+140	28+256	11.116
2	2226 Z	Recz – Kiełpino – Brzeziny – Zieleniewo	20+159	24+875	4.716
3	2212 Z	Pełczyce – Krzęcin – Rakowo – Zieleniewo	23+133	24+745	1.612
4	2231 Z	St. Klukom – Słonice – Rębusz – Bierzwnik – Kolsk – Granica pow.	12+092	27+022	14.930
5	2232 Z	Rakowo – Pławno	1+997	3+613	1.616
6	2233 Z	Żółwino – Drawno – Dobiegniew	25+799	28+278	2.479
7	2235 Z	Brzeziny – Wygon	4+010	9+773	5.763
8	2239 Z	Ostromięcko – Górzno – Strzelce Kraj.	0+000	5+270	5.270
9	2240 Z	Płoszkowo – Wygon – Rokitno	0+000	16+078	16.078
10	2241 Z	Przeczo – Breń	0+000	2+563	2.563
11	2242 Z	Breń – Klasztorne	0+000	4+500	4.500
Razem					70.643

Źródło: <http://pzd.choszczno.ibip.pl>

Łączna długość dróg powiatowych przebiegających przez gminę Bierzwnik wynosi ponad 70 km. Najdłuższą drogą jest droga nr 2240Z Płoszkowo – Wygon – Rokitno o długości 15 km.

2.4.3. Zaopatrzenie w energię elektryczną

Gminę Bierzwnik obsługuje Grupa Energetyczna ENEA S.A. Oddział w Gorzowie Wlkp. Rejon Energetyczny w Choszcznie. Gmina zasilana jest w energię elektryczną ze stacji 110/15KV Dobiegniew i Krzęcin zlokalizowanych poza terenem gminy poprzez linie napowietrzne 15KV i stacje transformatorowe 15/04KV typu wieżowego i słupowego.

2.4.4. Telekomunikacja

Na terenie Gminy Bierzwnik nastąpił rozwój systemu telekomunikacji w zakresie urządzeń telefonii przewodowej i bezprzewodowej:

- w obszarze Bierzwnika, w oparciu o cyfrową centralę telefoniczną z docelowym kształtowaniem sieci kablowej w dostosowaniu do rozwoju zabudowy i zagospodarowania w oparciu o opracowywania specjalistyczne;
- stały dostęp do Internetu (bezprzewodowym dostawcą jest Telekomunikacja Kolejowa Spółka z o.o. Zakład Telekomunikacji w Szczecinie) w miejscowościach Bierzwnik, Jaglisko, Klasztorne, Strumiennie, Starzyce, Płoszkowo;
- stały dostęp do Internetu SDI Neostrada (Orange) w miejscowościach Bierzwnik, Jaglisko, Klasztorne, Strumiennie, Kolsk, Breń, Przeczno, Starzyce;
- stały dostęp oferują także operatorzy sieci komórkowych.

2.4.5. Jednostki kultury

W miejscowości Bierzwnik funkcjonuje samorządowa instytucja kultury – Gminny Ośrodek Kultury i Sportu, utworzony Uchwałą Rady Gminy w Bierzwniku Nr VI/35/2007 z dnia 27 kwietnia 2007r. Cel i zakres działania oraz strukturę organizacyjną określa statut Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu.

W skład Gminnego Ośrodka Kultury i Sportu (GOKiS) wchodzi:

1. GOKiS z siedzibą w Bierzwniku,
2. Filia GOKiS z siedzibą w Klasztorne,
3. Filia GOKiS z siedzibą w Breniu,
4. Filia GOKiS z siedzibą w Pławnie,
5. Filia GOKiS z siedzibą w Zieleniewie,
6. Świetlica Wiejska w Jaglisku,
7. Świetlica Wiejska w Łasku,
8. Hala widowiskowo-sportowa w Bierzwniku.

Kolejną samorządową instytucją kultury funkcjonującą w gminie Bierzwnik jest Gminna Biblioteka Publiczna w Bierzwniku (GPB) utworzona Uchwałą Rady Gminy w Bierzwniku Nr VI/36/2007. Siedzibą GPB jest miejscowość Bierzwnik. W skład GPB w Bierzwniku wchodzi:

1. Filia GPB z siedzibą w Breniu,
2. Filia GPB z siedzibą w Klasztorne,
3. Filia GPB z siedzibą w Zieleniewie,

W miejscowości Łasko działa Klub „POZNAWACZY”, a w Bierzwniku, Pławnie i w Zieleniewie „POSZUKIWACZY”. Opiekunem klubów jest Pani Marta Tracz. Kluby te odbywają zajęcia w grupach, podzielonych ze względu na wiek. Prowadzone zajęcia są różnorodne i bardzo urozmaicone, np: malowanie na szkle, tworzywie sztucznym, zajęcia wikliniarskie, technika drukarska, odbitki tuszem, odlewanie twarzy gipsem, pieczenie ciast egzotycznych. Organizowane są także zajęcia w terenie, w celu poznania przyrody – rozpoznawanie ptaków, zwierząt, ich obyczaje. Duży nacisk kładzie się na każdych zajęciach na zabawy psychologiczno – edukacyjne oraz gry towarzyskie. Grupy organizują też wycieczki krajoznawczo – turystyczne po terenie gminy.

W Bierzwniku działa jeden z najlepszych w kraju zespołów muzyki dawnej „Ars Antiqua”. Aktywnie działają stowarzyszenia. Gmina jest członkiem Lokalnej Grupy Działania „Lider Pojezierza”, która swą działalnością wiąże 13 gmin z obszaru 4 powiatów (choszczeńskiego: gminy Bierzwnik, Krzęcin, Recz, Choszczno i Pełczyce, myśliborskiego: gminy: Myślibórz, Dębno, Barlinek, Nowogródek Pomorski, Boleszkowice oraz pyrzyckiego: Lipiany i Przelewice, gryfińskiego: Trzcińsko Zdrój).

2.5. Gmina Bierzwnik w porównaniu do innych gmin województwa

Syntetyczne zestawienie danych dotyczące Gminy Bierzwnik zawarto **Załączniku nr 1**. Załącznik zawiera dostępne dane o gminie pochodzące z danych urzędowych Urzędu Statystycznego w Szczecinie, Izby Skarbowej, Regionalnej Izby Obrachunkowej, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, KRUS, Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Państwowej Komisji Wyborczej.

Dane przedstawione zostały w działach, które podsumowywane są w rozmaitych skalach obrazujących miejsce gminy wśród 114 gmin województwa.

Zebrane dane pozwalają na wskazanie mocnych i słabych stron gminy. Te mocne będą występować wtedy, gdy pozycja gminy Bierzwnik w poszczególnych zestawieniach będzie powyżej „środka”, czyli powyżej 57 pozycji. W analogiczny sposób zostaną ocenione słabe strony. W tym wypadku pozycja w „rankingu” poniżej 57 pozycji będzie oceniana jako strona słaba.

Tabela 7. Miejsce gminy Bierzwnik w rankingach województwa zachodniopomorskiego w latach 2010-2015

Nazwa rankingu	Miejsce w rankingu
Mocne strony	
Ranking Zróżnicowania Dochodowego (RZD) 2010-2014	8
Ranking Bezrobocia 2010-2015	25
Ranking WOE (wskaźnik osiągnięć edukacyjnych – wyniki egzaminów) 2010-2015 - gimnazja	41
Ranking Zależności Bytowej 2010-2015	45

Nazwa rankingu	Miejsce w rankingu
Słabe strony	
Średnia Wielkość Obrotów na 1 mieszkańca 2010-2014 (podatek VAT uzyskany w gminie)	58
Ranking zamożności	62
Ranking Aktywności Obywatelskiej (na podstawie frekwencji wyborczej)	64
Ranking "Wychodźstwa" Pracowniczego 2010-2014 (na podstawie odsetka osób pracujących poza gminą)	81
Średnie miejsce w Rankingu WOE (wskaźnik osiągnięć edukacyjnych – wyniki testów) 2010-2015 - szkoły podstawowe	82
Wskaźnik Samodzielności Finansowej (WSF) tj. odsetek wpływów z podatków oraz wkładu PIT/CIT	96
Odsetek "Profesjonalnych" Podmiotów Gospodarujących (firmy innowacyjne)	97
Ranking pozyskanych środków europejskich ogółem (na 1 mieszkańca) w latach 2010-2015	98
Wielkość Środków UE wykorzystanych przez gminę i/lub jej jednostki w przeliczeniu na 1 mieszkańca w województwie zachodniopomorskim	99
Wskaźnik rozwoju wspólnot terytorialnych (WRWT) za lata 2010-2015	100
Ranking Atrakcyjności Zatrudnieniowej 2010-2014 (na podstawie odsetka osób spoza gminy w niej pracujących)	110

Źródło: Ryszard Czyszkiewicz, Włodzimierz Durka, Marek Molewicz, Wspólnoty samorządowe województwa zachodniopomorskiego 2010-2015. Wskaźniki rozwoju, Szczecin 2016.

Porównanie gminy do innych jednostek ma charakter swoistego benchmarkingu. Gmina nie jest specjalnie atrakcyjnym miejscem pracy dla osób spoza gminy. To raczej mieszkańcy gminy dojeżdżają do pracy poza granicę gminy. Jedynym pozytywnym wskaźnikiem są wyniki testów i egzaminów szkolnych. Poziom nauczania w gimnazjum był wyższy od średniej wojewódzkiej, ale w odniesieniu do szkół podstawowych już nie.

3. Powiązania programu rewitalizacji społecznej z dokumentami strategicznymi i planistycznymi gminy Bierzwnik

Zarządzanie strategiczne gminy Bierzwnik realizowane jest w oparciu o następujące dokumenty strategiczne:

1. Strategia rozwoju Gminy Bierzwnik na lata 2008-2020 (Uchwała nr XXX/327/14 Rady Gminy w Bierzwniku z dnia 29 maja 2014 r);
2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bierzwnik (obowiązujące ze zmianami z dnia 26 czerwca 2014r. - Uchwała Rady Gminy Bierzwnik NR XXXV/208/14).
3. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Bierzwnik na lata 2016-2032 (Uchwała Nr XXIII/111/16 Rady Gminy Bierzwnik z dnia 29 grudnia 2016r).

3.1. Strategia rozwoju Gminy Bierzwnik na lata 2008-2020

Strategia obejmuje elementy programowania rozwoju, do której realizacji gmina zobowiązana jest na mocy przepisów prawa (Ustawa o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990r.; Dz.U. z 2001, Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.).

Dokument ten określa kierunki rozwoju gminy, formułuje strategiczne cele, których realizacja w określonym horyzoncie czasu zapewni szeroko rozumiany rozwój gminy, czyli rozwój we wszystkich dziedzinach życia istotnych dla jakości życia mieszkańców gminy.

Strategia przewiduje realizację 4 celów strategicznych: rozwój infrastruktury społecznej, rozwój turystyki, rekreacji i sportu, rozwój infrastruktury technicznej oraz rozwój gospodarczy gminy. Celem strategicznym przypisano liczne cele operacyjne.

Cel strategiczny: rozwój infrastruktury społecznej

Cele operacyjne:

- rozwój i modernizacja placówek oświatowych, poprawa bazy oświatowej i sportowej
- wzrost dostępu do opieki zdrowotnej i społecznej na odpowiednim poziomie
- rozwój i modernizacja placówek opieki społecznej
- wzrost dostępu do wysokiej jakości oferty zaspokajającej potrzeby kulturalne i oświatowe mieszkańców
- rozwój życia kulturalnego, współpracy lokalnej, regionalnej i międzynarodowej m.in. w oparciu o dziedzictwo pocysterskie
- poprawa stanu i modernizacja infrastruktury kulturalnej
- modernizacja bibliotek oraz zwiększanie ich zasobów
- organizacja miejsc dla spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży oraz osób starszych (w szczególności poprzez organizowanie świetlic)
- modernizacja i poprawa bazy administracji samorządowej

Cel strategiczny: rozwój turystyki, rekreacji i sportu

Cele operacyjne:

- budowa i modernizacja bazy infrastruktury turystycznej (w szczególności rekreacyjnej i sportowej)
- budowa ścieżek turystycznych (samochodowych, rowerowych i pieszych)
- tworzenie placów zabaw
- ochrona dziedzictwa pocysterskiego oraz kompleksowe odtwarzanie substancji architektonicznej i walorów krajobrazowych wzgórza klasztornego i jego szeroko pojętego otoczenia jako zwartego zespołu architektoniczno-krajobrazowego i kulturowego wtopionego w życie lokalnej społeczności w oparciu o tradycję cysterską
- promocja gminy
- tworzenie i rozwój form i usług turystycznych eksponujących i wykorzystujących walory gminy

Cel strategiczny: rozwój infrastruktury technicznej

Cele operacyjne:

- poprawa stanu infrastruktury drogowej i modernizacja dróg gminnych i chodników
- tworzenie warunków do budowy nowych dróg różnych kategorii poprzez współpracę z gminami, powiatem, województwem i potencjalnymi przedsiębiorstwami zainteresowanymi inwestowaniem na terenie gminy Bierzwnik
- gazyfikacja gminy
- skanalizowanie całej gminy
- utworzenie efektywnego systemu oczyszczania powietrza, wody i ścieków
- zaopatrzenie w wodę konsumpcyjną o odpowiedniej jakości i ilości dla całego obszaru gminy oraz współpraca w zakresie zaopatrzenia w wodę z gminami ościennymi
- utworzenie systemu zarządzania gospodarką odpadami
- racjonalna gospodarka odpadami
- objęcie terenu gminy selektywną zbiórką odpadów
- tworzenie warunków do zwiększenia terenów pod budownictwo mieszkaniowe
- powiększenie zasobów budownictwa komunalnego, w tym socjalnego
- modernizacja istniejącej sieci energetycznej
- budowa infrastruktury informatycznej w gminie
- upowszechnianie stosowania technik społeczeństwa informacyjnego
- wykorzystanie technologii społeczeństwa informacyjnego w działaniach administracji samorządowej, w szczególności do modernizacji infrastruktury informatycznej, elektronicznego obiegu dokumentów, archiwizacji dokumentów w rozwoju elektronicznych usług dla ludności
- budowa infrastruktury umożliwiającej pozyskanie odnawialnych źródeł energii oraz stwarzanie innych warunków służących ich pozyskiwaniu
- modernizacja istniejących oraz budowa ekologicznych systemów grzewczych
- wymiana azbestowo cementowych pokryć dachowych budynków na terenie gminy
- rozwój i modernizacja bazy jednostek OSP w gminie

Cel strategiczny: rozwój gospodarczy gminy

Cele operacyjne:

- opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego obszarów gminy o szczególnym znaczeniu gospodarczym
- poprawa infrastruktury proinwestycyjnej i promowanie terenów proinwestycyjnych
- wspieranie rozwoju małej i średniej przedsiębiorczości
- utworzenie i wspieranie organizacji otoczenia biznesu wspierających przedsiębiorczość
- pozyskanie nowych inwestorów
- zrównoważony i wielofunkcyjny rozwój gminy Bierzwnik, jako obszaru wiejskiego
- poprawa warunków życia i pracy ludności wiejskiej
- aktywizacja obszarów wiejskich w kierunku ich wielofunkcyjnego rozwoju oraz wzrostu efektywności rolnictwa
- tworzenie warunków do powstawania nowych zakładów - przedsiębiorstw
- szukanie alternatywnych możliwości zarobkowania dla mieszkańców gminy, zwłaszcza w ramach współpracy zagranicznej
- wielokierunkowe wykorzystanie leśnictwa
- popieranie przez gminę rozwoju klastrów przedsiębiorstw

Przedstawiono cele strategiczne, zwłaszcza w odniesieniu do pierwszych trzech celów, niemal w całości odpowiadają szerokiemu rozumieniu społecznej rewitalizacji, gdyż wskazują na działania wpisujące się w proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów gminy. Przyjęte cele zapewniają ponadto kompleksowość działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki.

3.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Studium określa konstrukcję polityki przestrzennej gminy, uwzględniając:

- uwarunkowania wynikające z dotychczasowego rozwoju,
- kierunki przekształceń przestrzeni gminy wynikających z zadań własnych,
- zadania wynikające z polityki przestrzennej w realizacji ponadlokalnych celów publicznych i gospodarczych.

Studium stanowi dokument umożliwiający koordynację w zakresie planowania miejscowego podczas realizacji uprzednio wymienionych zadań przewidzianych do wykonania w obszarze gminy. Rolę, funkcje i zakres studium określa „Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (art. 9,10,11,12).

Wizja i misja Studium, to:

STWARZANIE WARUNKÓW ROZWOJU WSI, ROLNICTWA ORAZ WYPOCZYNKU.

Cele główne:

Wielofunkcyjny rozwój wsi i rolnictwa

- agroturystyka do turystyki
- drobne przetwórstwo drewna i produkcja materiałów dla potrzeb budownictwa,
- przechowalnictwo płodów rolnych w obszarach wiejskich,

- produkcja rybacka i przetwórstwo,
- rozwijanie pracochłonnych kierunków produkcji:
- ogrodnictwo ukierunkowane na plantacje jagodowe, szparagów i uprawy warzywne.
- produkcja grzybów (pierścieniak, boczniak, pieczarki),
- uprawa ziół,
- ekorolnictwo i rolnictwo biodynamiczne z ograniczeniem środków chemicznych uprawy i ochrony roślin,
- agroturystyka z kwalifikowanymi formami wypoczynku i w oparciu o rewaloryzacji obiektów siedliskowych osad i wsi, ukierunkowana na:
 - wczasy w siodle i jeździectwo,
 - wczasy „pod gruszą”,
 - wypoczynek nad jeziorami,
- wykorzystanie surowców geologicznych (okruchowych) dla budownictwa do produkcji materiałów budowlanych i kompozytów.

Wszechstronne możliwości inwestowania w działalność wytwórczo-usługową

- umiarkowanej koncentracji dla średniej wielkości zakładów wytwórczych i usług,
- obsługę przetwórstwa i przechowalnictwa, rolnictwa i turystyki w obszarach wiejskich,

Cele strategiczne rozwoju gminy obejmują zadania mające na celu zapewnienie warunków życia ludności takich, jak w regionach rolnicze turystycznych Unii Europejskiej poprzez:

- 1) w sferze gospodarczej - zapewnienie wzrostu dochodów samorządu (mieszkańców i gminy),
- 2) w sferze społecznej - tworzenie głównemu podmiotowi procesu rozwoju jakim jest człowiek, podstaw do postępu cywilizacyjnego w wymiarze kulturowym z zachowaniem własnej tożsamości,
- 3) w sferze przestrzennej - tworzenie warunków do efektywnego wykorzystania zasobów i walorów w obszarze gminy w realizacji uprzednio wymienionych celów.

Założenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego są zgodne z ideą rewitalizacji społecznej i nie stwarzają żadnych ograniczeń dla jakichkolwiek działań rewitalizacyjnych.

3.3. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych

Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Bierzwnik na lata 2016-2032 (Uchwała Nr XXIII/111/16 Rady Gminy Bierzwnik) została uchwalona dnia 29 grudnia 2016r.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych wskazuje na następującą misję Gminy:

Bierzwnik - gmina równych szans rozwoju mieszkańców, wspierająca w szczególności ludzi młodych i rodzinę. Gmina aktywna, rozwinięta kulturalnie i turystycznie o zintegrowanym systemie pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, której mieszkańcy potrafią zaspokoić swoje potrzeby i radzić sobie z problemami.

Strategia przewiduje realizację jednego celu strategicznego oraz pięciu celów operacyjnych.

Celem strategicznym jest Stworzenie spójnego systemu wsparcia zapewniającego godne warunki do życia mieszkańców gminy we wszystkich sferach życia społecznego poprzez zapobieganie marginalizacji i wykluczeniu.

Cele operacyjne:

1. Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększeniu ich szans oraz aktywności na otwartym rynku pracy
2. Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom. Stworzenie systemu przeciwdziałania uzależnieniom dla osób zagrożonych
3. Skutecznie wspieranie rodzin borykających się z trudną sytuacją finansową oraz przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
4. Wspieranie osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji oraz funkcjonowaniu w lokalnym społeczeństwie
5. Podejmowanie działań zmierzających do wzrostu poczucia bezpieczeństwa oraz minimalizowania występowania zjawiska przemocy w rodzinie i jej skutków

Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Bierzwnik nie wskazuje konkretnych lokalizacji występowania sytuacji problemowych, nie odnosi się także do kwestii rewitalizacji społecznej. Jednak wskazane problemy i cele strategiczne odnoszą się do sfery społecznej w obszarach wymagających interwencji możliwych do przeprowadzenia w ramach działań rewitalizacyjnych. Lokalny Program Rewitalizacji jest tym samym w pełni zgodny ze Strategią rozwiązywania problemów społecznych w gminie Bierzwnik na lata 2016-2032.

3.4. Podsumowanie: zgodność celów LPR z celami innych dokumentów strategicznych

W celu oceny zgodności celów PLR Gminy Bierzwnik na lata 2018 – 2023 z innymi dokumentami strategicznymi dokonano oceny jakościowej. Ocena zawierała się w zakresie od „---„do „+++”, gdzie „+/-„ oznacza ocenę neutralną.

Tabela 8. Matryca powiązań między LPR a innymi dokumentami strategicznymi gminy

Cele strategiczne zapisane w dokumentach obowiązujących na obszarze gminy Bierzwnik	Cele LPR Gminy Bierzwnik na lata 2019-2023			
	Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia dla mieszkańców obszarów zdegradowanych	Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwój zasobów ludzkich na rynku pracy	Kształtowanie przestrzeni oraz modernizacja infrastruktury technicznej w sposób zapewniający wysoki standard życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych	Poszanowanie środowiska naturalnego oraz poprawa jego stanu
Strategia rozwoju gminy				
Rozwój infrastruktury społecznej	++	+++	+++	++
Rozwój turystyki, rekreacji i sportu,	+	+++	+++	+
Rozwój infrastruktury technicznej				
Rozwój gospodarczy gminy	+	+/-	++	+++
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego				
Zapewnienie wzrostu dochodów samorządu (mieszkańców i gminy)	+	+	+	+
Tworzenie głównemu podmiotowi procesu rozwoju jakim jest człowiek, podstaw do postępu cywilizacyjnego w wymiarze kulturowym z zachowaniem własnej tożsamości	+	++	+	+
Tworzenie warunków do efektywnego wykorzystania zasobów i walorów w obszarze gminy w realizacji uprzednio wymienionych celów.	++	+++	+	+
Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych				
Wspieranie osób bezrobotnych w zwiększeniu ich szans oraz aktywności na otwartym rynku pracy	++	+	++	+
Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom. Stworzenie systemu przeciwdziałania uzależnieniom dla osób zagrożonych	+	+	+	+
Skutecznie wspieranie rodzin borykających się z trudną sytuacją finansową oraz przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	+++	+++	++	+
Wspieranie osób starszych, długotrwale chorych i niepełnosprawnych oraz ich rodzin w integracji oraz funkcjonowaniu w lokalnym społeczeństwie	++	+	++	+
Podjęmowanie działań zmierzających do wzrostu poczucia bezpieczeństwa oraz minimalizowania występowania zjawiska przemocy w rodzinie i jej skutków	++	+	+	+

Źródło: opracowanie własne.

Uwaga: W zestawieniu nie uwzględniono Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, gdyż dokument nie zawiera części strategicznej, w której wskazane byłyby cele rozwojowe.

3.5. Dokumenty regionalne

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do 2020 roku. LPR wpisuje się w sześć celów strategicznych dla Pomorza Zachodniego:

- Cel strategiczny nr 1 „wzrost innowacyjności i efektywności gospodarowania”;
- Cel strategiczny nr 2 „wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu”;
- Cel strategiczny nr 3 „zwiększenie przestrzennej konkurencyjności regionu”;
- Cel strategiczny nr 4 „zachowanie i ochrona wartości przyrodniczych, racjonalna gospodarka zasobami”;
- Cel strategiczny nr 5 „budowanie otwartej i konkurencyjnej społeczności”;
- Cel strategiczny nr 6 „wzrost tożsamości i spójności społecznej regionu”.

Strategia Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015 została przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 21.03.2005 r. – Nr XXI/230/05 (wciąż obowiązująca, także w 2017 roku).

Strategia Wojewódzka w Zakresie Polityki Społecznej planuje działania województwa w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych.

Misją Strategii Województwa Zachodniopomorskiego w Zakresie Polityki Społecznej do roku 2015 jest: „podnoszenie jakości życia wśród tych mieszkańców regionu, którzy ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb bytowych, a przez to nie mogą uczestniczyć lub mają ograniczony udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym”. Celem pośrednim jest stworzenie spójnego systemu realizacji zadań polityki społecznej.

Strategia obejmuje następujące cele strategiczne:

- 1) przeciwdziałanie i zwalczanie długotrwałego bezrobocia,
- 2) pomoc rodzinom w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych,
- 3) przeciwdziałanie i łagodzenie negatywnych skutków marginalizacji grup społecznych,
- 4) zmniejszenie spożycia alkoholu i używania środków psychoaktywnych oraz ograniczanie ich negatywnych skutków wśród mieszkańców województwa,
- 5) tworzenie warunków równego dostępu osób niepełnosprawnych do życia zawodowego i społecznego,
- 6) podniesienie bezpieczeństwa społecznego i socjalnego wśród osób starszych.

3.6. Dokumenty krajowe

Krajowy Program Reform (KPR)

Kluczowym elementem wdrażania strategii „Europa 2020” jest Krajowy Program Reform (KPR). KPR uwzględniając krajowe uwarunkowania sytuacji społeczno-gospodarczej, wyznacza cele, które Polska powinna osiągnąć w 2020 r. Celem Krajowego Programu Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” (przyjętego przez Radę Ministrów 26 kwietnia 2011 r.) jest budowa trwałych podstaw wzrostu gospodarczego, przy łączeniu celów unijnych z priorytetami krajowymi. Przedstawione w nim reformy ukierunkowane na wzrost inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu, mają umożliwić przezwycięzenie barier wzrostu (tzw. wąskich gardeł – ang. bottlenecks) hamujących potencjał rozwojowy państw członkowskich UE, jednocześnie przyczyniając się do wzmocnienia pozycji UE na arenie międzynarodowej. Krajowy Program Reform na rzecz realizacji strategii „Europa 2020” - Aktualizacja 2012/2013 został przyjęty przez Radę Ministrów 25 kwietnia 2012 r.

W ciągu najbliższych 8 lat zarządzanie rozwojem Polski będzie realizowane w oparciu o system dokumentów planistycznych, który tworzą: Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju (do 2030 r.), Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (do 2020 r.) oraz dziewięć strategii zintegrowanych.

- ✓ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (DSRK) - dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej, przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 5 lutego 2013 r.
- ✓ Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo (SRK 2020) -dokument stanowiący aktualizację Strategii Rozwoju Kraju 2007-2015, przyjęty 25 września 2012 r. przez Radę Ministrów.

Realizacji celów rozwojowych SRK 2020 służyć będzie 9 strategii zintegrowanych, stanowiących „inne strategie rozwoju” w rozumieniu ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2014 r., poz. 1649, z późn. zm.), realizujących średnio i długookresową strategię rozwoju kraju. Należą do nich m.in.:

- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego,
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego,
- ✓ Krajowa strategia rozwoju regionalnego – Regiony – Miasta - Obszary wiejskie.

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego (SRKL)

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020 (SRKL) została przyjęta przez Radę Ministrów (uchwała nr 104 Rady Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020). Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;

- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Realizacja celu głównego oraz celów szczegółowych SRKL odbywać się będzie poprzez działania podejmowane na różnych etapach życia: od wczesnego dzieciństwa, poprzez edukację szkolną, edukację na poziomie wyższym, okres aktywności zawodowej i rodzicielstwa, do starości. Pracom nad SRKL towarzyszyło przekonanie, że wysoka jakość kapitału ludzkiego ma znaczenie przy dokonywaniu życiowych wyborów, które przekładają się na jakość życia obecnego i przyszłych pokoleń.

Realizacja celów SRKL powinna, w perspektywie roku 2020, pozwolić na to, by Polska, dzięki rozwiniętemu rynkowi pracy i wysokiemu poziomowi zatrudnienia w połączeniu z wysokiej jakości systemem kształcenia oraz efektywną opieką zdrowotną, stawała się coraz bardziej nowoczesnym, atrakcyjnym i konkurencyjnym miejscem do życia.

Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego (SRKS) została przyjęta przez Radę Ministrów (uchwała nr 61 Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013r r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2020). Cel strategiczny SKRS został określony jako wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym Polski, a do jego osiągnięcia mają prowadzić działania pogrupowane w czterech priorytetach:

- kształtowanie postaw sprzyjających kooperacji, kreatywności oraz komunikacji,
- poprawa mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne,
- usprawnienie procesów komunikacji społecznej oraz wymiany wiedzy,
- rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego.

SRKS ma przyczynić się do realizacji opisanego w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju celu: wzrost społecznego kapitału rozwoju. Ma to nastąpić m.in. poprzez edukację obywatelską, medialną, kulturalną i wzmacniającą kreatywność, upraszczanie mechanizmów zrzeszania się obywateli (m.in. ograniczenie procedur i obciążeń dla organizacji pozarządowych), rozszerzanie listy działań instytucji kultury. Z kolei w odniesieniu do celów średniookresowych SRKS ma przede wszystkim przyczynić się do budowy sprawnego państwa m.in. poprzez wzmacnianie mechanizmów partycypacyjnych w politykach rozwoju.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020 - projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia „Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji” (z dnia 8 kwietnia 2014 r.).

Program stanowi realizację krajowej polityki społecznej, w szczególności celu szczegółowego 3 Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie 2014-2020 został przyjęty przez Radę Ministrów (uchwała nr 76 z dnia 29 kwietnia w sprawie ustanowienia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020).

Realizacja Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (KPPwR) powinna przyczynić się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie poprzez stosowanie szerokiego spektrum działań zapewniających ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą. Metody i narzędzia realizacji celów Programu będą miały zastosowanie w skali całego kraju. Program ma charakter uniwersalny z uwzględnieniem priorytetów z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Celem głównym jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali tego zjawiska w Polsce.

W dokumencie określono cele szczegółowe:

- Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.
- Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)

Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju wprost odnosi się do rewitalizacji. W dokumencie znajdujemy zapis: „Wspieranie realizacji zintegrowanych działań rewitalizacyjnych na podstawie programów rewitalizacji ukierunkowanych na przekształcenie obszarów zdegradowanych (w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym)” [s. 92], a także „Udoskonalenie realizacji zintegrowanych działań rewitalizacyjnych (realizowanych na podstawie programów rewitalizacji) ukierunkowanych na wsparcie obszarów zdegradowanych, w tym po byłych państwowych gospodarstwach rolnych (w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym)” [s. 202].

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 - 2020

Cele niniejszego LPR są zgodne z następującymi kierunkami wyznaczonymi przez Strategię Rozwoju Regionalnego na lata 2010 – 2020

2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe:

2.2.1 – Usługi edukacyjne i szkoleniowe

2.2.2. – Usługi medyczne

2.2.4 – Usługi komunalne i związane z ochroną środowiska

2.2.5 – Usługi kulturalne

2.3 – Rewitalizacja i restrukturyzacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno – gospodarcze

3.7. Dokumenty Unii Europejskiej

Nowa strategia UE na lata 2010-2020 - kontekst polityki zatrudnienia: „Europa 2020”

„Europa 2020” jest nową strategią gospodarczą Unii Europejskiej zastępującą Strategię Lizbońską. Nowe wyzwania takie, jak światowy kryzys finansowy zmusiły Europę do redefinicji zarówno celów, jak i instrumentów wspierających rozwój gospodarczy. Strategia „Europa 2020” ogniskuje się wokół trzech powiązanych ze sobą priorytetów:

1. Rozwój inteligentny (rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji).
2. Rozwój zrównoważony (wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej).
3. Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu (wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną).

Dla realizacji priorytetów i celów przygotowano siedem inicjatyw flagowych (projektów przewodnich), z czego kluczowymi dla polityki rynku pracy są dwie: „Mobilna Młodzież” i „Program na rzecz nowych umiejętności i miejsc pracy”. Pozostałe, komplementarne inicjatywy to: „Europejski program walki z ubóstwem”, „Unia innowacji”, „Europejska agenda cyfrowa”, „Europa efektywnie korzystająca z zasobów” oraz „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”.

4. Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Bierzwnik

4.1. Metodologia diagnozy na potrzeby rewitalizacji

Diagnoza zjawisk kryzysowych ma na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. Metodyka została stworzona z wykorzystaniem założeń zawartych w zaktualizowanych „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020”, Ministerstwa Rozwoju z 2 sierpnia 2016 roku oraz „Zasad realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020”. Wytyczne i zasady nie wskazują jednoznacznie ścieżki jaką należy podjąć, aby wykonać diagnozę, nie wprowadzają również jej sztywnych ram, dlatego też metodyka diagnozy musi zostać dostosowana oraz dobrana do warunków panujących w danej gminie.

Przyjętą diagnozę można podzielić na kilka etapów, które zostaną scharakteryzowane poniżej:

- Ocena jakościowa Gminy oraz możliwości zbierania danych,
- Zbieranie danych,
- Wstępne naniesienie danych na mapy,
- Podział Gminy na podobszary,
- Agregacja danych do podobszarów,
- Naniesienie danych na mapy,
- Nałożenie (sumowanie) problemów,
- Analiza danych oraz wyników analiz.

Ocena jakościowa Gminy

Pierwszym krokiem była analiza uwarunkowań przestrzenno-funkcjonalnych Gminy oraz systemu drogowego, ewentualnie podziału Gminy na miejscowości/ dzielnice/ osiedla. Kluczowym na tym etapie było wyodrębnienie stref, które w naturalny sposób dzielą Gminę, zwrócenie uwagi na tereny mieszkaniowe, obszary niezamieszkałe oraz drogi przecinające kilka potencjalnych obszarów. Krok ten jest bardzo ważny dlatego, że umożliwił odpowiednie zbieranie danych. W Gminie Bierzwnik występuje naturalny podział na miejscowości/ sołectwa. Bierzwnik, stolica gminy, przeważa pod względem liczby ludności, dlatego – we wstępnej analizie - jako naturalne jednostki przestrzenne uznano kwartały określone w podziale na obwody wyborcze, które odpowiadają naturalnym dystansom występującym w miejscowości.

Zbieranie danych

Po wykonaniu wstępnej oceny przystąpiono do zebrania danych. Głównym ich źródłem były dane Urzędu Gminy w Bierzwniku, jednostek podległych, Policji, Powiatowego Urzędu Pracy oraz Ośrodka Pomocy Społecznej. Dane zbierano z dokładnością do ulic w celu ochrony danych osobowych. Dane posegregowano i zgromadzono w formie arkusza kalkulacyjnego, aby umożliwić wygodne operowanie nimi w dalszych etapach.

Wstępne naniesienie danych na mapy

Krok ten miał na celu wizualizację głównych problemów społecznych na poszczególnych ulicach. Pozwoliło to na wstępną przestrzenną ocenę skali oraz rozprzestrzenienia obszarów problemowych

oraz zapobiegło to uniknięciu błędów na kolejnym etapie polegającym na przeprowadzaniu linii podziału podobszarów jedynie w oparciu o uwarunkowania przestrzenno-funkcjonalne.

Agregacja danych do podobszarów

Do podziału na podobszary wykorzystano miejscowości, ulice oraz jednostki pomocnicze – sołectwa.

Delimitacja obszaru gminy na jednostki analityczne napotkała na szereg problemów natury metodycznej.

Po pierwsze, wielkość sołectw i miejscowości pod względem liczby ludności jest bardzo zróżnicowana. Mieszkańcy miejscowości Bierzwnik stanowią ¼ ogółu mieszkańców gminy, zaś w czterech sołectwach mieszka poniżej 100 osób.

Gmina jest ponadto w znacznym stopniu zalesiona, zwłaszcza w części północno-wschodniej, co powoduje, że sieć osadnicza nie jest jednorodna – niektóre miejscowości wykazują na znaczne od siebie oddalenie, inne – pomimo odrębności administracyjnej, pozostają ze sobą funkcjonalnie i przestrzennie powiązane. W toku prac analitycznych przyjęto, że punktem wyjścia do dalszych prac związanych z delimitacją obszaru gminy na jednostki przestrzenne jest podział na okręgi wyborcze. Jego podstawową zaletą jest ujmowanie występujących związków pomiędzy jednostkami, a także zbliżona liczba mieszkańców w poszczególnych obwodach, co wynika z dążenia do zapewnienia zasady reprezentatywności okręgów wyborczych.

W toku dalszych analiz dokonywano kolejnych korekt. Ostatecznie, uwzględniając kumulując obszary sołectw o podobnych problemach rozwojowych, przyjęto podział na 11 obszarów, w tym cztery kwartały w Bierzwniku. Przyjęty podział na jednostki urbanistyczne prezentuje tablica nr 9.

Tabela 9. Podział gminy Bierzwnik na jednostki analityczne

L.p.	Skład jednostki analitycznej	Liczba ludności
1.	część sołectwa Bierzwnik obejmująca ul. Dworcową, ul. Nowe Osiedle, ul. Dworzec Kolejowy	310
2.	część sołectwa Bierzwnik obejmująca ul. Szkolna, ul. Krótką	286
3.	część sołectwa Bierzwnik obejmująca ul. Długą, ul. Słoneczną, ul. Kopernika, ul. Leśną i kolonię Smędowa, sołectwo Jaglisko	391
4.	część sołectwa Bierzwnik obejmująca ul. Kwiatową, ul. Sienkiewicza, ul. Jeziorną, ul. Mickiewicza, ul. Cystersów i sołectwo Starzyce	359
5.	Sołectwo Breń: Breń (wieś), Gajno (kol.), Kawno (kol.), Kunica (kol.)	593
6.	Sołectwo Klasztorne: Klasztorne (wieś)	432
7.	Sołectwa: Kolsk, Górzno, Ostromęcko	492
8.	Sołectwa Łasko i Wygon	498
9.	Sołectwa Pławno i Rębusz	526
10.	Sołectwa Płoszkowo, Przeczno i Strumiенno	374

11	Sołectwo Zieleniewo: Czapliska (osada), Dołżyna (osada), Malczewo (przysiółek), Zgorzel (osada), Zdrójno(kol.), Zieleniewo (wieś).	468
	Razem:	4729

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ewidencji ludności Urzędu Gminy w Bierzwniku

Zastosowany podział gminy na obszary przedstawiony jest na kolejnym rysunku zawierającym zarysy konturowe poszczególnych jednostek analitycznych.

Rysunek 3. Podział gminy Bierzwnik na jednostki analityczne

Legenda: 1. część sołectwa Bierzwnik obejmująca ul. Dworcową, ul. Nowe Osiedle, ul. Dworzec Kolejowy, 2. część sołectwa Bierzwnik obejmująca ul. Szkolną, ul. Krótką, 3. część sołectwa Bierzwnik obejmująca ul. Długą, ul. Słoneczną, ul. Kopernika, ul. Leśną i kolonię Smędowa, sołectwo Jaglisko, 4. część sołectwa Bierzwnik obejmująca ul. Kwiatową, ul. Sienkiewicza, ul. Jeziorną, ul. Mickiewicza, ul. Cystersów i sołectwo Starzyce, 5. Sołectwo Breń: Breń (wieś), Gajno (kol.), Kawno (kol.), Kunica (kol.), 6. Sołectwo Klasztorne: Klasztorne (wieś), 7. Sołectwa: Kolsk, Górzno, Ostromęcko, 8. Sołectwa Łasko i Wygon, 9. Sołectwa Pławno i Rębusz, 10. Sołectwa Płoszkowo, Przeczno i Strumiennie, 11 Sołectwo Zieleniewo: Czapliska (osada), Dołżyna (osada), Malczewo (przysiółek), Zgorzel (osada), Zdrójno(kol.), Zieleniewo (wieś).

W dalszej części opracowania operować będziemy nazwami skróconymi poszczególnych jednostek analitycznych. Przyjęto następującą nomenklaturę:

1. Bierzwnik Zachód
2. Bierzwnik Centrum
3. Bierzwnik Wschód
4. Bierzwnik Północ
5. Breń
6. Klasztorne
7. Kolsk - Górzno
8. Łasko i Wygon
9. Pławno i Rębusz,
10. Płoszkowo, Przeczno i Strumiенno,
11. Zieleniewo

4.2. Analiza wewnętrznego zróżnicowania gminy ze względu na występowanie zjawisk kryzysowych w głównych sferach funkcjonalnych: analiza ilościowa/statystyczna

Do analiz diagnostycznych wykorzystane zostały mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań gminy Bierzwnik. Wybór konkretnych mierników i wskaźników wynikał z ich dostępności, a przede wszystkim poprawności metodologicznej, umożliwiającej porównanie natężenia występowania obserwowanych zjawisk w wyodrębnionych jednostkach analityczno-przestrzennych.

Analizowane wskaźniki odnosiły się do sfery społecznej (liczba osób korzystających z pomocy społecznej, osoby bezrobotne, niekorzystne zjawiska demograficzne), gospodarczej (liczba podmiotów gospodarczych), obszarów popegeerowskich, sfery przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej.

4.2.1. Sfera społeczna

Zasadniczym celem rewitalizacji jest wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe obejmujące przede wszystkim kwestie społeczne oraz kwestie ze sfery gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej. Sfera społeczna występuje więc jako warunek podstawowy, zaś pozostałe sfery w sposób alternatywny.

W analizie sfery społecznej skupimy się na czterech zasadniczych wskaźnikach obrazujących sytuację społeczną. Będą to:

- odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
- odsetek bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
- odsetek osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
- saldo liczby ludności w latach 2007-18.

4.2.1.1. Zróżnicowanie w korzystaniu z pomocy społecznej

Bardzo ważne znaczenie ma skala korzystania z narzędzi pomocy społecznej w gminie. Udzielenie jakiegokolwiek świadczenia z zakresu pomocy społecznej oznacza występowanie sytuacji dysfunkcyjnej, kryzysowej dla mieszkańca gminy i jego rodziny. Skala i poziom tego rodzaju świadczeń w społeczności lokalnej jest bardzo dobrym wskaźnikiem występujących problemów bytowych, które bezpośrednio rzutują na pozostałe sfery życia: wychowawcze, socjalizujące, emocjonalne, kulturowe.

W analizie zostaną uwzględnione dane dotyczące liczby osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców wyróżnionego obszaru analitycznego. Innymi słowy, w zestawieniu zostanie porównana liczba świadczeniobiorców w relacji do liczby mieszkańców.

Tabela 10. Zróżnicowanie pomocy społecznej według jednostek analitycznych

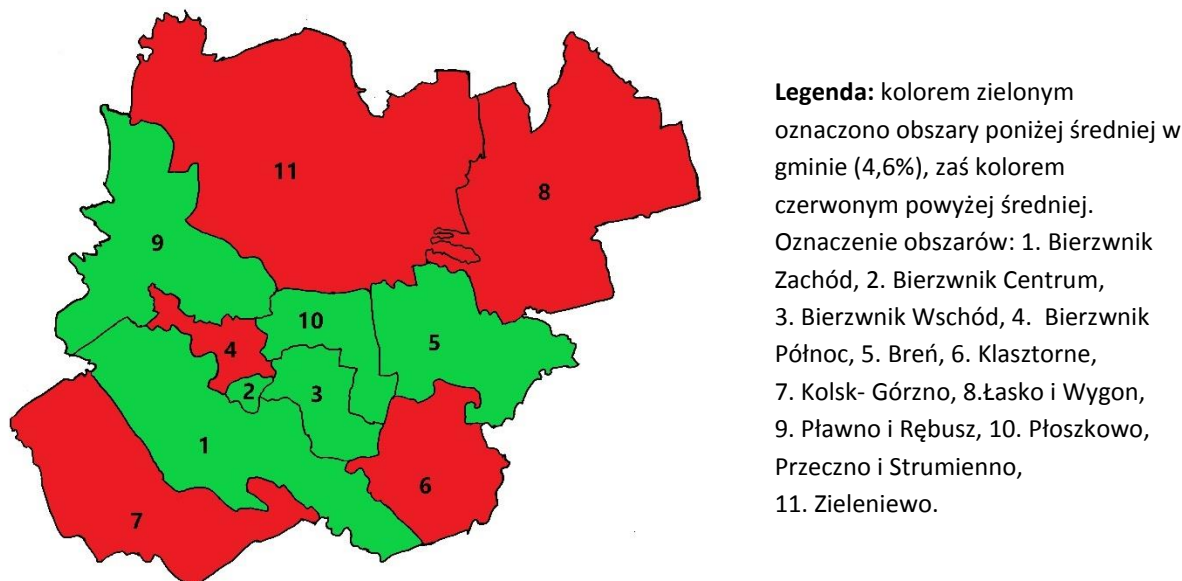
L.p.	Miejscowość/kwartał	Liczba mieszkańców	Liczba rodzin objętych świadczeniami	Liczba osób w rodzinach	Odsetek mieszkańców objętych pomocą
1	Bierzwnik Zachód	310	4	9	2,9%
2	Bierzwnik Centrum	286	1	1	0,3%
3	Bierzwnik Wschód	391	4	8	2,0%
4	Bierzwnik Północ	359	8	29	8,1%
5	Breń	593	6	10	1,7%
6	Klasztorne	432	13	35	8,1%
7	Kolsk - Górzno	492	17	32	6,5%
8	Łasko i Wygon	498	30	49	9,8%
9	Pławno i Rębusz	526	8	10	1,9%
10	Płoszkowo, Przechno i Strumiennie	374	3	7	1,9%
11	Zieleniewo	468	15	36	7,7%
Średnia dla obszarów i kwartałów					4,6%

Źródło: obliczenia własne.

Uwaga: Wartości średnie obliczono dla obszarów i kwartałów, a nie dla całej gminy zgodnie z metodologią przedstawioną w publikacji *Delimitacja krok po kroku. Metoda wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na potrzeby Gminnych Programów Rewitalizacji*, Praca

zbiorowa pod redakcją Wojciecha Jarczewskiego, Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, Warszawa 2016.

Zróźnicowanie przestrzenne ilustruje rysunek 4.

Rysunek 4. Zróźnicowanie pomocy społecznej według jednostek analitycznych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS w Bierzwniku.

Obszarami o większej liczbie świadczeń pomocowych są jednostki położone na obrzeżach gminy oraz w Bierzwniku – Północ. Dominują w tych obszarach stali klienci GOPS, co ustalono podczas wywiadów z kierownictwem jednostki.

4.2.1.2. Bezrobocie

Drugim istotnym problemem społecznym określającym sytuację kryzysową analizowanej jednostki urbanistycznej jest bezrobocie. Także tutaj skala bezrobocia stanowi bardzo dobry wskaźnik sytuacji materialnej analizowanej wspólnoty terytorialnej. Poziom bezrobocia określa nie tylko ograniczenie dostępności środków finansowych na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, ale także na jej ogólny stan. Ponadto występowanie obok siebie wielu rodzin w podobnej kryzysowej sytuacji wzmacnia brak aktywności, wpływa na apatię i społeczną anomię. Dość często prowadzi do wielopokoleniowego bezrobocia.

Tabela 11. Odsetek osób bezrobotnych wśród mieszkańców jednostek analitycznych

L.p.	Miejscowość/kwartal	Liczba mieszkańców	Liczba osób bezrobotnych	Długotrwale bezrobotni	Odsetek bezrobotnych mieszkańców	Odsetek długotrwale bezrobotnych
1	Bierzwnik Zachód	310	10	6	3,2%	1,9%
2	Bierzwnik Centrum	286	14	6	4,9%	2,1%
3	Bierzwnik Wschód	391	18	10	4,6%	2,6%
4	Bierzwnik Północ	359	14	11	3,9%	3,1%
5	Breń	593	36	16	6,1%	2,7%

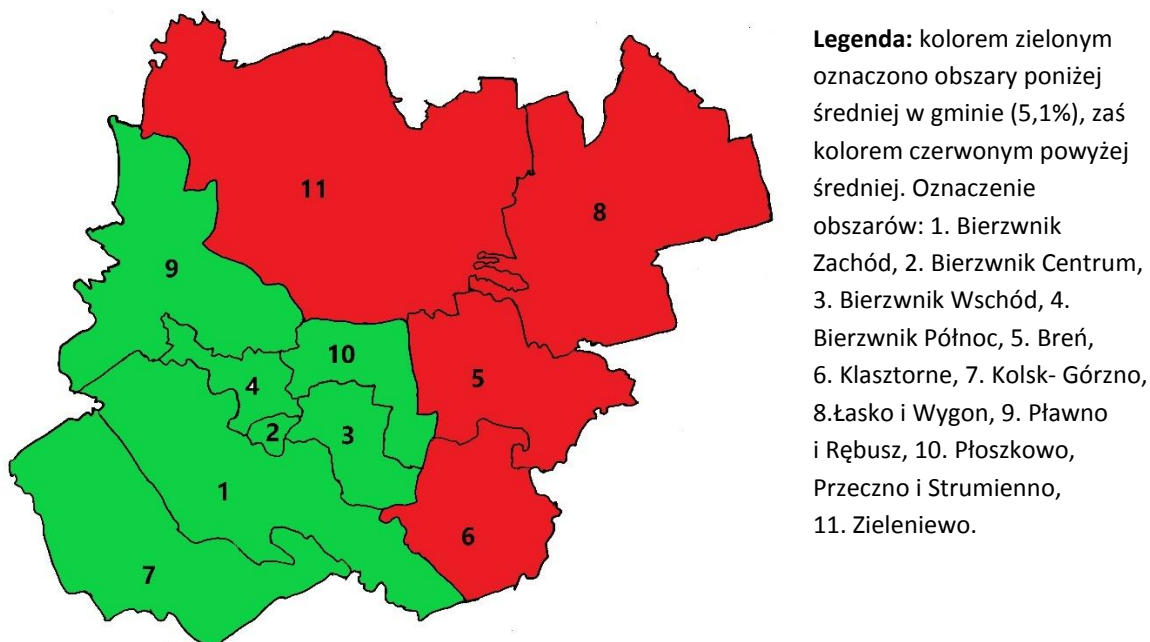
6	Klasztorne	432	31	17	7,2%	3,9%
7	Kolsk - Górzno	492	23	13	4,7%	2,6%
8	Łasko i Wygon	498	36	19	7,2%	3,8%
9	Pławno i Rębusz	526	16	6	3,0%	1,1%
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumiennie	374	15	7	4,0%	1,9%
11	Zieleniewo	468	32	13	6,8%	2,8%
Średnia dla obszarów i kwartałów					5,1%	2,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Choszcznie (stan na dzień 15 marca 2018 roku).

Szczególne znaczenie ma bezrobocie długotrwałe, gdyż oznacza występowanie szeregu negatywnych zjawisk o charakterze strukturalnym.

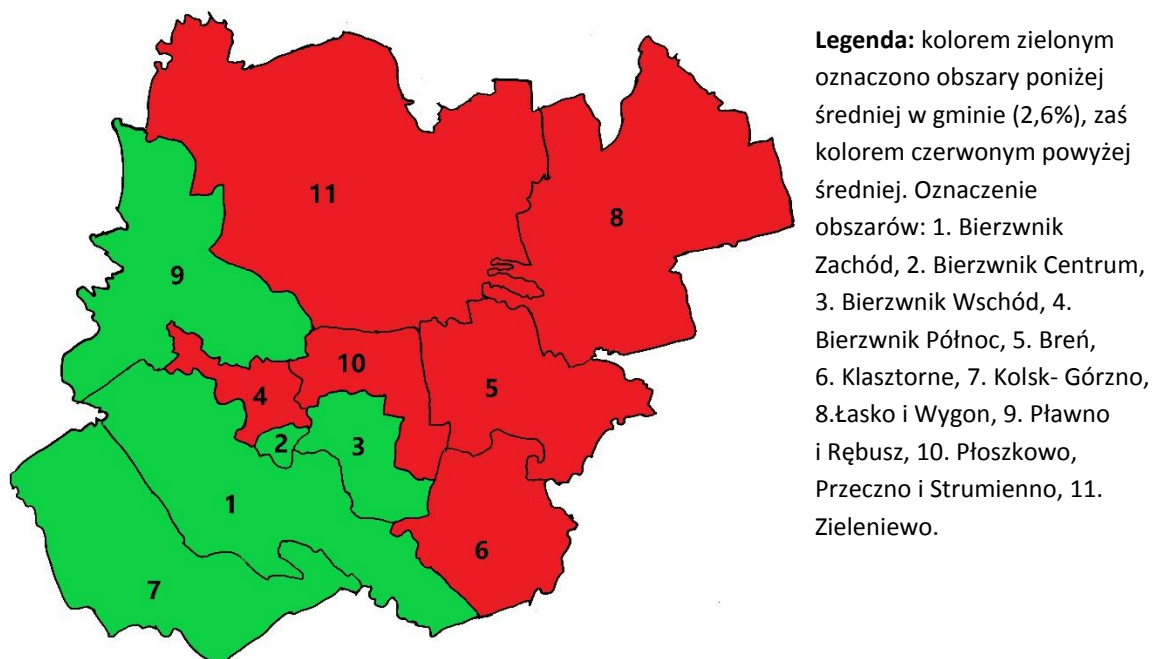
Długotrwałe bezrobocie strukturalne powstaje na skutek rozbieżności między popytą pracy i popytem na pracę. Na Pomorzu Zachodnim bezrobocie strukturalne pojawiło się wraz z restrukturyzacją podstawowych branż przemysłu takich jak przemysł maszynowy czy przemysł stoczniowy, a także na skutek likwidacji PGR-ów.

Bezrobocie długotrwałe występuje na tych samych obszarach, na których występowała wysoka skala pomocy społecznej. Zaobserwować możemy to wyraźnie na rysunku 6.

Rysunek 5. Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Choszcznie.

Rysunek 6. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Choszczynie.

Najwyższe bezrobocie występuje w sołectwie Klasztorne i Zieleniewo. Najniższe z kolei zlokalizowane jest w Pławnie i sołectwach Pławno i Rębusz.

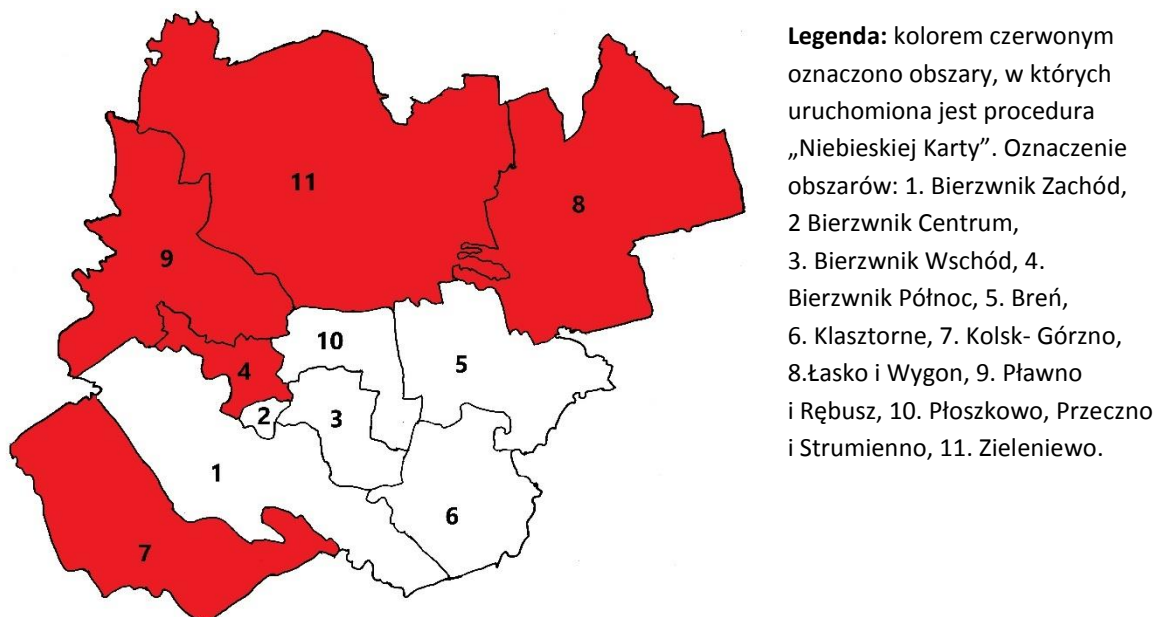
4.2.1.3. Procedura niebieskiej karty

„Niebieska Karta” jest dokumentem służbowym wypełnianym przez funkcjonariusza policji w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie. „Niebieska Karta” służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą. Jest także dowodem w sprawach sądowych.

Tabela 12. Procedury „Niebieskiej Karty” według jednostek analitycznych

L.p.	Miejscowość/kwartal	Liczba mieszkańców	Liczba niebieskich kart
1	Bierzwnik Zachód	310	
2	Bierzwnik Centrum	286	
3	Bierzwnik Wschód	391	
4	Bierzwnik Północ	359	2
5	Breń	593	
6	Klasztorne	432	
7	Kolsk - Górzno	492	1
8	Łasko i Wygon	498	3
9	Pławno i Rębusz	526	1
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumienno	374	
11	Zieleniewo	468	2

Źródło: Dane urzędowe Policji za 2017 rok.

Rysunek 7. Występowanie procedury „niebieskiej karty” według obszarów gminy Bierzwnik

Źródło: Dane urzędowe Policji (2017 rok).

„Niebieska Karta” może zostać założona przez Policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, jak i Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Wypełnienie „Niebieskiej Karty” nie jest jednak równoznaczne ze złożeniem zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa. Nie stanowi podstawy do wszczęcia postępowania karnego. Jednak w przypadku złożenia zawiadomienia i wszczęcia postępowania może ona zostać wykorzystana jako dowód procesowy. Dokumentacja „Niebieskie Karty” jest dla policji informacją, że w danej rodzinie dochodzi do przemocy. Dzielnicowy ma obowiązek nie później niż w ciągu 7 dni skontaktować się z daną rodziną. Jest zobligowany do rozpoznania sytuacji i jej systematycznego monitorowania, a także do udzielania pomocy w trakcie comiesięcznych wizyt. Również dla komisji rozwiązywania problemów alkoholowych Karta jest zapisem informacji powziętych przez przedstawicieli tych służb podczas wykonywania swoich obowiązków.

4.2.1.4. Przemiany demograficzne w gminie Bierzwnik

Gmina Bierzwnik charakteryzuje się stosunkowo stabilną liczbą mieszkańców. W ciągu ostatnich pięciu lat liczba ludności zmniejszyła się jedynie o około 80 osób.

W latach 2012-2017 saldo migracji było ujemne od -18 osób w 2012 roku do -39 w 2017 roku. Jednak w latach 2015-16 migracja była niższa i wahała się od 0 do -8 osób. Spadek liczby ludności jest więc głównie wynikiem ruchów naturalnych związanych ze starzeniem się ludności.

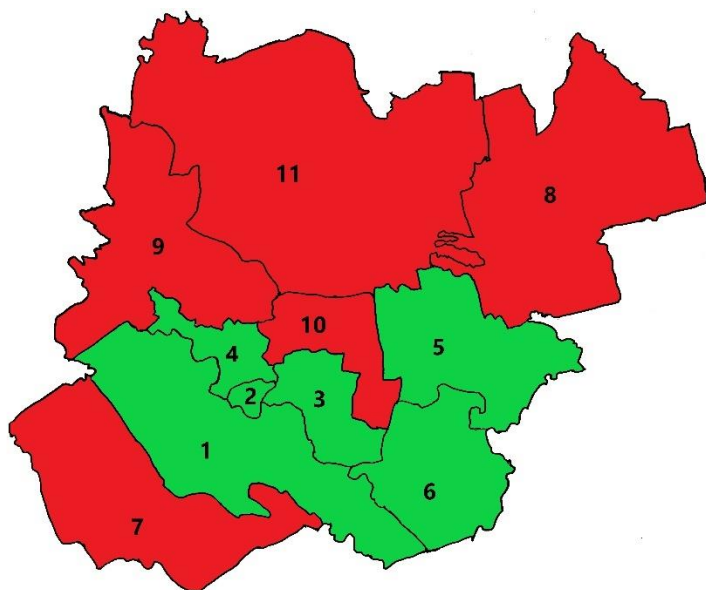
Powyższe dane pochodzą z GUS (bdl.stat.gov.pl) i nie są na tyle szczegółowe, aby wnioskować na temat przepływów ludności w poszczególnych miejscowościach – jednostkach urbanistycznych. Stabilna liczba mieszkańców gminy może wynikać z odpływu mieszkańców w jednych rejonach i napływu w innych. Aby ocenić skalę możliwych procesów porównano obecną liczbę mieszkańców

z liczbą mieszkańców w 2007 roku – najdalej dostępnymi danymi w układzie ulic i miejscowości w gminie Bierzwnik. Zmiany w tym zakresie obrazuje tabela nr 13.

Tabela 13. Zmiany liczby ludności według jednostek analitycznych w gminie Bierzwnik

L.p.	Miejscowość/kwartał	Liczba mieszkańców w 2007 roku	liczba mieszkańców w 2018	Saldo ludności
1	Bierzwnik Zachód	253	310	57
2	Bierzwnik Centrum	256	286	30
3	Bierzwnik Wschód	304	391	87
4	Bierzwnik Północ	287	359	72
5	Breń	597	593	-4
6	Klasztorne	407	432	25
7	Kolsk - Górzno	594	492	-102
8	Łasko i Wygon	545	498	-47
9	Pławno i Rębusz	694	526	-168
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumiennie	430	374	-56
11	Zieleniewo	497	468	-29
Średnia dla obszarów:				-12,2727

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Bierzwniku

Legenda: kolorem zielonym oznaczono obszary powyżej średniej w gminie (-12,3%), zaś kolorem czerwonym poniżej średniej.

Oznaczenie obszarów: 1. Bierzwnik Zachód, 2. Bierzwnik Centrum, 3. Bierzwnik Wschód, 4. Bierzwnik Północ, 5. Breń, 6. Klasztorne, 7. Kolsk- Górzno, 8. Łasko i Wygon, 9. Pławno i Rębusz, 10. Płoszkowo, Przeczno i Strumiennie, 11. Zieleniewo.

Rysunek 8. Procesy depopulacyjne w gminie Bierzwnik

Generalnie, w ciągu minionych 11 lat zaszły duże zmiany we wzorach osadniczych. Znacznie wzrosła liczba mieszkańców obszarów centralnych w gminie, a zmniejszyła się w obszarach peryferyjnych.

4.2.2. Sfera gospodarcza

Możliwość porównywania danych gospodarczych jest ograniczona względami tajemnicy statystycznej. Oznacza to, że nie są dostępne informacje o podmiotach gospodarczych, jeśli

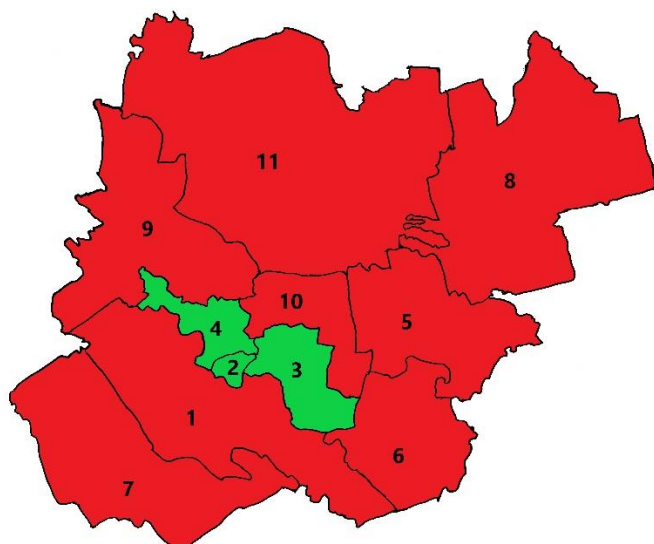
w rezultacie udostępnienia tych danych możliwe będzie ich zidentyfikowanie, a w dalszej kolejności działanie na ich szkodę i stosowanie nieuczciwej konkurencji.

Właściwie jedynym obiektywnym wskaźnikiem świadczącym o aktywności mieszkańców określonego obszaru pozostaje baza podmiotów gospodarczych w systemie REGON. Zgodnie z ewidencją bazy REGON, według stanu z 30 czerwca 2018 roku, w gminie Bierzwnik funkcjonowało 240 firm. Większość w miejscowości Bierzwnik – 96 podmiotów. Najciekawsze jest jednak odniesienie liczby działających podmiotów do liczby mieszkańców. Wyniki takiego zabiegu prezentują tabela 14.

Tabela 14. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na obszarze Gminy Bierzwnik

L.p.	Miejscowość/kwartał	Liczba mieszkańców	CEIDG	KRS	Razem	Liczba podmiotów na 100 mieszk.
1	Bierzwnik Zachód	310	1	2	3	0,97
2	Bierzwnik Centrum	286	16	6	22	7,69
3	Bierzwnik Wschód	391	41	2	43	11,00
4	Bierzwnik Północ	359	27	1	28	7,80
5	Breń	593	23	2	25	4,22
6	Klasztorne	432	13	4	17	3,94
7	Kolsk - Górzno	492	20	4	24	4,88
8	Łasko i Wygon	498	11	2	13	2,61
9	Pławno i Rębusz	526	23	3	26	4,94
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumienna	374	16	0	16	4,28
11	Zieleniewo	468	19	4	23	4,91
Średnia dla obszarów i kwartałów					240	5,20

Źródło: Baza danych systemu REGON (CEIDG, KRS). Stan na dzień 30 czerwca 2018 roku.

Legenda: kolorem zielonym oznaczono obszary powyżej średniej w gminie (5,20), zaś kolorem czerwonym poniżej średniej. Oznaczenie obszarów: 1. Bierzwnik Zachód, 2. Bierzwnik Centrum, 3. Bierzwnik Wschód, 4. Bierzwnik Północ, 5. Breń, 6. Klasztorne, 7. Kolsk – Górzno, 8. Łasko i Wygon, 9. Pławno i Rębusz, 10. Płoszkowo, Przeczno i Strumienno, 11. Zieleniewo.

Rysunek 9. Liczba firm przypadająca na 100 mieszkańców w gminie Bierzwnik

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych REGON (CEIDG, KRS).

Najwyższa gęstość przedsiębiorczości występuje w Bierzwniku. W trzecim kwartale Bierzwnika obejmującym ul. Długą, ul. Słoneczną, ul. Kopernika, ul. Leśną i kolonię Smędowa, sołectwo Jaglisko średnio przypada blisko 11 podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców.

Niski wskaźnik przedsiębiorczości charakteryzuje rozległy obszar Bierzwnika – Zachód, a także sołectw Łasko i Wygon.

4.2.3. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Dalszym krokiem w delimitacji obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji jest przeprowadzenie analizy negatywnych zjawisk występujących w sferze przestrzenno-funkcjonalnej.

W celu zlokalizowania miejsc o niewystarczającym lub utrudnionym dostępie do usług publicznych, analizie poddano poziom dostępu mieszkańców do infrastruktury społecznej dotyczącej usług oświatowych oraz zdrowotnych. Na potrzeby diagnozy przestrzenno-funkcjonalnej, w odniesieniu do infrastruktury społecznej, przyjęto wskaźnik dostępności szkół podstawowych, podstawowej opieki zdrowotnej oraz szkół ponadpodstawowych i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

Szkolnictwo podstawowe w Gminie Bierzwnik realizowane jest przez trzy jednostki:

- Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich w Bierzwniku,
- Szkoła Podstawowa w Zieleniewie,
- Szkoła Podstawowa w Łasku.

Podstawową opieką zdrowotną zapewniają dwie jednostki, ale obie zlokalizowane są w Bierzwniku i Rębuszu:

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "LANCET" Barbara Biesiada, 73-240 Bierzwnik, ul. Szkolna 9,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Jacek M. Naszyński, 73-240 Bierzwnik, ul. Dworcowa 44.

Szkolnictwo ponadpodstawowe oraz specjalistyczne usługi zdrowotne zlokalizowane są w Choszcznie– stolicy powiatu oraz w innych, bardziej odległych miejscowościach, Gorzowie czy w Szczecinie.

Dostępność wymienionych usług ma wymiar ściśle przestrzenny, który może być mierzony miarą odległości wyrażoną w kilometrach. Abstrahujemy tutaj od konkretnie przyjętych rozwiązań organizacyjnych związanych z organizacją dowozu do szkół, systemem selekcji i zapisów do szkół, czy wreszcie możliwości wpisywania się do określonych praktyk lekarskich, lecz odnosimy się wprost do fizycznej odległości.

Odległości te zostały wyliczone w oparciu o sieć drogową w powiecie goleniowskim. Pomiarów dokonano przy użyciu aplikacji internetowej maps.google.pl w odniesieniu do komunikacji samochodowej. W analizie uwzględniono odległości do trzech miejscowości: Bierzwika, Zieleniewa, Łasku oraz Choszczna.

Szczegółowe wartości przedstawiono w tabeli nr 15.

Tabela 15. Odległość do lokalizacji podstawowych usług oświatowych oraz zdrowotnych w gminie Bierzwik

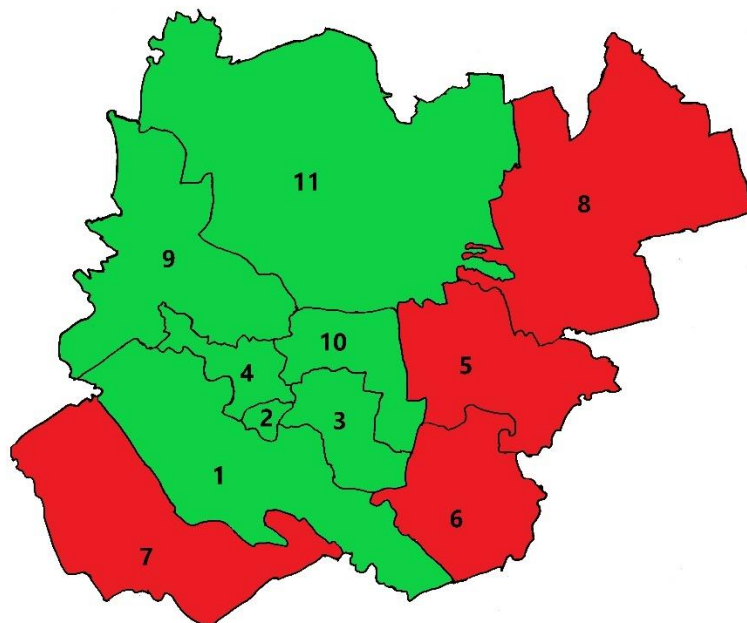
L.p.	Kwartaly/obszary wiejskie	szkoły podstawowe		podstawowa opieka zdrowotna		szkoły ponadpodstawowe oraz specjalistyczna opieka zdrowotna		łączna wartość
		Najbliższa lokalizacja	Odległość [km]	Najbliższa lokalizacja	Odległość [km]	Najbliższa lokalizacja	Odległość [km]	
1	Bierzwik Zachód	Bierzwik	0	Bierzwik	0	Choszczno	28,5	28,5
2	Bierzwik Centrum	Bierzwik	0	Bierzwik	0	Choszczno	28,5	28,5
3	Bierzwik Wschód	Bierzwik	0	Bierzwik	0	Choszczno	28,5	28,5
4	Bierzwik Północ	Bierzwik	0	Bierzwik	0	Choszczno	28,5	28,5
5	Breń	Łasko	3,8	Bierzwik	3,8	Choszczno	30,3	37,9
6	Klasztorne	Bierzwik	7,7	Bierzwik	7,7	Choszczno	32,2	47,6
7	Kolsk - Górzno	Bierzwik	6	Bierzwik	6	Choszczno	32,1	44,1
8	Łasko i Wygon	Łasko	0	Bierzwik	12	Choszczno	32,6	44,6
9	Pławno i Rębusz	Zieleniewo	3,1	Bierzwik	9,7	Choszczno	19,5	32,3
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumienno	Bierzwik	2,1	Bierzwik	2,1	Choszczno	24,4	28,6
11	Zieleniewo	Zieleniewo	0	Bierzwik	10,1	Choszczno	16,3	26,4

Średnia dla obszarów analitycznych

34,1

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych urzędowych Gminy Bierzwnik oraz maps.google.pl.

Średnia odległość do usług edukacyjnych i zdrowotnych w gminie wynosi 34,1 km. Najdogodniejsze położenie ma Zieleniewo oraz sam Bierzwnik, w którym zlokalizowane są podstawowe usługi oświatowe i zdrowotne. Największą odległość muszą pokonać mieszkańcy Klasztornego oraz Wygonu - Łasko.

Legenda: kolorem zielonym oznaczono obszary poniżej średniej w gminie (34,1 km), zaś kolorem czerwonym powyżej średniej. Oznaczenie obszarów: 1. Bierzwnik Zachód, 2. Bierzwnik Centrum, 3. Bierzwnik Wschód, 4. Bierzwnik Północ, 5. Breń, 6. Klasztorne, 7. Kolsk – Górzno, 8. Łasko i Wygon, 9. Pławno i Rębusz, 10. Płoszkowo, Przeczno i Strumiennie, 11. Zieleniewo.

Rysunek 10. Delimitacja obszarów według dostępności usług oświatowych i zdrowotnych

Źródło: opracowanie własne.

Z lepszego położenia korzystają obszary położone bliżej Choszczna oraz w centralnej części gminy. Przy ograniczonej dostępności komunikacji publicznej, zwłaszcza dla osób młodszych i starszych, kwestia odległości jest niezwykle ważna.

4.2.4. Sfera techniczna

Infrastruktura techniczna Gminy oraz zasoby i warunki mieszkaniowe determinują w znacznym stopniu jakość życia mieszkającej na danym terenie ludności. Wyposażenie w infrastrukturę techniczną, jej lokalizacja, jakość i dostępność mają znaczący wpływ na rozwój jednostki samorządowej.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 4 ustawy o rewitalizacji, o stanie kryzysowym na obszarze gminy świadczą wskaźniki charakteryzujące sferę techniczną, a są to w szczególności „degradacja stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych”.

W odniesieniu do wyróżnionych obszarów analitycznych przeprowadzono analizę zróżnicowania dostępności do bieżącej wody oraz odprowadzania ścieków. Sfera gospodarki wodno-kanalizacyjnej

jest jedną z najważniejszych w gospodarce komunalnej. Z jednej strony wskazuje na występujące braki infrastrukturalne, a z drugiej na poziom zaspokojenia ważnych (podstawowych) potrzeb bytowych mieszkańców o charakterze technicznym.

Wyniki szczegółowej analizy przedstawia tabela 16.

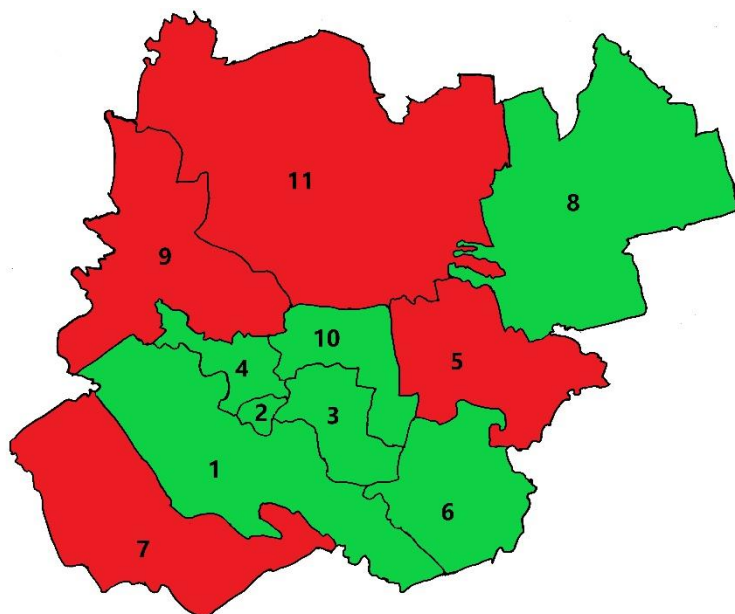
Tabela 16. Dostępność instalacji wodno-kanalizacyjnej na obszarze Gminy Bierzwnik

L.p.	Miejscowość/kwartal	Liczba mieszkańców	Liczba budynków	przyłącza wodne	przyłącza kanalizacyjne	Odsetek budynków z wodociągiem	Odsetek budynków skanalizowanych
1	Bierzwnik Zachód	310	50	116	98	100%	100%
2	Bierzwnik Centrum	286	18	88	85	100%	100%
3	Bierzwnik Wschód	391	118	126	109	100%	92,4%
4	Bierzwnik Północ	359	107	122	99	100%	92,5%
5	Breń	593	131	159	77	100%	58,8%
6	Klasztorne	432	100	115	91	100%	91,0%
7	Kolsk - Górzno	492	80	109	0	100%	0,0%
8	Łasko i Wygon	498	158	191	110	100%	69,6%
9	Pławno i Rębusz	526	88	117	0	100%	0,0%
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumiенno	374	59	74	45	100%	76,3%
11	Zieleniewo	468	86	119	0	100%	0,0%
Średnia dla obszarów i kwartałów							61,9%

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych Zakładu Gospodarki Komunalnej w Bierzwniku

Analizowane budynki są pod względem liczby występujących mieszkań zróżnicowane. Poza budynkami jednorodzinnymi w zasobach mieszkaniowych są budynki wielorodzinne: bliźniaki, bloki wielorodzinne, pustostany, a także budynki o skomplikowanej sytuacji prawnej – zajmowane przez kilka rodzin w budynkach do tego nieprzystosowanych.

Stan techniczny przyłączy wodno-kanalizacyjnych w gminie wskazuje na duże dysproporcje pomiędzy poszczególnymi obszarami funkcjonalnymi. Średnio w gminie około 62% mieszkań jest podłączonych do kanalizacji, ale znaczna część mieszkańców jest pozbawiona kanalizacji. Dotyczy to całego sołectwa Zieleniewo, Pławna, Rębusza, Kolska i Górzna. W Łasku i Wygonie na 158 budynków tylko 110 jest podłączonych do kanalizacji.

Legenda: kolorem zielonym oznaczono obszary powyżej średniej w gminie (61,9%), zaś kolorem czerwonym poniżej średniej. Oznaczenie obszarów: 1. Bierzwnik Zachód, 2. Bierzwnik Centrum, 3. Bierzwnik Wschód, 4. Bierzwnik Północ, 5. Breń, 6. Klasztorne, 7. Kolsk – Górzno, 8. Łasko i Wygon,

Rysunek 11. PRZYŁĄCZA WODNO-KANALIZACYJNE W GMINIE BIERZWNIK

4.2.5. Sfera środowiskowa

Zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy o rewitalizacji obszar gminy znajduje się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk środowiskowych, a w szczególności „przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska”.

Jednym z podstawowych problemów środowiskowych, wynikających z działalności byłych państwowych gospodarstw rolnych oraz spółdzielni rolniczych, jest występowanie na terenie gminy wyrobów zawierających azbest. Azbest jest bardzo groźnym czynnikiem chorobotwórczym, stanowiącym poważne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Włókna azbestu mogą dostać się do organizmu ludzkiego przez wdychanie zanieczyszczonego powietrza, ale również przez wodę, do której azbest trafia z zanieczyszczonych gleb, ze ścieków przemysłowych, atmosfery i rur azbestowo-cementowych.

Zgodnie z prowadzoną ewidencją, Gmina Bierzwnik ma jeszcze znaczne ilości azbestu do utylizacji. Jeśli chodzi o pokrycia dachowe wykonane z eternitu, utylizacji wymaga jeszcze około 40 tys. metrów kwadratowych eternitu. W zdecydowanej większości eternit pokrywa obecnie budynki gospodarcze. Nie mniej jednak, przeciętnie na stu mieszkańców gminy przypada ponad 835 metrów kwadratowych tego szkodliwego materiału.

Zróżnicowanie koniecznej utylizacji według sołectw i kwartałów Bierzwnika prezentuje tabela 14.

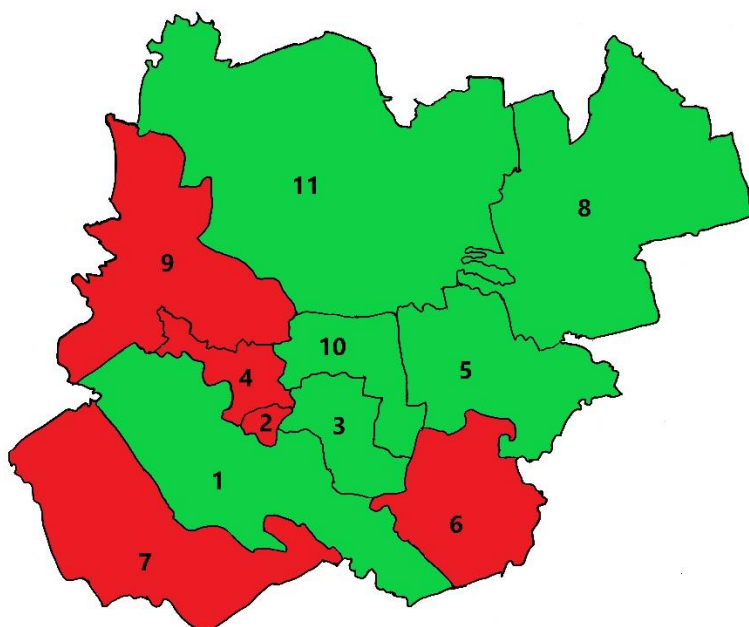
Tabela 17. Ilość azbestu do utylizacji (ton na 100 mieszkańców) – wyliczenia szczegółowe

L.p.	Miejscowość/kwartał	Liczba mieszkańców	Ilość azbestu do utylizacji	Ilość azbestu na 1 mieszk.
1	Bierzwnik Zachód	310	360	1,16
2	Bierzwnik Centrum	286	1100	3,85
3	Bierzwnik Wschód	391	100	0,26

L.p.	Miejscowość/kwartał	Liczba mieszkańców	Ilość azbestu do utylizacji	Ilość azbestu na 1 mieszk.
4	Bierzwnik Północ	359	1420	3,96
5	Breń	593	720	1,21
6	Klasztorne	432	3060	7,08
7	Kolsk - Górzno	492	5160	10,49
8	Łasko i Wygon	498	20	0,04
9	Pławno i Rębusz	526	2115	4,02
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumienno	374	160	0,43
11	Zieleniewo	468	60	0,13
Średnia dla obszarów i kwartałów				2,97

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych urzędowych Urzędu Gminy w Bierzwniku oraz PROGRAMU USUWANIA MATERIAŁÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY BIERZWNIK WRAZ ZE SZCZEGÓŁOWĄ INWENTARYZACJĄ, Kraków – Bierzwnik 2012.

Szczególnie wiele eternitu pozostało do usunięcia i utylizacji w Kolsku, Górznie, Klasztornym, Pławnie i Rębuszu. Także w samym Bierzwniku, głównie w rejonie Bierzwnik – Północ oraz Bierzwnik - Centrum, stan zanieczyszczenia środowiska naturalnego jest bardzo wysoki.

Legenda: kolorem zielonym oznaczono obszary poniżej średniej w gminie (2,97), zaś kolorem czerwonym powyżej średniej. Oznaczenie obszarów: 1. Bierzwnik Zachód, 2. Bierzwnik Centrum, 3. Bierzwnik Wschód, 4. Bierzwnik Północ, 5. Breń, 6. Klasztorne, 7. Kolsk – Górzno, 8. Łasko i Wygon,

Rysunek 12. Obszary o wysokim występowaniu azbestu

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych urzędowych.

4.3. Zasięg przestrzenny obszaru zdegradowanego w gminie Bierzwnik

Dotychczasowa analiza objęła wszystkie sfery funkcjonowania zbiorowości społecznych określone w ustawie o rewitalizacji, tj. sferę społeczną, gospodarczą, techniczną, środowiskową oraz funkcjonalno-przestrzenną. Zestawienie zebranych danych zawiera tabela 18.

Analiza zjawisk kryzysowych odnosiła się wyłącznie do zjawisk kwantyfikowalnych. Miała więc charakter stricte statystyczny, co jest jej zaletą, ale może być jej wadą. Statystyka publiczna opiera się na faktach zarejestrowanych w różnego rodzaju sprawozdaniach, bazach danych, urzędowych ewidencjach. Tworzy się w ten sposób „twarda” podstawa analizy. Zwykle, w dalszej procedurze analitycznej, fakty te pozbawia się wymiaru subiektywnego. Tymczasem wymiar jakościowy zjawiska często pokazuje szeroki kontekst zjawiska oraz jego społeczne implikacje. Niebezpieczne jest jednak nadmierne epatowanie szczegółem, np. opisywaniem zjawisk szczególnie patologicznych, bez zwracania uwagi na wymiar ilościowy zjawiska.

Standaryzowanie wskaźników podczas analizy umożliwiło porównanie obszarów analitycznych – jednostek urbanistycznych w postaci obszarów wiejskich i miejskich kwartałów. Standaryzacja jest zabiegiem czysto statystycznym - polega na odjęciu od rzeczywistej wartości wskaźnika jego wartości średniej oraz podzieleniu otrzymanej różnicy przez odchylenie standardowe.

Obliczenie wartości standaryzowanych wskaźników umożliwiło wskazanie odchylenia od normy – średniego natężenia zjawiska w gminie. Wskaźniki przyjmowały wartości ujemne, kiedy sytuacja była lepsza niż średnia dla wszystkich obszarów analitycznych, natomiast, kiedy sytuacja była gorsza - wskaźnik przyjmował wartości dodatnie.

Wzór standaryzacji jest następujący:

$$x_{ij}^* = \frac{x_{ij} - \bar{x}_j}{S_j}$$

gdzie: x_j oraz S_j to odpowiednio średnia arytmetyczna oraz odchylenie standardowe cechy (wskaźnika) o numerze j .

Wśród wszystkich wskaźników możemy wyróżnić stymulanty i destymulanty. Stymulanta posiada dodatnią korelację z rozwojem lokalnym danego obszaru, zaś destymulanta charakteryzuje się ujemną korelacją i jej wysoki wskaźnik świadczy o stagnacji i sytuacji kryzysu danego obszaru.

W naszym przypadku spośród dziewięciu znormalizowanych wskaźników znajduje się siedem destymulant (kolor czerwony w tabeli 18) tj. bezrobocie, ubóstwo, przemoc domowa, odsetek mieszkań bez kanalizacji, ilość azbestu do utylizacji oraz odległość do lokalizacji podstawowych usług, a także dwa stymulanty (kolor zielony) – przyrost liczby mieszkańców w badanych jednostkach przestrzennych oraz poziom aktywności gospodarczej.

Kolejnym krokiem poczynionym w celu uzyskania porównywalności jest zamiana stymulant na destymulanty. Zamiana polega na zastosowaniu wagi o wartości „-1”. Zastosowanie tego mnożnika pozwala na pełną porównywalność pomiędzy wszystkimi wskaźnikami.

Wprowadzenie porównywalności pomiędzy wskaźnikami pozwala na przejście do ostatniego kroku związanego z wyznaczeniem obszarów zdegradowanych – ocenę nierówności pomiędzy jednostkami analitycznymi.

Wyznaczenie obszarów kryzysowych przeprowadzono w oparciu o ocenę następujących zestandaryzowanych wskaźników względnych:

- odnośnie sfery społecznej:

1. odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
2. odsetek bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
3. odsetek osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce,
4. saldo liczby ludności w latach 2007-18;

- odnośnie sfery gospodarczej:

5. poziom przedsiębiorczości, tj. liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców;

- odnośnie sfery technicznej:

6. odsetek mieszkań podłączonych do sieci kanalizacyjnej;

- odnośnie sfery środowiskowej:

7. ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca.

- odnośnie sfery funkcjonalno-przestrzennej:

8. odległość do lokalizacji usług oświatowych oraz zdrowotnych.

Tabela 18. Zestawienie wskaźników kryzysowych (rozwojowych) w obszarach analitycznych gminy Bierzwnik

L.p.	Kwartaly/obszary wiejskie	Sfera społeczna				Sfera gospodarcza	Sfera techniczna	Sfera środowiskowa	Sfera funkcjonalno-przestrzenna
		odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce	odsetek bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce	odsetek osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce	saldo liczby ludności w latach 2007-18	liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	odsetek odbiorców skanalizowanych	ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca	odległość do lokalizacji usług publicznych [km]
1	Bierzwnik Zachód	2,90%	3,23%	1,94%	57	0,97	100,00%	1,16	28,5
2	Bierzwnik Centrum	0,35%	4,90%	2,10%	30	7,69	100,00%	3,85	28,5
3	Bierzwnik Wschód	2,05%	4,60%	2,56%	87	11,00	92,37%	0,26	28,5
4	Bierzwnik Północ	8,08%	3,90%	3,06%	72	7,80	92,52%	3,96	28,5
5	Breń	1,69%	6,07%	2,70%	-4	4,22	58,78%	1,21	37,9
6	Klasztorne	8,10%	7,18%	3,94%	25	3,94	91,00%	7,08	47,6
7	Kolsk - Górzno	6,50%	4,67%	2,64%	-102	4,88	0,00%	10,49	44,1
8	Łasko i Wygon	9,84%	7,23%	3,82%	-47	2,61	69,62%	0,04	44,6
9	Pławno i Rębusz	1,90%	3,04%	1,14%	-168	4,94	0,00%	4,02	32,3
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumiенno	1,87%	4,01%	1,87%	-56	4,28	76,27%	0,43	28,6
11	Zieleniewo	7,69%	6,84%	2,78%	-29	4,91	0,00%	0,13	26,4
	Średnia	0,046	0,051	0,026	-12,273	5,203	0,619	2,966	34,136
	Odchylenie stand.	0,032	0,015	0,008	74,285	2,609	0,398	3,207	7,539

Źródło: obliczenia własne.

Tabela 19. Wskaźniki kryzysu po standaryzacji

L.p.	Obszary analityczne	odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce	odsetek bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce	odsetek osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce	saldo liczby ludności w latach 2007-18	liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców	odsetek odbiorców skanalizowanych	ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca	odległość do lokalizacji usług publicznych [km]	Liczba sfer kryzysowych	W tym liczba sfer kryzysu społecznego
		<i>destymulanty</i>			<i>stymulanty</i>			<i>destymulanty</i>			
		<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>	<i>-1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>		
1	Bierzwnik Zachód	-0,534	-1,252	-0,833	-0,933	1,623	-0,959	-0,563	-0,748	1	0
2	Bierzwnik Centrum	-1,321	-0,113	-0,628	-0,569	-0,954	-0,959	0,275	-0,748	1	0
3	Bierzwnik Wschód	-0,798	-0,312	-0,046	-1,336	-2,221	-0,767	-0,845	-0,748	0	0
4	Bierzwnik Północ	1,062	-0,792	0,594	-1,134	-0,995	-0,771	0,309	-0,748	3	2
5	Breń	-0,909	0,689	0,132	-0,111	0,378	0,078	-0,546	0,499	5	2
6	Klasztorne	1,069	1,443	1,696	-0,502	0,486	-0,733	1,284	1,786	6	3
7	Kolsk - Górzno	0,577	-0,263	0,061	1,208	0,125	1,556	2,346	1,322	7	3
8	Łasko i Wygon	1,605	1,479	1,545	0,467	0,994	-0,195	-0,912	1,388	6	4
9	Pławno i Rębusz	-0,843	-1,377	-1,839	2,096	0,100	1,556	0,329	-0,244	4	1
10	Płoszkowo, Przeczno i Strumienno	-0,852	-0,716	-0,914	0,589	0,355	-0,362	-0,791	-0,734	2	1
11	Zieleniewo	0,943	1,212	0,232	0,225	0,111	1,556	-0,885	-1,026	6	4

Źródło: opracowanie własne.

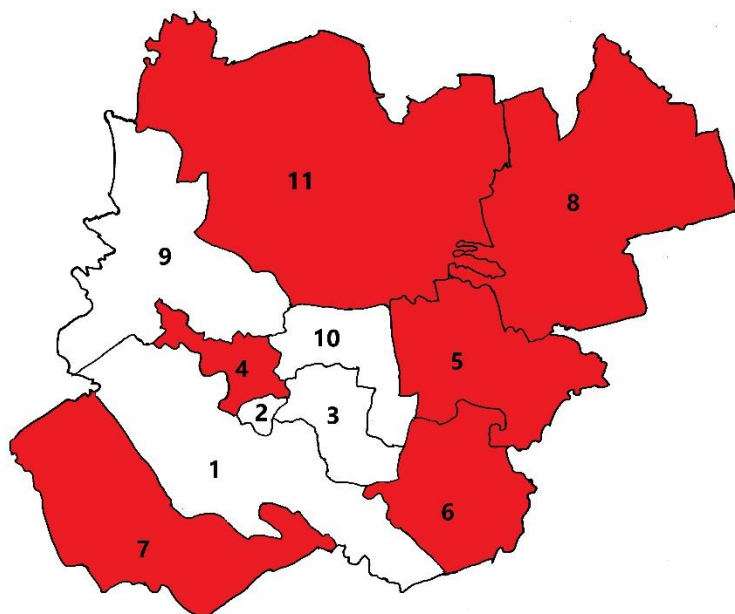
Do wskazania obszarów zdegradowanych posłużono się wskaźnikiem syntetycznym odnoszącym się do liczby sfer kryzysowych występujących w wyróżnionych jednostkach przestrzennych. Są to wartości powyżej „0”, czyli powyżej średniej wyliczonej dla 16 obszarów analitycznych dla **co najmniej dwóch wskaźników odnoszących się do sfery społecznej oraz co najmniej jednego z innych sfer**. Zaostrożenie kryteriów delimitacji obszarów zdegradowanych pozwala pełniej realizować założenia rewitalizacji jako wielokierunkowego działania zintegrowanego.

Końcowe zestawienie przedstawia tabela nr 17.

L.p.	Nazwa obszaru	Liczba sfer kryzysowych	Liczba sfer kryzysu społecznego
1.	Bierzwnik Północ	3	2
2.	Breń	5	2
3.	Klasztorne	6	3
4.	Kolsk - Górzno	7	3
5.	Łasko i Wygon	6	4
6.	Zieleniewo	6	4

Źródło: opracowanie własne.

Z powyższego wynika więc, iż spośród 11 jednostek analitycznych, aż 6 spełnia przyjęte wymogi określenia ich jako kryzysowych. Na obszarze tym mieszka 2842 osoby, co stanowi aż 60% liczby mieszkańców gminy ogółem.

Legenda: kolorem czerwonym oznaczono obszary kryzysowe co najmniej w 2 sferach społecznych i jednej innej. Oznaczenie obszarów: 1. Bierzwnik Zachód, 2. Bierzwnik Centrum, 3. Bierzwnik Wschód, 4. Bierzwnik Północ, 5. Breń, 6. Klasztorne, 7. Kolsk – Górzno, 8. Łasko i Wygon, 9. Pławno i Rębusz, 10. Płoszkowo, Przeczno i Strumienno, 11. Zieleniewo.

Rysunek 13. Obszary zdegradowane w gminie Bierzwnik według jednostek analitycznych

Źródło: obliczenia własne na podstawie danych urzędowych.

5. Wyznaczenie obszarów rewitalizacji z uwzględnieniem partycypacji mieszkańców i zasobów lokalnych

Obszar rewitalizacji to całość lub część obszaru zdegradowanego. Obszar rewitalizacji wyznaczono jako teren zabudowany w obszarze zdegradowanym w oparciu o największą kumulację zjawisk problemowych oraz potencjałów rozwojowych zaobserwowanych w trakcie diagnozy pogłębionej obszaru zdegradowanego. Uzasadnienie wyboru obszaru rewitalizacji jest wypadkową wielu opinii na temat problemów, jak również potencjałów zlokalizowanych na terenie gminy.

5.1. Partycypacyjna ocena obszarów rewitalizacji

W związku z podjęciem prac nad Lokalnym Programem Rewitalizacji Gminy Bierzwnik, Wójt Gminy Bierzwnik powołała Zespół ds. Rewitalizacji Gminy Bierzwnik. W jego skład zostały powołane osoby reprezentujące mieszkańców, instytucje oraz inne podmioty, które są interesariuszami rewitalizacji społecznej w gminie Bierzwnik.

Interesariuszami rewitalizacji, w rozumieniu art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, są w szczególności:

- 1) mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczysti nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe,
- 2) mieszkańcy gminy inni niż wymienieni w pkt. 1,
- 3) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą,
- 4) podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne,
- 5) jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne,
- 6) organy władzy publicznej,
- 7) podmioty, inne niż wymienione w pkt. 6, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Wybór obszarów podlegających rewitalizacji podyktowany był wynikami diagnozy, która – poza analizą obszarów kryzysowych – obejmowała także ocenę ich potencjału rozwojowego. Decyzja o wyborze konkretnych lokalizacji działań rewitalizacyjnych jest więc wypadkową słabych stron i szans rozpatrywanych społeczności lokalnych.

Fakt, iż diagnoza była prowadzona wspólnie z mieszkańcami w sposób partycypacyjny, pozwalał dodatkowo na dalsze uściślenie decyzji pod kątem oceny rzeczywistego potencjału społecznego lokalnej społeczności. Indywidualna wiedza uczestników warsztatów oraz spotkań studyjnych, a także dokonywane w ich trakcie ustalenia, dały szerokie podstawy do wysokiej optymalizacji procesu decyzyjnego.

Ponadto założenia rewitalizacji w gminie Bierzwnik były przedstawiane i dyskutowane podczas obrad Komisji Rady Gminy Bierzwnik w dniu 19 grudnia 2018 roku.

5.1.1. Prace zespołu ds. rewitalizacji

Zespół ds. rewitalizacji został powołany zgodnie z powyższymi założeniami na czas przygotowania i realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik. Zespół jest społecznym organem konsultacyjnym Wójta w zakresie rewitalizacji Gminy Bierzwnik.

Do zadań Zespołu należy m. in. współpraca w zakresie:

- diagnozowania obszarów zdegradowanych oraz wyznaczania terenów rewitalizowanych,
- wskazania priorytetów w rozwiązywaniu problemów dotyczących obszar rewitalizacji,
- definiowania celów i kierunków działań procesu rewitalizacji,
- monitorowania i oceny wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Do udziału w pracach Zespołu zaproszeni zostali wszyscy mieszkańcy Gminy, a zwłaszcza przedstawiciele sołtysi, przedstawiciele organizacji pozarządowych, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić działalność gospodarczą lub społeczną, przedstawiciele firm, organy publiczne oraz inne podmioty zainteresowane rewitalizacją Gminy Bierzwnik. Udział w pracach Zespołu był dobrowolny, a jego skład był poszerzany w zależności od potrzeb oraz zgłaszających się osób zainteresowanych procesem rewitalizacji.

Zarządzeniem Nr 114/2018 Wójta Gminy Bierzwnik z dnia 6 grudnia 2018 r. w skład Zespołu powołane zostały następujące osoby:

1. Daniel Domagała - Sekretarz Urzędu Gminy Bierzwnik – koordynator zespołu
2. Violetta Wieczorek - Kierownik Referatu Ogólnoorganizacyjnego Urzędu Gminy Bierzwnik
3. Marzena Piasecka – Inspektor ds. Rolnictwa, Leśnictwa, Gospodarki Mieniem Komunalnym Urzędu Gminy Bierzwnik
4. Grażyna Pytlarz – Prezes Stowarzyszenia Na Rzecz Rozwoju i Promocji Gminy Bierzwnik, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy społecznej w Bierzwniku
5. Włodzimierz Wajda - Dyrektor Gminnego Ośrodka Kultury w Bierzwniku oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Bierzwniku
6. Kinga Recka-Matyjasik - Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Cystersów Bierzwnickich w Bierzwniku
7. Małgorzata Kowalska - Dyrektor Szkoły Podstawowej w Łasku
8. Barbara Stolpiak – Prezes Stowarzyszenia Ochrony Dziedzictwa Pocysterskiego w Bierzwniku /MARIENWALDE/
9. ks. Andrzej Dymier – Dyrektor Instytutu Medycznego im. Jana Pawła II w Szczecinie
10. Adrian Przybylak - Kierownik Posterunku Policji w Bierzwniku

Zgodnie z Zarządzeniem, do zadań Zespołu ds. Rewitalizacji Gminy Bierzwnik należy w szczególności:

- 1) przeprowadzenie diagnozy problemów społecznych, gospodarczych i przestrzennych oraz identyfikacja potrzeb rewitalizacyjnych;
- 2) delimitacja przestrzenna obszaru/obszarów przeznaczonych do rewitalizacji;
- 3) wypracowanie celów procesu rewitalizacji w odniesieniu do uzgodnionych obszarów wymagających wsparcia w ramach rewitalizacji;
- 4) wypracowanie kierunków działań w poszczególnych sferach – społecznej, gospodarczej, przestrzennej;
- 5) wypracowanie systemu wdrażania Programu;
- 6) wypracowanie systemu monitoringu Programu;

- 7) analiza zgłoszonych projektów rewitalizacyjnych;
 - 8) ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
 - 9) budowa lokalnych partnerstw w celu zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami rewitalizacyjnymi;
 - 10) wypracowanie listy projektów rewitalizacyjnych;
 - 11) określenie harmonogramu realizacji Programu oraz planu finansowego;
 - 12) wypracowanie uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych;
 - 13) wypracowanie lokalnych systemów motywacyjnych dla partnerów Programu;
 - 14) organizacja konsultacji społecznych służących opracowaniu Programu.
1. Aktywny udział w opracowaniu „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2018-2023” zwanego dalej: „Programem Rewitalizacji”.
 2. Opiniowanie i zgłaszanie uwag do projektu „Programu Rewitalizacji”.
 3. Przedkładanie Radzie Gminy Bierzwnik propozycji zmian w treści „Programu Rewitalizacji”.
 4. Opiniowanie wniosków przedkładanych przez interesariuszy projektów rewitalizacyjnych dotyczących zadań realizowanych w ramach obszaru rewitalizowanego.
 5. Monitoring wdrażania „Programu Rewitalizacji”.
 6. Promocja „Programu Rewitalizacji”.
 7. Ewaluacja „Programu Rewitalizacji”.
 8. W trakcie swoich prac Zespół prowadzi konsultacje społeczne z udziałem mieszkańców oraz reprezentantów różnych środowiska działających na terenie Gminy Bierzwnik.

Zespół ds. rewitalizacji uczestniczył w pracach warsztatowych związanych z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego oraz rewitalizacji, wskazania priorytetów rewitalizacji, celów strategicznych, a wreszcie przy ustalaniu listy projektów.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że interesariusze uczestniczący w pracach Zespołu ds. Rewitalizacji wykazywali wysoką wolę współpracy. Wszystkie decyzje zapadały poprzez aklamację. Interesariusze przekonywali swoich adwersarzy w drodze dyskusji, która miała spokojny i rzeczowy charakter.

Taki sposób rozpatrywania planowanych działań wyznaczył bardzo jasne kryteria oceny projektów, ale także wskazał na lokalne potencjały służące tym przedsięwzięciom.

Ostatecznie, Zespół ds. Rewitalizacji, w wyniku partycypacyjnej oceny potencjałów obszarów kryzysowych oraz aktywności środowisk lokalnych jako obszary rewitalizacyjne wskazał 3 lokalizacje.

W dalszej części opracowania (podrozdział 5.2) zostaną przedstawione argumenty, które Zespół ds. Rewitalizacji Gminy Bierzwnik uznał za uzasadniające podjętą decyzję.

5.1.2. Badanie ankietowe wśród mieszkańców oraz innych interesariuszy Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2019-2023

W ramach prac analityczno-diagnostycznych oraz konsultacyjnych projektu LPR przeprowadzono badania ankietowe wśród mieszkańców gminy oraz innych interesariuszy.

Ankieta dostępna była na stronie internetowej Urzędu Gminy od 20 sierpnia 2018 roku do 15 października 2018 roku. Ankietę wypełniło 103 respondentów.

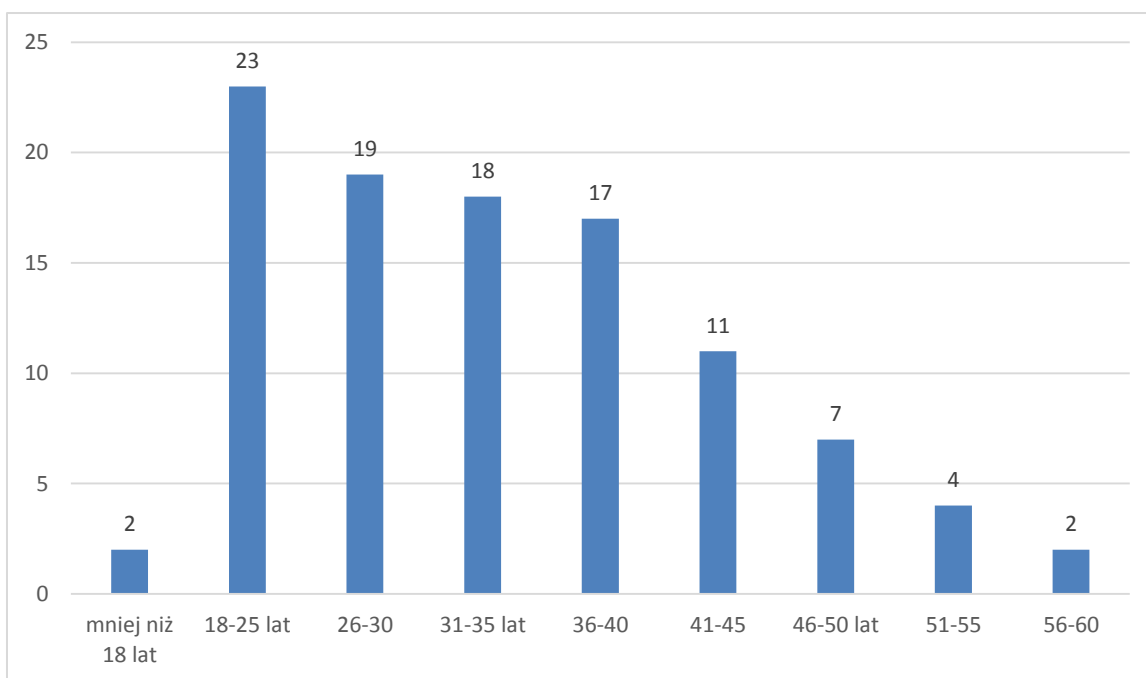
Najliczniej ankietę wypełnili mieszkańcy Bierzwnika (31 osób), a także mieszkańcy sołectwa Rębusz, Breń, Ostromęcko i Kolsk.

Tabela 20. Respondenci badania ankietowego według miejsca zamieszkania

Nazwa sołectwa/ulicy w Bierzwniku	liczebność
Sołectwo Breń: Breń (wieś), Gajno (kol), Kawno (kol), Kunica (kol)	12
Sołectwo Rębusz: Grzywna (kol), Kosinek (Kol), Przykuna (kol), Rębusz (wieś)	15
Sołectwo Starzyce: Starzyce (wieś)	2
Sołectwo Strumiенno: Strumiенno (wieś)	3
Sołectwo Zieleniewo: Czapliska (osada), Dożyna (osada), Malczewo (przysiółek), Zgorzel (osada), Zdrójno(kol), Zieleniewo (wieś)	2
Sołectwo Ostromęcko: Krzywín (kol), Kołeczko (kol), Ostromęcko (wieś)	12
Sołectwo Klasztorne: Klasztorne (wieś)	4
Sołectwo Kolsk: Kolsk (wieś)	3
Sołectwo Łasko: Chyże (kol), Łasko (wieś)	10
Sołectwo Pławno: Bukowie (kol), Kłodzin (kol), Pławienko (kol), Pławno(wieś), Sojec (kol)	7
Sołectwo Płoszkowo: Budzice (kol), Kruczaj (kol), Płoszkowo (wieś)	2
Bierzwnik, ul. Dworcowa	6
Bierzwnik, ul. Kopernika	2
Bierzwnik, ul. Kwiatowa	2
Bierzwnik, ul. Leśna	4
Bierzwnik, ul. Mickiewicza	5
Bierzwnik, ul. Słoneczna	4
Bierzwnik, ul. Szkolna	8
RAZEM	103

Źródło: badania własne (N=103).

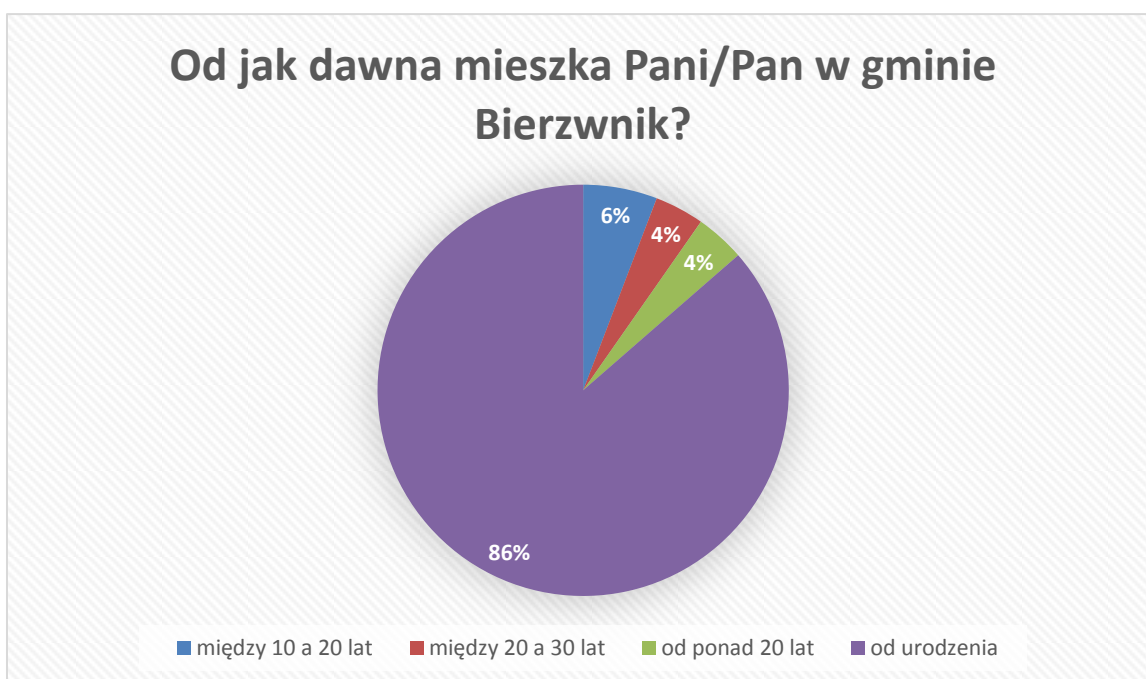
Wśród respondentów dominowały osoby w wieku 18-40 lat. Łącznie osoby te stanowiły 75% ogółu badanych. Fakt ten można zinterpretować jako wiek aktywności społecznej mieszkańców.

Rysunek 14. Rozkład badanych według wieku

Źródło: badania własne (N=103).

Częściej ankietę wypełniły kobiety (56 osób, 54%) niż mężczyźni (47 osób, 46%).

Rysunek 15. Respondenci według stażu zamieszkania w gminie Bierzwnik

Źródło: badania własne (N=103).

Zdecydowaną większość respondentów stanowiły osoby mieszkające tutaj od urodzenia (85%). Nie było wśród respondentów mieszkających w gminie krócej niż 10 lat.

Większość badanych (65 osób) określiła swoją sytuację materialną jako „przeciętna - nie jestem ani bogatszy/bogatsza, ani biedniejszy/a od swoich sąsiadów”. 28 osób stwierdziło, że „nie powodzi mi się lepiej niż sąsiadom”, a jedynie 8 osób określiło siebie jako osoby „zamożne - w porównaniu do swoich sąsiadów powodzi mi się dobrze”.

Zasadnicza część ankiety dotyczyła oceny zasobów gminy. Respondenci mogli dokonać oceny 18 różnych sfer funkcjonowania gminy: kwestii stanu infrastruktury oraz dostępności do określonych usług.

Badani mogli swe opinie wyrażać na skali ocen zawierających się od wypowiedzi „bardzo dobrze”, „dobrze”, „ani dobrze, ani źle”, „źle”, „bardzo źle” lub „trudno powiedzieć”.

Każdej ocenie przypisano wartości liczbowe, a na tej podstawie obliczono średnią arytmetyczną ocen. Jest to tzw. średnia ważona, gdyż wartości poszczególnych ocen są różne: wypowiedzi „bardzo źle” przydzielono wartość -2, „źle” -1, zaś ocenom pozytywnym przydzielono wartości dodatnie – „bardzo dobrze” +2, „dobrze” +1, zaś wypowiedzi „ani dobrze, ani źle” wartości równe 0. W ten sposób dla każdej rozpatrywanej przez respondentów sfery powstały indeksy, których teoretyczna wartość może się zawierać pomiędzy -2 a +2.

W tabeli 21 przedstawiono rozkłady procentowe uzyskanych odpowiedzi oraz obliczone wartości średnie. Rozpatrywane sfery oceny uszeregowano w tabeli od wartości najwyższych do najniższych.

Tabela 21. Opinie mieszkańców na temat stanu zasobów gminy Bierzwnik

Sfera oceny w odniesieniu do gminy	bardzo źle	źle	źle ani dobrze, ani	dobrze	bardzo dobrze	trudno powiedzieć	Średnia ważona
Piękno okolicznej przyrody	4%	5%	20%	17%	42%	13%	1,000
Warunki edukacji dzieci	9%	2%	26%	41%	15%	8%	0,547
Stan czystości środowiska przyrodniczego	6%	19%	29%	25%	16%	5%	0,265
Atrakcyjność walorów turystycznych wsi	16%	15%	21%	24%	22%	2%	0,238
Stan świetlic wiejskich	17%	11%	20%	25%	15%	12%	0,099
Stan zabytków (np. kościoła)	9%	16%	43%	27%	2%	4%	-0,020
Oświetlenie ulic	15%	16%	36%	28%	6%	0%	-0,049
Ogólny poziom życia mieszkańców	9%	21%	43%	21%	2%	4%	-0,141
Stan wodociągów	19%	17%	21%	26%	8%	9%	-0,149
Dbałość mieszkańców o czystość środowiska naturalnego	9%	33%	26%	22%	4%	6%	-0,216
Estetykę	14%	17%	46%	16%	4%	4%	-0,222
Dostępność do opieki medycznej	15%	23%	38%	20%	4%	0%	-0,243
Ogólnie solidarność między mieszkańcami	13%	25%	32%	22%	2%	6%	-0,258
Stan kanalizacji	28%	15%	19%	22%	7%	9%	-0,383
Stan obiektów sportowych	26%	17%	31%	24%	2%	0%	-0,408
Stan chodników	34%	22%	19%	22%	2%	0%	-0,641
Publiczną komunikację z miastami	44%	23%	14%	15%	3%	2%	-0,921
Stan dróg	36%	34%	30%	0%	0%	0%	-1,058
Dostępność sieci gazowniczej	55%	21%	10%	2%	0%	12%	-1,473

Źródło: badania własne (N=103).

Na tej podstawie uzyskanych wartości indeksów poszczególnych sfer możemy wskazać mocne i słabe strony gminy.

Do mocnych stron gminy respondenci zaliczyli piękno okolicznej przyrody, warunki edukacyjne dzieci, stan środowiska naturalnego, walory turystyczne gminy oraz stan świetlic wiejskich. W tym ostatnim przypadku wyraźnie widać, że rozkład odpowiedzi jest niemal symetryczny – tylko nieco więcej osób świetlice ocenia pozytywnie niż negatywnie.

Wszystkie pozostałe sfery zostały ocenione dużo gorzej. Można powiedzieć, że są to słabe strony gminy.

Najniżej oceniona została dostępność sieci gazowniczej, stan dróg, dostępność publicznej komunikacji, stan chodników, obiektów sportowych oraz kanalizacji.

Źle oceniane są też relacje międzyludzkie, dostępność do opieki zdrowotnej i estetyka. Nieco lepiej, ale także negatywnie oceniana jest dbałość mieszkańców o środowisko naturalne, stan wodociągów, ogólny poziom życia, oświetlenie ulic oraz stan zabytków.

Respondentom zadano w odniesieniu do tych samych sfer pytanie dotyczące ich najbliższego otoczenia w miejscu zamieszkania. Chodziło więc o porównanie ogólnej oceny sytuacji w gminie ze

szczegółową oceną odnoszącą się do swego najbliższego otoczenia. Wyniki tych odpowiedzi zawarto w tabeli 22.

Tabela 22. Opinie mieszkańców na temat stanu zasobów swego najbliższego otoczenia (wsi, osiedla, ulicy)

Sfera oceny w odniesieniu do najbliższego otoczenia (wsi, ulicy)	bardzo źle	źle	ani dobrze, ani źle	dobrze	bardzo dobrze	trudno powiedzieć	Średnia ważona
Piękno okolicznej przyrody	11%	7%	10%	29%	36%	8%	0,789
Warunki edukacji dzieci	15%	3%	18%	43%	19%	2%	0,505
Stan czystości środowiska przyrodniczego	11%	9%	28%	26%	21%	5%	0,408
Atrakcyjność walorów turystycznych wsi	15%	17%	17%	23%	24%	4%	0,263
Dbłość mieszkańców o czystość środowiska naturalnego	11%	18%	30%	29%	8%	4%	0,051
Estetykę	17%	16%	26%	20%	17%	4%	0,030
Ogólny poziom życia mieszkańców	11%	17%	33%	29%	6%	4%	0,020
Ogólnie solidarność między mieszkańcami	13%	17%	37%	19%	12%	2%	0,000
Stan zabytków (np. kościoła)	15%	13%	31%	27%	5%	10%	-0,054
Stan świetlicy wiejskiej	23%	9%	20%	24%	12%	12%	-0,088
Oświetlenie ulic	26%	16%	28%	22%	8%	0%	-0,301
Dostępność do opieki medycznej	25%	13%	26%	29%	2%	5%	-0,316
Stan wodociągów	19%	19%	23%	25%	2%	11%	-0,326
Stan kanalizacji	39%	17%	17%	18%	5%	3%	-0,690
Stan dróg	42%	21%	8%	23%	6%	0%	-0,699
Stan obiektów sportowych	35%	17%	19%	17%	0%	11%	-0,783
Publiczną komunikację z miastami	51%	7%	19%	16%	5%	2%	-0,861
Stan chodników	54%	12%	12%	17%	6%	0%	-0,922
Dostępność sieci gazowniczej	65%	11%	6%	4%	2%	13%	-1,522

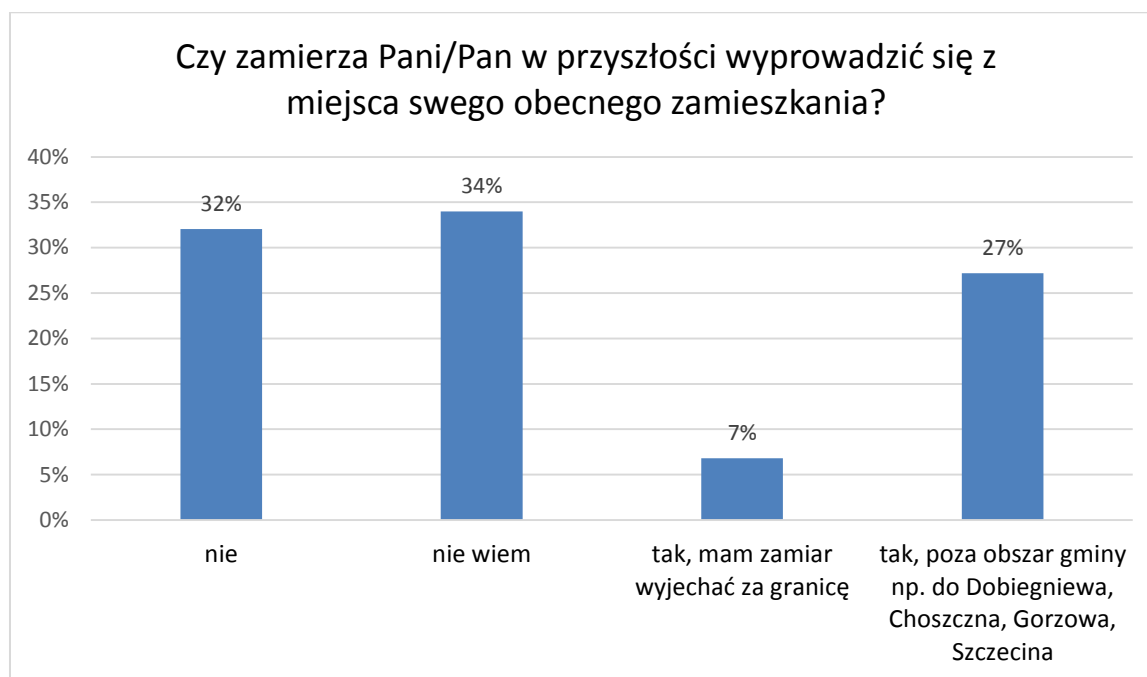
Źródło: badania własne (N=103).

Porównanie obu wyników wskazuje na pewne przemieszczenia. Przede wszystkim respondenci bardziej pozytywnie oceniali rozpatrywane sfery w swoim najbliższym otoczeniu niż w odniesieniu do całej gminy.

Największe bolączki i atuty w obu przypadkach są takie same. Piękno okolicznej przyrody, warunki edukacji dzieci, stan czystości środowiska przyrodniczego oraz atrakcyjność turystyczna w obu zestawieniach oceniane są bardzo dobrze. W obu zestawieniach zgodnie najgorzej oceniana jest dostępność sieci gazowniczej, publiczna komunikacja, stan dróg i chodników, stan kanalizacji i obiektów sportowych.

Nastąpiły też pewne przemieszczenia. O ile ogólna ocena świetlic wiejskich w gminie była pozytywna, to w odniesieniu do świetlic w najbliższym miejscu zamieszkania ocena jest negatywna. Lepiej za to we własnym otoczeniu niż w gminie oceniana jest dbłość mieszkańców o czystość środowiska naturalnego, wyżej oceniana jest estetyka, ogólny poziom życia mieszkańców oraz ogólna solidarność między mieszkańcami.

Gmina Bierzwnik, podobnie jak większość peryferyjnych gmin wiejskich, doświadcza znacznej depopulacji wynikającej ze znacznej emigracji. Do kwestii tej odniesiono się wprost do badanych. Odpowiedzi znajdujemy na wykresie

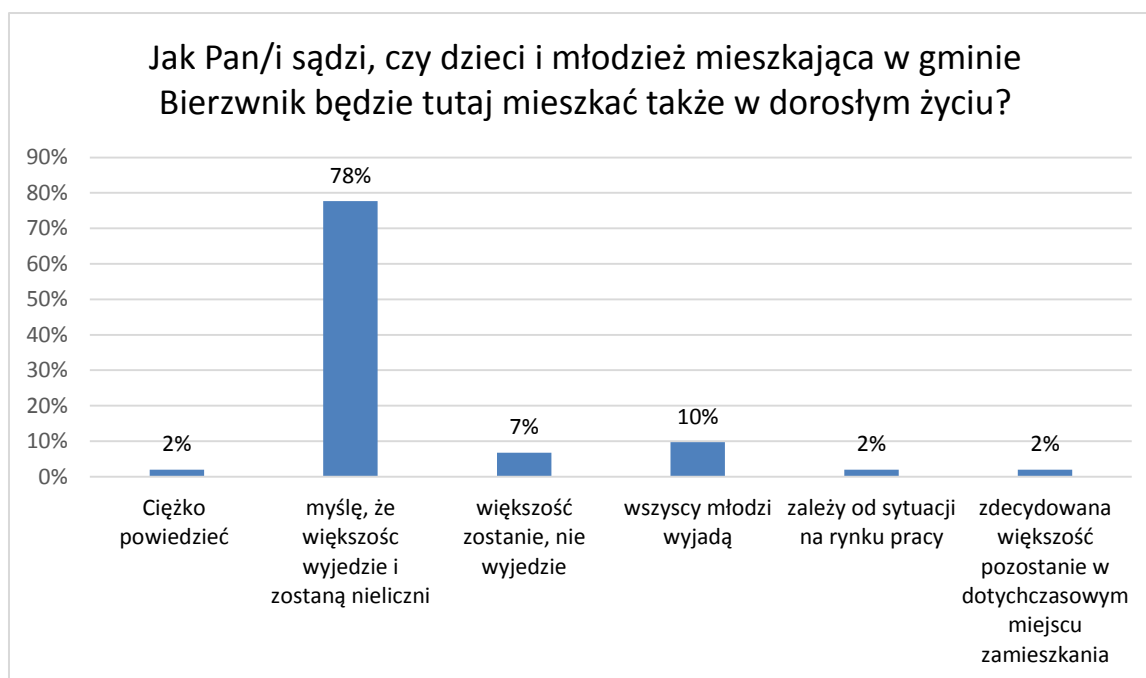

Rysunek 16. Mieszkańcy gminy Bierzwnik wobec planów emigracyjnych

Źródło: badania własne (N=103).

Badani dzielą się na mniej więcej trzy równe części. Trzecia część badanych pragnie pozostać w miejscu swego zamieszkania, mniej więcej takie same liczebności respondentów chcą wyjechać z gminy lub jeszcze nie podjęły w tej kwestii decyzji.

Jednak w odniesieniu do przyszłości dzieci i młodzieży z gminy są już bardziej jednorodnego zdania.

Rysunek 17. Ocena przyszłości gminy ze względu na spodziewaną emigrację

Źródło: badania własne (N=103).

NA pytanie, czy obecne dzieci i młodzież w przyszłości pozostaną w gminie, badani nie mają żadnych wątpliwości: 78% badanych uważa, że „większość wyjedzie i zostaną nieliczni”, a dalsze 10% badanych jest jeszcze bardziej radykalnego zdania twierdząc, że „wszyscy młodzi wyjadą”.

Respondenci zapytani o największy problem w gminie wskazywali najczęściej na problemy z pracą oraz braki infrastrukturalne. Poniżej przedstawiono najbardziej charakterystyczne wypowiedzi:

- „Bezrobocie, brak pracy”.
- „Brak boiska dla dzieci”.
- „Brak chodnika, fatalny stan dróg”.
- „Brak chodników, co wiąże się z niebezpieczeństwem dla mieszkańców”.
- „Brak gruntów, brak rozwoju plaży, brak ścieżki rowerowej do Bierzwnika”.
- „Brak kanalizacji, chodnika, remontu nawierzchni drogi”.
- „Brak komunikacji publicznej”.
- „Brak miejsc do spędzania czasu wolnego dla młodzieży”.
- „Brak oświetlenia chodników”.
- „Brak pracy, brak mieszkań, nie ma dbałości o zieleń, w niektórych punktach zła infrastruktura drogowa”.
- „Brak pracy, dróg, kanalizacji, świetlicy wiejskie”.
- „Brak sklepu i problem z dojazdem do lekarza”.
- „Brak ścieżki rowerowej oraz chodnika. Połączenie Ostromęcka i Bierzwnika ciągiem pieszo-rowerowym to strzał w 10.”.
- „Brak wszystkiego”.
- „Brak zainteresowania ze strony samorządu terytorialnego”.

- „Brak zaplecza sportowo rekreacyjnego”.
- „Drogi w całej gminie”.
- „Nie maja się gdzie podziąć młodzi ludzie”.
- „Niedbałość o własną okolicę”.
- „Palenie śmieciami”.
- „Pijaństwo w każdym możliwym miejscu policji to u nas chyba nie ma”.
- „Praca i brak transportu”.
- „Problemy z rozwojową, perspektywiczną, dobrze płatną pracą dla młodych ludzi”.
- „Stan drogi, brak chodników, brak miejsc rozrywki i do wspólnych spotkań, plaża, która kiedyś była największą atrakcją i zjeżdżało na nią mnóstwo ludzi, dziś nie przyjeżdża nikt, wszystko zarosło”.
- „Stan dróg”.
- „stan dróg - brak drogi”.
- „Tragiczny stan dróg, oświetlenie dróg”.
- „wąska ulica”.
- „wredni faceci”.
- „Zaniedbana infrastruktura drogowa i sportowa”.
- „Zawiść sąsiedzka”.
- „Znalezienie pracy, która nie jest "po znajomości"

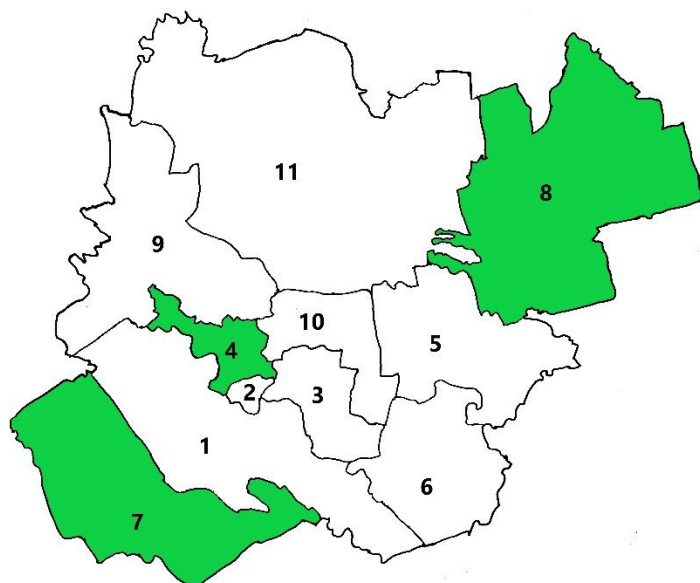
Wypowiedzi zamieszczono w porządku alfabetycznym nie bez powodu. Po pierwsze chcieliśmy uniknąć wartościowania opinii, a po drugie, rzuca się w oczy najczęściej występujące słowo – „brak”. Jeden z respondentów przedstawia najlepszą egzemplifikację tego rodzaju postawy stwierdzeniem: „Brak wszystkiego”.

5.2. Obszary rewitalizacji gminy Bierzwnik

Należy jednak podkreślić, iż zaliczenie określonego obszaru kryzysowego do obszaru rewitalizacji wymaga spełnienia dodatkowych dwóch warunków: po pierwsze, obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% obszaru gminy, a po drugie, na jego obszarze nie może mieszkać więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Jako obszary rewitalizacyjne wskazano następujące lokalizacje:

1. Bierzwnik Północ
2. Łasko, Wygon
3. Kolsk, Górzno

Legenda: kolorem zielonym oznaczono obszary rewitalizacji. Oznaczenie obszarów:
 1. Bierzwnik Zachód, 2. Bierzwnik Centrum, 3. Bierzwnik Wschód, 4. Bierzwnik Północ, 5. Breń, 6. Klasztorne, 7. Kolsk – Górzno, 8. Łasko i Wygon, 9. Pławno i Rębusz, 10. Płoszkowo, Przeczno i Strumiennie, 11. Zieleniewo.

Rysunek 18. Obszary zdegradowane i rewitalizowane w gminie Bierzwnik

Uwaga: Na mapie konturowej zaznaczono obszary sołectw, tymczasem rewitalizacją zostaną objęte jedynie obszary zabudowane.

Wskazane w dotychczasowej diagnozie negatywne zjawiska społeczne były niezbędne dla wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a w jego ramach obszaru rewitalizacji. W ilustracji mapowej odwoływano się do mapek konturowych. Jednak dla wyznaczenia konkretnych obszarów rewitalizacji nie będziemy jednak odwoływać się do całych obszarów sołectw.

Granice sołectw oparte są bowiem na granicach obrębów geodezyjnych, które wyznacza zbiór punktów granicznych, położonych na tej granicy i należących do przyległych do niej działek ewidencyjnych. Przy ustalaniu przebiegu granic obrębów na obszarach wiejskich uwzględnia się obszar wsi oraz przyległych do tej jednostki osadniczej i z nią związanych obiektów fizjograficznych.

Do obrębu należą więc użytki rolne, grunty leśne - zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami, grunty zabudowane i zurbanizowane, a także użytki ekologiczne i nieużytki. Ustawa o rewitalizacji społecznej przewiduje możliwość dołączenia do obszaru/obszarów rewitalizacji także obszary niezamieszkałe, o ile są to tereny poprzemysłowe, portowe, wydobywcze, powojenne albo pokolejowe.

W gminie Bierzwnik takie warunki nie występują. Nie ma konieczności włączania do obszarów rewitalizacji tego rodzaju obszarów. Z tego względu rewitalizacja w gminie Bierzwnik – zgodnie z ustawą o rewitalizacji – obejmuje jedynie obszary zamieszkałe wraz z przyległymi zabudowaniami.

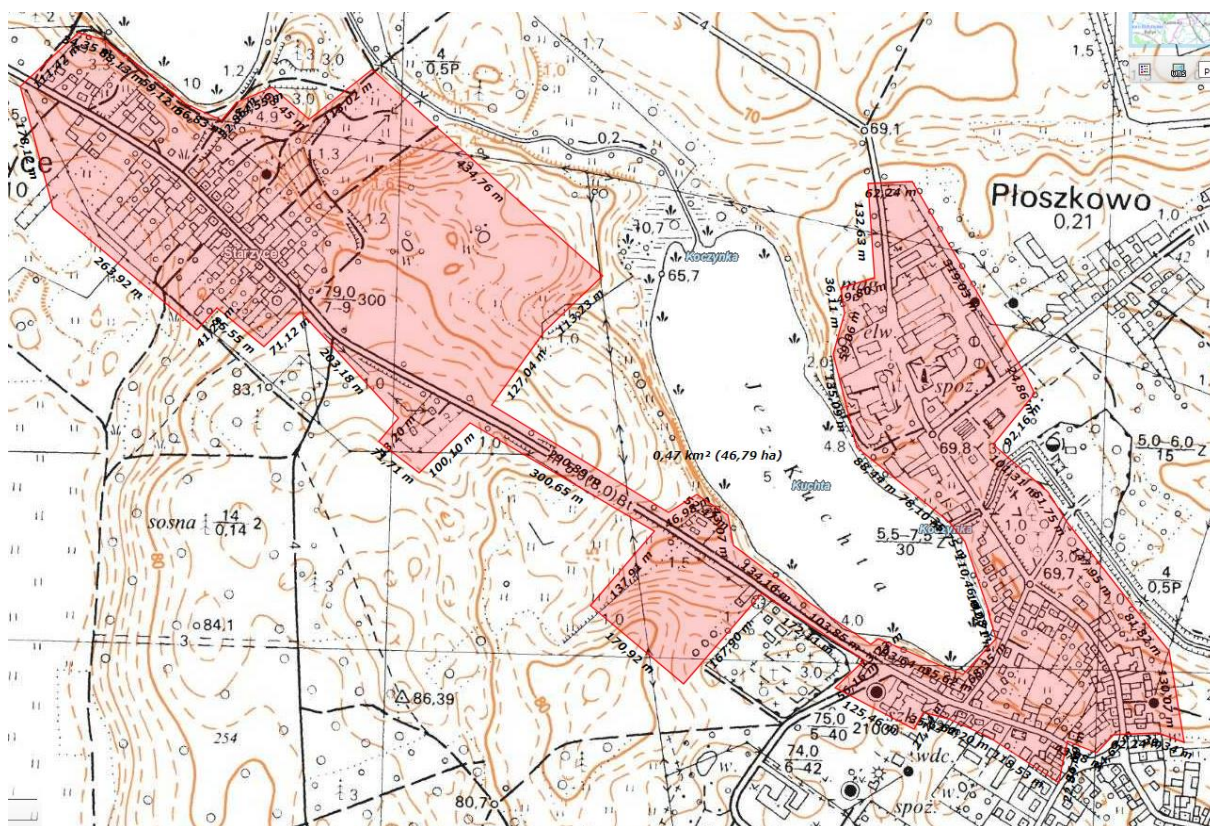
Tabela 23. Obszary wskazane do działań rewitalizacyjnych

Wydzielony obszar	Liczba ludności	Obszar (ha)
Bierzwnik Północ	359	46,79
Łasko – Wygon	498	127,70
Kolsk - Górzno	492	36,42

Wydzielony obszar	Liczba ludności	Obszar (ha)
Razem obszary rewitalizacji	1349	210,91
Gmina Bierzwnik	4729	23905,00
Odsetek w stosunku do całości	28,5%	0,9%

Źródło: opracowanie własne.

5.2.1. Charakterystyka I podobszaru rewitalizacji: Bierzwnik Północ – problemy, potrzeby, potencjały i propozycje rozwiązań

Rysunek 19. Podobszar rewitalizacji Bierzwnik Północ

Źródło: geoportal.gov.pl, 1:5000, skalowanie do 47% w pionie i poziomie

Tabela 24. Podstawowe informacje o podobszarze Bierzwnik Północ

Nazwa:	Bierzwnik Północ	Obszary kryzysowe:
Liczba ludności:	359	Wyższy odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców, wyższy w stosunku do innych obszarów odsetek długotrwale bezrobotnych w wieku poprodukcyjnym oraz bardzo wysoka ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca.
Obszar (ha):	0,47 km ² (46,79 ha) ^a	

Źródło: opracowanie własne.

Obszar Bierzwnik Północ okala Jezioro Kuchta od zachodu, południa i wschodu. Obszar jest ściśle związany z zabytkowymi obiektami byłego klasztoru cysterskiego.

Klasztor został ufundowany w 1286 przez margrabiów brandenburskich ze starszej (stendalskiej) linii dynastii askańskiej. Byli to Otto IV ze Strzałą i jego brat Konrad oraz syn Konrada, Jan IV. Zakonnicy objęli klasztor w dniu 11 czerwca 1294 roku. Zapewne w 1539 roku po wprowadzeniu reformacji klasztor został skasowany przez margrabię brandenburskiego Jana Hohenzollerna. Z dóbr klasztornych w 1549 roku margrabia utworzył domenę (Amt), której centrum stał się dworek

myśliwski w Lipince (Jagersburg), na półwyspie Jeziora Radęcińskiego. Zabudowania klasztorne zostały przekształcone w budynki gospodarcze domeny.

Obecnie dawny klasztor zajmuje Parafia Matki Bożej Szkaplerznej w Bierzwiku. Z dawnych zabudowań do dnia dzisiejszego przetrwały: parterowa kondygnacja skrzydła wschodniego i południowego oraz prawie doskonale zachowane fragmenty piwnic skrzydła zachodniego i elementy krużganka zachodniego. Kościół poklasztorny został przebudowany w XIX wieku.

5.2.1.1. Charakterystyka interesariuszy I podobszaru rewitalizacji

Obszar rewitalizacji jest zróżnicowany pod względem typu zabudowy. Oprócz dominującej zabudowy jednorodzinnej znajdziemy tutaj obiekty użyteczności publicznej: zespół szkół, obiekty sportowe, w tym halę sportową oraz obiekty sakralne.

Do znaczących zasobów obszaru możemy z tego względu zaliczyć kadre pedagogiczną szkoły, kluby sportowe, parafię, a także szereg stowarzyszeń działających w obrębie lub na rzecz obszaru.

Na rzecz obszaru działają następujące stowarzyszenia:

- STOWARZYSZENIE OCHRONY DZIEDZICTWA POCYSTERSKIEGO W BIERZWNIKU /MARIENWALDE/;
- STOWARZYSZENIE SPOŁECZNO KULTURALNE MIŁOŚNIKÓW BIERZWNIKA;
- BIERZWNICKIE STOWARZYSZENIE NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY
- OGÓLNOPOLSKIE STOWARZYSZENIE GMIN CYSTERSKICH;
- STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU I PROMOCJI GMINY BIERZWNIK.

5.2.1.2. Problemy i wyzwania rewitalizacji

Zasadniczym problemem obszaru są zaniedbania związane z popadającymi w ruinę obiektami przy ul. Cystersów oraz niezadawalający stan obiektów sportowych, w tym zwłaszcza hali sportowej.

Przy ulicy Cysterskiej znajdują się obiekty byłego opactwa cysterskiego: budynek byłego klasztoru oraz średniowiecznego browaru. Są to wyjątkowe zabytki średniowieczne w skali europejskiej. Obiekty w wyniku wielowiekowych zaniedbań są obecnie w stanie zagrażającym ich dalszej egzystencji.

Problem hali sportowej wynika z niewłaściwie wykonanej budowy. Błędy budowlane ujawniły się dopiero po zakończeniu budowy i obecnie obiekt praktycznie nie jest użytkowany.

Sytuacja społeczna obszaru nie jest dobra ze względu na występowanie zjawiska biedy i niedostosowania społecznego. Jednocześnie w obszarze powstały w latach 90-tych nowe budynki jednorodzinne, które stanowią przeciwwagę dla starszej zabudowy z okresu sprzed II wojny światowej.

Dodatkowe brzemie obszaru wynika z istniejących przy ul. Cystersów obiektów magazynowych dawnej Gminnej Spółdzielni. Nad obiektami pełni obecnie pieczę syndyk masy upadłościowej. Teren jest atrakcyjny, położony obok obiektów cysterskich, ale sytuacja prawna obiektu jest złożona i wymaga skomplikowanych działań. Nie mniej jednak, magazyny winny zostać wyburzone, a istniejące azbestowe pokrycia dachowe zutilizowane.

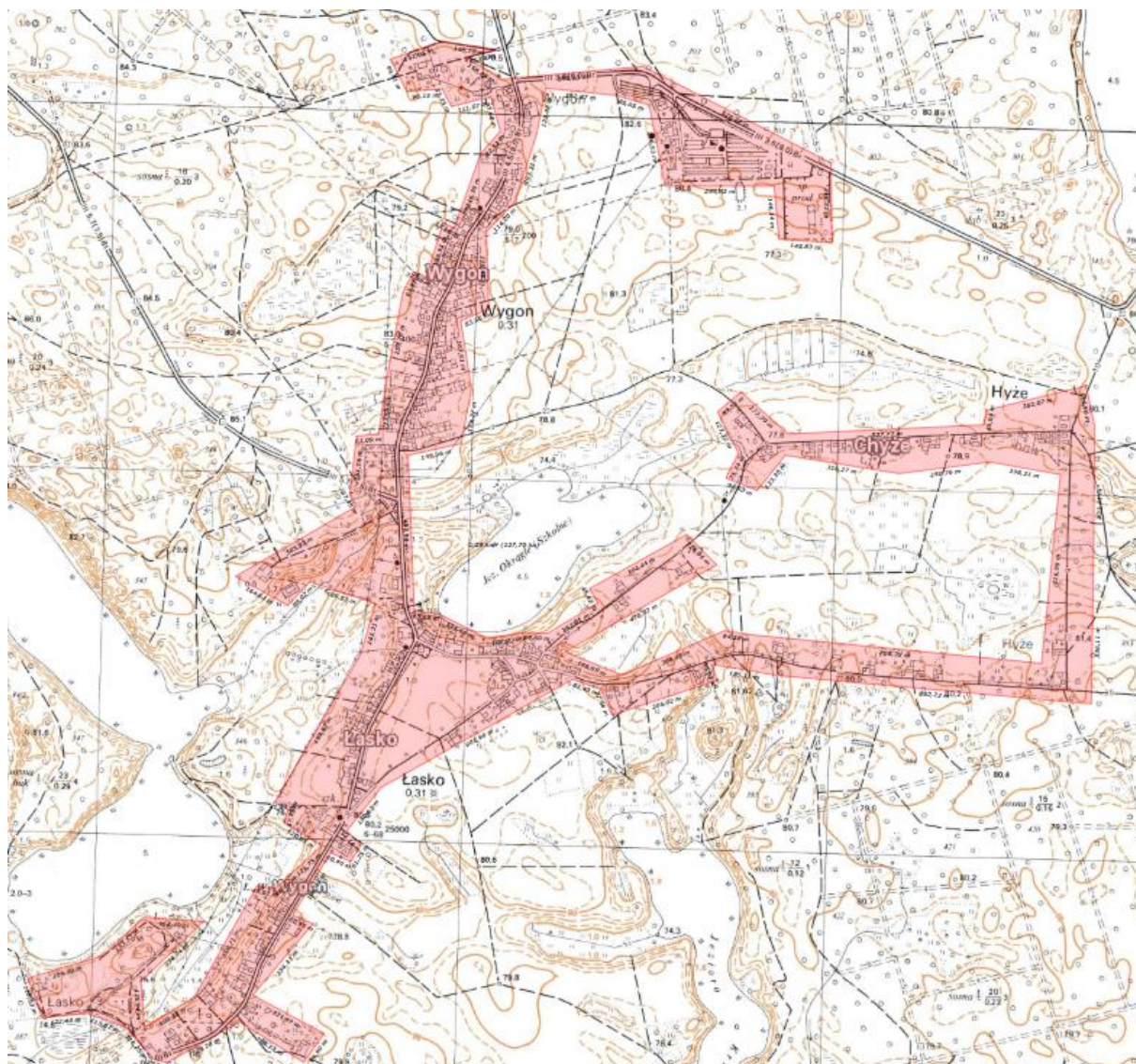
5.2.1.3. Oczekiwane typy działań w I podobszarze rewitalizacji

Wobec I podobszaru rewitalizacji oczekiwana aktywizacja związana jest stricte z dawnymi obiektami cysterskimi oraz obiektami sportowymi położonymi przy ulicy Sienkiewicza.

Rewitalizacja zabytkowych budynków oraz okalających je terenów przyczynić się może do rozwoju drobnej przedsiębiorczości, tradycyjnego rękodzieła, gastronomii, hotelarstwa oraz innych usług dla turystów. Oferowane usługi mogą stanowić szansę zatrudnienia dla mieszkańców podobszaru.

W związku z tego rodzaju możliwościami należałoby stworzyć odpowiedni program wdrożenia i podniesienia kwalifikacji mieszkańców podobszaru do pracy w sektorze turystyki: obsługi klientów, tworzenia produktów turystycznych itp. działań.

5.2.2. Charakterystyka II podobszar rewitalizacji: Łasko - Wygon

Rysunek 20. Podobszar rewitalizacji Łasko-Wygon

Źródło: geoportal.gov.pl, 1:5000, skalowanie do 28% w pionie i poziomie

Tabela 25. Podstawowe informacje o podobszarze Łasko - Wygon

Nazwa:	Bierzwnik Północ	Obszary kryzysowe:
Liczba ludności:	498	Wyższy odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce, wysoki odsetek bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców, w tym osób długotrwale bezrobotnych w wieku poprodukcyjnym, niekorzystne saldo liczby ludności w latach 1994-2017, niższa od przeciętnej w gminie liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców, duża odległość do lokalizacji usług publicznych.
Obszar (ha):	1,27 km ² (127,70 ha)	

Źródło: opracowanie własne.

Sołectwa Łasko i Wygon bezpośrednio ze sobą sąsiadują. Położone są na Pojezierzu Dobiegniewskim oraz na Równinie Drawskiej. Jest to teren płaski, bogaty w lasy oraz jeziora.

Sołectwa Łasko i Wygon, usytuowane w północno-wschodniej części gminy, znajdują się bądź w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów chronionych, bądź na ich terenie. Wsie położone są w malowniczej okolicy otoczonej aż trzema jeziorami, w tym jeziorem Wielkie Wyrwy o powierzchni 221,78 ha i głębokości 12,5 m. Jest to największe jezioro w Gminie Bierzwnik.

5.2.2.1. Charakterystyka interesariuszy II podobszaru rewitalizacji

Zasadniczym zasobem miejscowości jest zlokalizowana w Łasku Szkoła Podstawowa. Szkoła pełni przede wszystkim funkcje oświatowe, ale także szereg funkcji kulturotwórczych i społecznych. Szkoła jest ważnym miejscem aktywizacji mieszkańców.

Na terenie sołectw działają dwie formalnie zarejestrowane organizacje pozarządowe:

- FUNDACJA UROCZYSKO w Wygonie;
- OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W ŁASKU.

Dodatkowym potencjałem obszaru są dwa leśnictwa w Wygonie i Łasku.

5.2.2.2. Problemy i wyzwania rewitalizacji

Głównymi barierami i szansami rozwojowymi podobszaru są:

1. głównym źródłem zarobkowania mieszkańców wsi jest produkcyjna oraz usługowa działalność w rolnictwie i leśnictwie, a inwestycje tu planowane mają zmienić ten stan i doprowadzić do dywersyfikacji profilu prowadzonej tu działalności gospodarczej (m.in. agroturystyka i usługi), co ma wpłynąć na zwiększenie dochodów mieszkańców,
2. wykorzystanie szans związanych z korzystnym położeniem miejscowości będzie szło w parze z poszanowaniem zasad zrównoważonego rozwoju (przede wszystkim w odniesieniu do obszaru NATURA 2000 i terenów leśnych),
3. ważnym jest zachowanie stanu istniejącego i dokonywanie inwestycji rozwojowych, przede wszystkim związanych z powstaniem nowej infrastruktury technicznej i społecznej,
4. dla zwiększenia poczucia tożsamości mieszkańców z miejscowością Łasko należy ich angażować w prace związane z rozwojem miejscowości,
5. koniecznym jest stworzenie warunków hamujących odpływ mieszkańców średnio i dobrze wykształconych,
6. wyróżniającym się atutem miejscowości jest korzystne położenie geograficzne oraz walory środowiska przyrodniczego, co sprzyjać będzie rozwojowi usług i funkcji turystycznych.

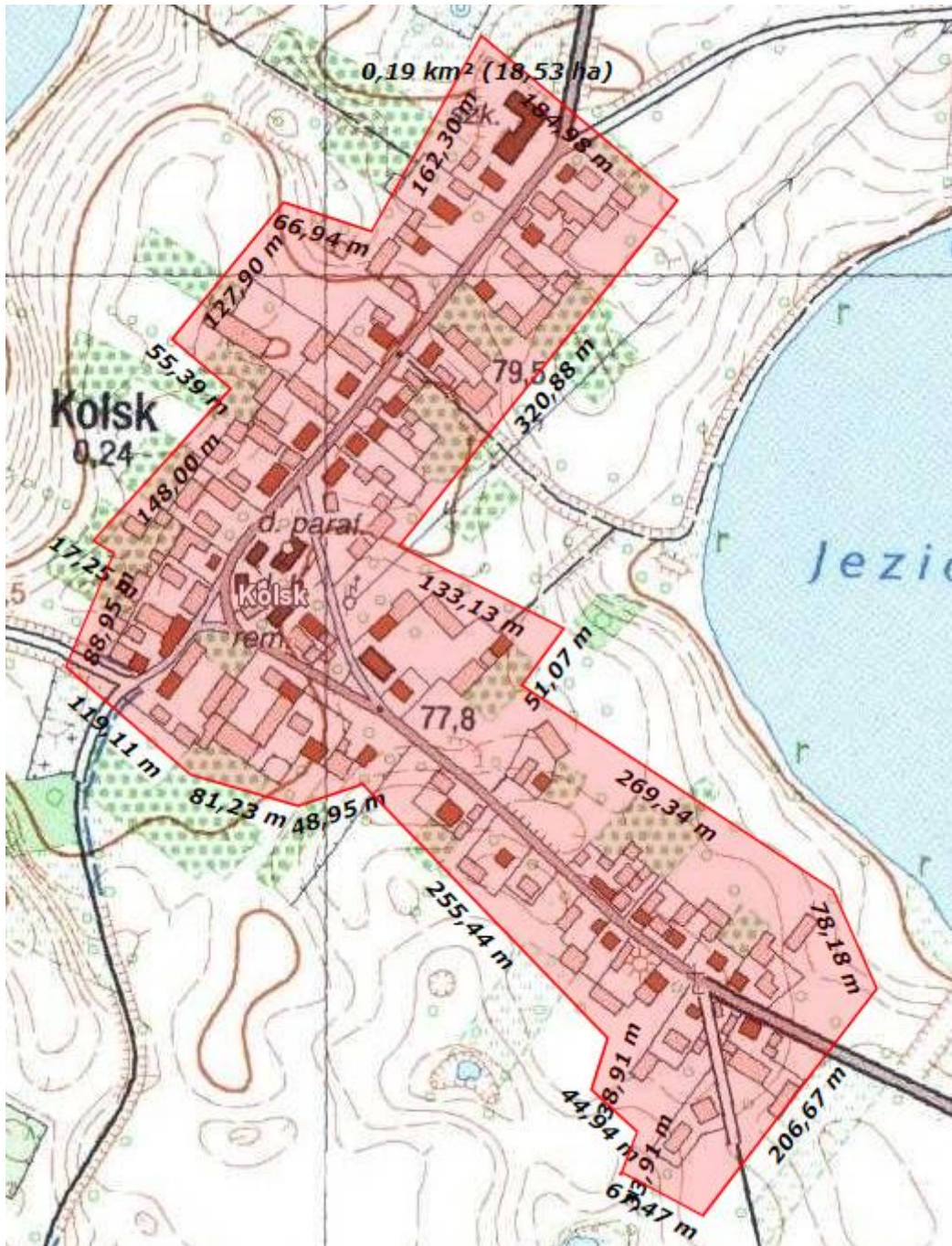
5.2.2.3. Oczekiwane typy działań w II podobszarze rewitalizacji

Mieszkańcy Łasko i Wygonu oczekują umiarkowanego rozwoju przynoszącego stały postęp. Preferowanymi kierunkami rozwoju są:

1. Rozwój funkcji turystycznej miejscowości;

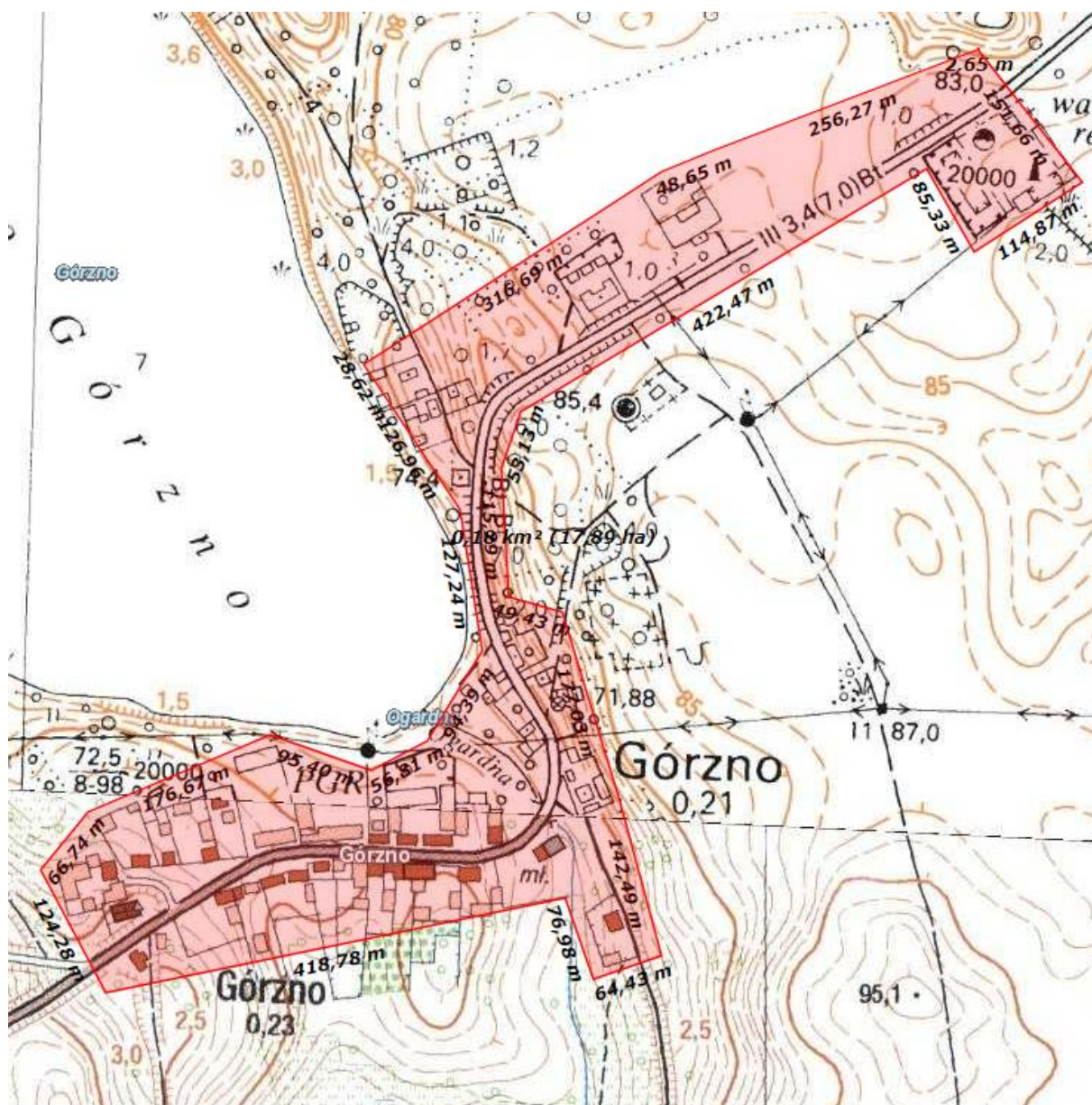
2. Dalsza modernizacja stanu infrastruktury technicznej, podnoszącej atrakcyjność turystyczną miejscowości;
3. Zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez promowanie funkcji turystycznych miejscowości;
4. Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miejscowości;
5. Podejmowanie działań promocyjnych mających na celu zwiększenie liczby turystów;
6. Rozwijanie działalności kulturalnej i rekreacyjno – sportowej;
7. Poprawa estetyki miejscowości.

5.2.3. Charakterystyka III podobszar rewitalizacji: Kolsk - Górzno

Rysunek 21. Podobszar rewitalizacji Kolsk

Źródło: geoportal.pl, 1:5000, skalowanie do 100% w pionie i poziomie

Rysunek 22. Podobszar rewitalizacji Górzno

Źródło: geoportal.pl, 1:5000, skalowanie do 82% w pionie i poziomie

Tabela 26. Podstawowe informacje o podobszarze Kolsk-Górzno

Nazwa:	Kolsk - Górzno	Obszary kryzysowe:
Liczba ludności:	492	Wysoki odsetek korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców w jednostce, wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych w wieku poprodukcyjnym, niekorzystne saldo liczby ludności w latach 1994-2017, niska liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców, niski poziom odbiorców skanalizowanych, wysoka ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca, ponadprzeciętna odległość do lokalizacji usług publicznych.
Obszar (ha):	Kolsk: 0,19 km ² (18,53 ha) Górzno: 0,18 km ² (17,89 ha)	

Źródło: opracowanie własne.

Kolsk (Kölzig) jest wsią o metryce średniowiecznej; pierwsza wzmianka pochodzi z 1337 r. kiedy to osada należała do ziemi krajeńskiej (Land Friedeberg). Wieś liczyła 22 łany, z których 3 należały do Henninga Wildenowa. W 1354 r. Kolsk, na mocy darowizny margrabiego Ludwiga przeszła na własność klasztoru w Bierzwniku. Około 1428 r. osada przez krótki okres była w posiadaniu zakonu krzyżackiego, potem ponownie klasztoru w Bierzwniku. Około 1458 r. ¼ wsi zakupił – wraz z połową jeziora – Peter Grunow, a w 1473 r. połowę osady Thewes Kleban. W czasach reformacji cała wieś weszła w skład domeny państwowej. W 1718 r. w Kolsku, liczącym 38 łanów, było 12 gospodarstw chłopskich, 6 zagrodników, a także karczma i kuźnia. Około 1800 r. we wsi było 12 gospodarstw chłopskich, 6 zagrodników, 12 chałupników, a także cegielnia, kuźnia i pracownia kołodziejska (łącznie 224 mieszkańców). W 1840 r. we wsi było już 47 domów, cegielnia i domek myśliwski. W 1868 r. w Kolsku odnotowano sółtysa lennego, pastora, 11 pełnych chłopów, karczmarza, 6 zagrodników, nauczyciela, kowala i 2 wyrobników. W końcu XIX w. miejscowy majątek należał do Augusta Boninga a następnie jego syna Augusta Ludwiga. W początku XX w. we wsi wybudowano kościół, w 1925 r. we wsi było 65 domów mieszkalnych i 436 mieszkańców.

Górzno (niem. Göhren) - wieś była niegdyś posiadłością rycerską rodziny Segefeld, później stanowiła własność Cystersów. W 1337 r. liczyła 25,5 łana. W 1354 roku wieś, ziemia orna, wody, pastwiska zostają nadane Cystersom z Bierzwnika. Segefeldowie w latach 1357 - 1364 sprzedali swoje dobra, ponieważ nie chcieli być lennikami klasztoru. Miejsce Segefeldów zajmowały kolejno inne rodziny rycerskie, od 1430 r. miały miejsce liczne spory z Cystersami. W 1539 r po kasacji klasztoru wieś weszła w skład domeny państwowej w Bierzwniku i była dzierżawiona, liczyła wówczas 30 łanów. Uprawiano głównie żyto, ale również jęczmień, owies, groch, wykę i grykę. Hodowano konie, bydło domowe, owce, świnie, gęsi.

Miejscowości oddalone są od siebie około 2,5 km, ale zwyczajowo są ze sobą bardzo blisko związane.

W Górznie w okresie PRL funkcjonowało jedyne na terenie gminy państwowe gospodarstwo rolne należące do KPGR w Mielęcinie (gmina Krzęcin).

5.2.3.1. Charakterystyka interesariuszy III podobszaru rewitalizacji

Podobszar rewitalizacji posiada niezaprzeczalne atuty przyrodniczo-krajobrazowe, które przyciągnęły zewnętrznych interesariuszy, z których najważniejszym jest Instytut Medyczny im. Jana Pawła II w Szczecinie, Al. Wyzwolenia 52, 71-306 Szczecin (jednostka zarządzająca dawnym Szpitalem Kolejowym).

Instytut podjął szereg projektów związanych z budową domu pomocy społecznej, ośrodka aktywizacji zawodowej oraz szeregu innych podmiotów służących lokalnej społeczności na bazie dawnej szkoły i terenów ją otaczających.

Instytut Medyczny stwarza dla mieszkańców podobszaru niezaprzeczalną szansę rozwojową.

5.2.3.2. Problemy i wyzwania rewitalizacji

Największymi problemami rozwojowymi sołectw są kwestie związane z bezrobociem, bezrobociem długookresowym, a także stanem środowiska naturalnego wynikającego z braku instalacji kanalizacyjnej.

5.2.3.3. Oczekiwane typy działań w III podobszarze rewitalizacji

Z punktu widzenia ochrony środowiska oraz funkcjonowania przyszłych jednostek prowadzonych przez Instytut Medyczny ze Szczecina, najważniejszym zadaniem jest w tym obszarze budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kolsk oraz budowa instalacji przesyłowej ścieków do oczyszczalni w Bierzwniku.

Także, w związku z budową w Kolsku jednostek opiekuńczych i pobytowych, konieczne staje się przygotowanie mieszkańców do pracy w tych jednostkach. Należy przygotować odpowiednie projekty mające na celu podniesienie kwalifikacji mieszkańców w stopniu umożliwiającym podjęcie pracy w obecnie budowanych obiektach.

6. Wizja, cele i kierunki działania

Poza diagnozą Lokalny Program Rewitalizacji składa się z części strategicznej, czyli wskazania kierunków działania zmierzających do odnowy obszarów zdegradowanych i przywrócenia im warunków dla harmonijnego rozwoju.

Część strategiczna LPR Gminy Bierzwnik składa się z wizji obszaru rewitalizowanego, celu ogólnego i celów szczegółowych oraz projektów rewitalizacyjnych.

6.1. Wizja obszaru rewitalizacji

Wizja obszaru rewitalizacji jest pożądanym obrazem przyszłości obszaru, na którym prowadzona będzie rewitalizacja.

Obszary rewitalizacji w Gminie Bierzwnik obejmują swoim zasięgiem stosunkowo niewielką część gminy. Na obszarze wskazanym do rewitalizacji występuje szereg negatywnych zjawisk społecznych, z których najistotniejsze to znaczny odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej, postępujący dynamicznie proces starzenia się społeczeństwa oraz bezrobocie.

Wskazane obszary gminy charakteryzują się ponadto umiarkowaną aktywnością gospodarczą oraz niższymi od średnich krajowych wskaźnikami rozwoju przedsiębiorczości.

Na obszarze rewitalizacji występują również negatywne zjawiska o charakterze przestrzenno-funkcyjnym, oraz technicznym, w tym niska estetyka przestrzeni oraz zły stan techniczny dróg, brak infrastruktury komunikacyjnej, mała ilość obiektów rekreacyjno - sportowych.

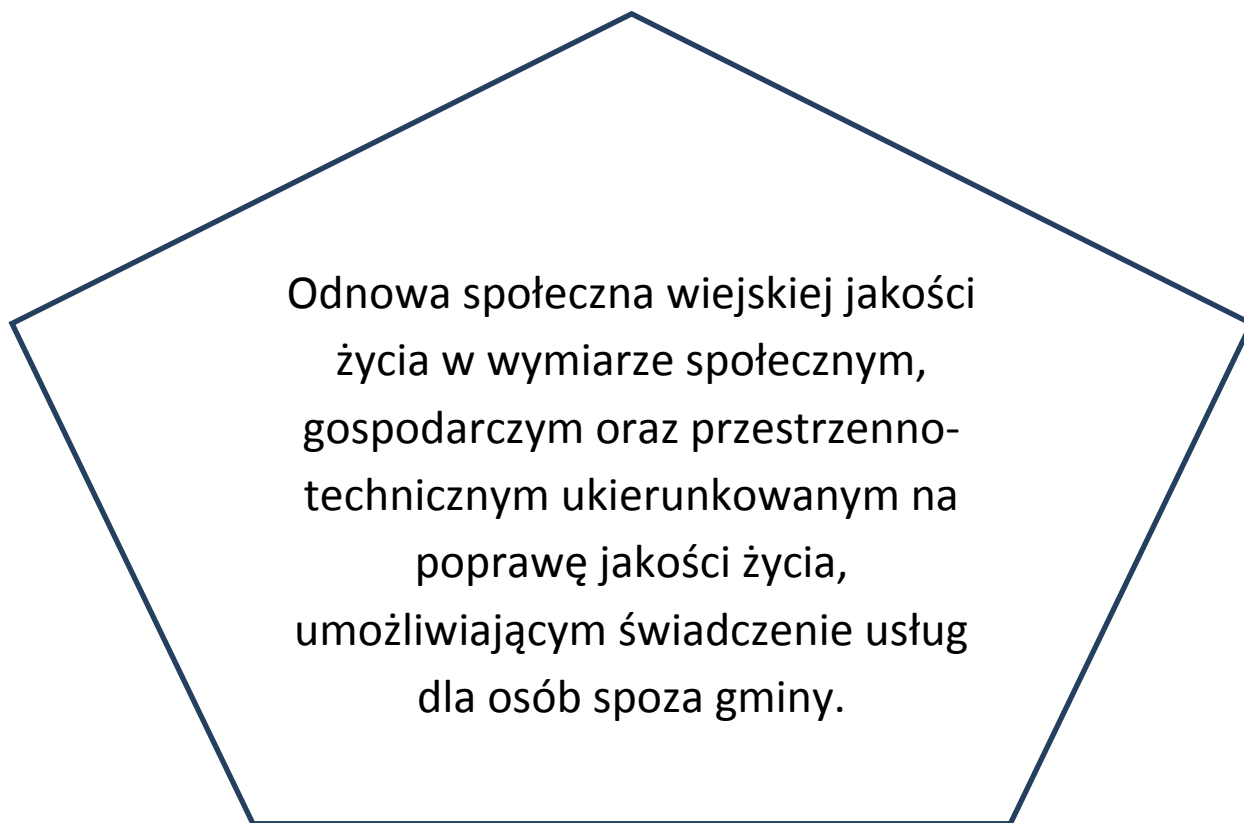
Mając na uwadze powyższe, wizja obszaru rewitalizacji brzmi następująco:

Obszary rewitalizacji Gminy Bierzwnik miejscem nowoczesnym, ekologicznym, nakierowanym na przedsiębiorczość związaną z turystyką i usługami dla osób starszych i niepełnosprawnych.

6.2. Cel główny, cele strategiczne i operacyjne

Przedstawiona wizja wymaga działań, które w sposób ukierunkowany pozwolą osiągnąć pożądany stan w perspektywie najbliższych sześciu lat.

Głównym celem Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik jest:

Wskazano na cztery cele strategiczne, które obejmują 14 celów operacyjnych:

Sfera społeczna

Cel strategiczny:

1. Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia dla mieszkańców obszarów zdegradowanych
 - 1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne
 - 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych
 - 1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców
 - 1.4. Integracja społeczności lokalnej

Sfera gospodarcza

Cel strategiczny

2. Wspieranie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwój zasobów ludzkich na rynku pracy
 - 2.1. Wsparcie działań z zakresu ekonomii społecznej
 - 2.2. Kompleksowe wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą na obszarach rewitalizowanych
 - 2.3. Animowanie działań na rzecz wzrostu umiejętności zawodowych i podnoszenia kwalifikacji mieszkańców obszarów rewitalizowanych
 - 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów

zdegradowanych

2.5. Rozwój kwalifikacji i umiejętności pracowników sfery usług socjalnych, medycznych i paliatywnych

Sfera przestrzenno-techniczna

Cel strategiczny

3. Kształtowanie przestrzeni oraz modernizacja infrastruktury technicznej w sposób zapewniający wysoki standard życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych

3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców

3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznej

3.3. Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego

3.4. Ochrona i udostępnienie dziedzictwa przyrodniczego

Sfera środowiskowa

Cel strategiczny

4. Poszanowanie środowiska naturalnego oraz poprawa jego stanu

4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego

4.2. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców gminy

Wyznaczone cele operacyjne wskazują kierunki działań dotyczące bardzo szerokiej gamy zjawisk i procesów. Z tego względu projekty rewitalizacyjne wynikające z przedstawionych celów dotyczyć będą m.in.:

- poprawy jakości oferty edukacyjnej, zwłaszcza wobec dzieci w wieku szkolnym,
- poprawy bezpieczeństwa publicznego,
- ograniczaniu zjawiska wykluczenia społecznego (również wśród osób z niepełnosprawnością),
- przeciwdziałaniu niskiej aktywności społecznej,
- przeciwdziałaniu bezrobociu,
- eliminowaniu patologii społecznych (m.in. przestępczość, przemoc w rodzinach),
- poprawie dostępu do rekreacji i kultury, w tym sposobu zarządzania terenami zieleni oraz utrzymaniem czystości.
- upowszechnianiu rozwiązań w zakresie niskiej emisji, energooszczędności i ochrony środowiska,
- poprawie stanu infrastruktury technicznej (w tym zasoby mieszkaniowe oraz drogi lokalne).

W dalszej części przedstawiono projekty wspierające obszary rewitalizowane, a także projekty o znaczeniu pośrednim dla tych obszarów, ale jednoznacznie wpływające na przezwycięzenie sytuacji kryzysowej.

7. Projekty rewitalizacji

W tej części Programu prezentowane są projekty rewitalizacyjne. Odpowiadają one przyjętym celom rewitalizacji.

7.1. Opis projektów rewitalizacyjnych

Ogółem LPR Gminy Bierzwnik przewiduje realizację 21 projektów. 13 projektów ma charakter inwestycyjny, a 8 – miękkie. Spośród tych projektów 5 zostało oznaczonych jako projekty główne, a 16 jako uzupełniające.

Biorąc pod uwagę lokalizację, najwięcej projektów jest zaplanowanych dla obszaru Kolsk - Górzno - 9 projektów. Dla obszaru Bierzwnik Północ opracowano 7 projektów. 5 projektów dotyczy podobszaru Łasko - Wygon.

Tabela 27. Rodzaje projektów według charakteru oraz lokalizacji

PROJEKTY	inwestycyjne	miękkie	Razem
Główne	5	0	5
I Bierzwnik Północ	4	0	4
II. Łasko - Wygon	0	0	0
III Kolsk – Górzno	1	0	1
Uzupełniające	8	8	16
I Bierzwnik Północ	0	3	3
II. Łasko - Wygon	2	3	5
III Kolsk – Górzno	6	2	8
Razem	13	8	21

Źródło: opracowanie własne.

7.2. Projekty rewitalizacji

Tytuł projektu:	<i>Rewitalizacja klasztoru Cystersów w Bierzwniku</i>	
G1	Obszar rewitalizacji:	I Bierzwnik Północ
	Lokalizacja:	Bierzwnik, ul. Cystersów 1, 73-249 Bierzwnik Nr ewid. 320201_2.0007.383, Obręb Bierzwnik
	PROJEKT INWESTYCYJNY	
Podmiot realizujący projekt	<i>Parafia Rzymskokatolicka pw. Matki Boskiej Szkaplerznej w Bierzwniku, ul. Cystersów 1, 73-240 Bierzwnik</i>	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych 2.3. Animowanie działań na rzecz wzrostu umiejętności zawodowych i podnoszenia kwalifikacji mieszkańców obszarów rewitalizowanych 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych 3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznej 3.3. Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego	
Cel i zakres rzeczowy projektu		
<p>Klasztor pocysterski w Bierzwniku jest uznany za zabytek i leży na Szlaku Cysterskim województwa zachodniopomorskiego oraz ogólnopolskim Szlaku Cysterskim. Całość składała się z kościoła, trzech skrzydeł klasztornych z krużgankami oraz zabudowań gospodarczych.</p> <p>Plan budowli opierał się na zamkniętym kwadracie. Obecnie możemy oglądać niewielką część klasztoru. Zachowały się dwa skrzydła klasztorne z XV w., prezbiterium kościoła z XIV-XV w., które w latach 60-tych została odbudowane oraz ruina spichlerza z ok. 1400 r. Z zabudowań gospodarczych zachował się jedynie browar-spichlerz. Obok prezbiterium kościoła stoi murowana dzwonnica z przełomu XVIII i XIX w. Co roku w okresie letnim na terenie zespołu klasztornego trwają badania archeologiczne. Gmina Bierzwnik organizuje także Dni Cysterskie, w czasie których są wystawiane wyroby cysterskie, pokazywane walki wojów oraz można poznać historię tych rejonów.</p> <p>Obiekt w Bierzwniku jest obok Kołbacza, unikatowym w skali europejskiej obiektem pocysterskim wymagającym pilnych prac konserwatorskich. Regularnie realizowane są tutaj projekty o charakterze archeologicznym we współpracy z Uniwersytetem Adama Mickiewicza w Poznaniu.</p> <p>Ogólnopolskie Stowarzyszenie Gmin Cysterskich z siedzibą w Bierzwniku zrealizowało zadanie pn. "Zachodniopomorski Szlak Cysterski" dofinansowane z budżetu Województwa na rok 2010. W ramach zadania kompletem tablic informacyjnych 9 obiektów pocysterskich oznakowany został Szlak Cysterski w województwie zachodniopomorskim. Szlak pocysterski przebiega przez miejscowości: Bierzwnik, Cedynia, Krzęcin, Marianowo, Pełczyce, Recz, Stare Czarnowo, Moryń, Węgorzyno. Na każdą gminę przypadł 1 komplet tablic informacyjnych.</p> <p>Termin realizacji zadania: 01.07.2010 - 30.09.2010, całkowity koszt zadania: 51.331,50 zł, środki z dotacji: 30.000 zł.</p> <p>Ponadto Wnioskodawca, mimo ograniczonych środków finansowych zrealizował własne projekty służące zachowaniu zabytku:</p> <p>2002 – wykonanie konstrukcji krużganków przy południowej elewacji kościoła 2003 – odtworzenie piwnic pod skrzydłem zachodnim 2004 – renowacja ścian krużganka południowego i prowadzono oraz odbudowa dwóch wewnątrz skrzydeł południowego i wschodniego.</p> <p>W 2018 r. zrealizowano projekt nr RPZP.04.01.00-32-2014/17-00 pn. „Przywrócenie dawnej świetności klasztoru Cystersów w Bierzwniku”.</p> <p>Przedmiotem projektu było przeprowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich obejmujących naprawę i konserwację dachu (skrzydło pd. i wsch.), konserwację ścian szczytowych</p>		

klasztoru pocysterskiego w Bierzwniku

Projekt został zrealizowany w ramach Działania 4.1 Dziedzictwo kulturowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020.

Realizacja projektów komplementarnych przyczyni się do osiągnięcia efektu synergii. Dzięki realizacji projektów oraz działań uzupełniających się wzajemnie przyczyni się do maksymalizacji rezultatów, w szczególności celu niniejszego projektu. Realizacja projektów przyczyni się do wzajemnego wzmacniania, potęgowania się efektów. Kooperacja czynników w postaci zachowania pocysterskich zabytków sakralnych oraz ich wspólnej promocji jako produktu turystycznego i zarazem skutecznego narzędzia rewitalizacji jest skuteczniejsza niż suma oddzielnych działań. Wszystkie projekty oraz działania przyczynią się od uzyskania wartości dodanej ze względu na przeprowadzenie działań na jednym obszarze oraz dla jednych interesariuszy.

Przedmiotem projektu jest przeprowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich obejmujących:

Przyjęte rozwiązania techniczne odpowiadają wymogom ZWKZ i w pełni odpowiadają celom projektu. W toku prac zostaną zastosowane materiały i technologia umożliwiające zachowanie obiektu zgodnie z jego oryginalną koncepcją. W skutek realizacji projektu przywrócony zostanie pierwotny wygląd elewacji i dachu, podnosząc w sposób znaczący estetykę obiektu, ale przede wszystkim jego walory użytkowe (ograniczenie ryzyka degradacji obiektu przez wodę, podniesiona efektywność termiczna).

Projekt stanowi skończoną całość, umożliwiającą realizację funkcji religijnych i kulturalnych, tworząc warunki do funkcjonowania regionalnego centrum dziedzictwa pocysterskiego.

Po realizacji projektu do użytku mieszkańców i turystów oddane zostaną unikatowe zabytkowe zabudowania klasztorne, co w pełni odpowiada szczegółowym potrzebom grup interesariuszy projektu.

Realizacja projektu pozwoli zintensyfikować kalendarz wydarzeń religijnych i kulturalnych tworząc nowe wydarzenia aktywizujące lokalną społeczność, m.in.:

- występy muzyczne
- warsztaty plastyczne
- spotkania grup formalnych i nieformalnych społeczności lokalnej
- ekspozycje posiadanych dóbr dziedzictwa kulturowego

Dodatkowo projekt pozwoli zaktywizować działania turystyczne – zarówno związane z dwoma szlakami cysterskimi (zachodniopomorskim i ogólnopolskim), jak również lokalnymi (Włóczykije Pojezierza).

Zaplanowane prace wykreują przyjazne otoczenie całokształtu zabudowań klasztoru, tym samym infrastruktura (choćby dziedzińce) będzie mogła być lepiej wykorzystywana na potrzeby realizacji wydarzeń. Działania w ramach projektu pozwalają zachować historyczny układ obiektu.

Zaplanowane rozwiązania techniczne łączą aspekty estetyczne z kluczowymi kwestiami funkcjonalności dla interesariuszy projektu – w szczególności prace ukierunkowane są na istniejące obiekty, tak by w pierwszej kolejności zachować wciąż dostępne dziedzictwo kulturowe. Równocześnie prace pozwolą realizować wydarzenia o szerszej skali niż dotychczas, przy zachowaniu bezpieczeństwa i komfortu uczestników.

Projekt koncentruje się na głównych niedogodnościach odczuwanych przez interesariuszy, tak by przy optymalnej relacji nakładów do rezultatów zaspokoić ich potrzeby. Wybrano rozwiązania w pełni zgodne ze sztuką konserwatorską, tak by po realizacji projektu powstała estetyczna i bezpieczna atrakcja turystyczna oparta na dziedzictwie kulturowym Pomorza Zachodniego i Zakonu Cystersów.

Infrastruktura wytworzona w ramach projektu będzie umożliwiała realizację aktywności społecznej, kulturalnej i turystycznej. W bezpośrednim otoczeniu projektu funkcjonują pozostałości innych zabudowań, tym samym wzrost zainteresowania klaszturem może stanowić w przyszłości inspirację do odtworzenia już nieistniejących części klasztoru, co pozwoli rozwinąć efekty projektu i

uzyskać efekt synergii.			
Projekty powiązane	G2. Remont Sali Sportowej w Bierzwniku G4. Termomodernizacja Hali Sportowej celem udostępniania jej społeczności lokalnej G5. Budowa kompleksu integracyjno – rekreacyjnego w Bierzwniku U3. Zwalczaj nudę z etnografią - gra miejska w oparciu o zasoby historyczne i przyrodnicze Wzgórza Klasztornego. U5. Turniej szachów błyskawicznych oraz symultana szachowa. U9. Turniej Piłki Siatkowej z okazji Pożegnania Wakacji U12. Agapa Klasztorna, festiwal smaków - budowanie więzi społecznych mieszkańców z terenu LGD w zakresie dziedzictwa kulturalnego i kulinarnego		
Grupa docelowa			
W ramach analizy problemów występujących na obszarze projektu należy wyróżnić interesariuszy, których one dotyczą: <ul style="list-style-type: none"> • parafian z Parafii pw. Matki Bożej Szkaplerznej w Bierzwniku, • mieszkańców Gminy Bierzwnik, • turystów, • przedsiębiorców, • samorząd lokalny, • Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Ze względu na funkcje religijne, społeczne, kulturalne i turystyczne pełnione przez klasztor oddziaływanie projektu będzie wileowymiarowe.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Liczba wspartych obiektów o charakterze zabytkowym - 1 obiekt		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
	4000000	1000000	5000000
Uwagi nt. źródeł finansowania	RPO WZ 9.3		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2019		2020	

Tytuł projektu:	Remont Sali Sportowej w Bierzwniku	
G2	Obszar rewitalizacji:	I Bierzwnik Północ
	Lokalizacja:	Bierzwnik, ul. Sienkiewicza 17, Identyfikator 320201_2.0007.31/8 Obręb Bierzwnik
	PROJEKT INWESTYCYJNY	
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik</i>	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	
Cel i zakres rzeczowy projektu		
<p>Celem projektu jest remont sali sportowej w miejscowości Bierzwnik przy ul. Sienkiewicza 17, dz. nr ewid. 31/8. Konieczność jego realizacji wynika zarówno ze złego stanu infrastruktury sportowej na terenie wsi Bierzwnik jak również z uwagi na aspekt społeczny. Sport i kultura fizyczna pełni szczególnie ważną rolę w życiu młodzieży szkolnej, ponieważ kształtuje osobowość i cechy charakteru oraz poprawia rozwój psychofizyczny i zdrowie. Obecna ilość obiektów sportowych oraz ich stan techniczny i wyposażenie nie pozwalają na dobre wyszkolenie młodych zawodników i przygotowanie ich do rywalizacji sportowej.</p> <p>Zakres realizowanego projektu: - wymiana pokrycia dachowego - przebudowa ściany kolankowej wraz z częścią podsufitki przy i nad trybunami.</p> <p>Konstrukcję pokrycia sali sportowej zaprojektowano z dwóch warstw blach fałdowych ocieplonych wewnątrz wełną mineralną gr. 16mm. Z uwagi na nieprawidłowo wykonany system wentylacji materiału termoizolacyjnego nastąpiło bardzo duże zawilgocenie wełny mineralnej, wobec czego wymaga ona bezwzględnej wymiany, konieczna jest również wymiana wszystkich opierzeni dachu i kominów (zbyt małe odsadzi od muru powodujące systematyczne zalewanie murów) oraz rynien i rur spustowych. Ściana kolankowa wymaga przebudowy w związku z faktem, iż wykonana została niezgodnie z przepisami przeciwpożarowymi z materiałów palnych.</p> <p>Planowane efekty realizacji projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu technicznego budynku Hali Sportowej, • zwiększenie efektywności energetycznej budynku i obniżenie zużycia energii elektrycznej i ciepłej, • poprawa estetyki i funkcjonalności przestrzeni publicznej • zapewnienie bezpieczeństwa użytkownikom obiektu 		
Projekty powiązane	G1. Rewitalizacja klasztoru Cystersów w Bierzwniku G4. Termomodernizacja Hali Sportowej celem udostępniania jej społeczności lokalnej U4. Igrzyska sportowo – rekreacyjne. U7. Festyn sportowo – rekreacyjny z okazji Powitania Wakacji U9. Turniej Piłki Siatkowej z okazji Pożegnania Wakacji U11. Rodzinny festyn rekreacyjno – sportowy z elementami gry miejskiej U16. Organizacja imprez rekreacyjnych, wpływających na integrację i aktywność społeczności wsi Łasko i Wygon.	
Grupa docelowa		
Grupą docelową są uczniowie Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich, MULKS „Orzeł” Bierzwnik oraz mieszkańcy miejscowości Bierzwnik.		
Sposób oceny uzyskanych rezultatów		

Wskaźniki produktu/rezultatu:	liczba obiektów – 1 liczba osób korzystających z obiektu rocznie – ok 250 uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego im. Dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich, zawodnicy MULKS „Orzeł” Bierzwnik oraz mieszkańcy Bierzwnika		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
100000	280000		380000
Uwagi nt. źródeł finansowania	RPO WZ		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2021		2023	

Tytuł projektu:	<i>Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kolsk oraz instalacji przesyłowej ścieków do m. Bierzwnik</i>		
G3	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk-Górzno	
	Lokalizacja:	Kolsk Działki o identyfikatorach 320201_2.0017: 25, 35/2, 36, 42/1, 49, 53/2, 95, 109, 121/12, 177, 212, 213, 232 Obręb Kolsk	
	PROJEKT INWESTYCYJNY		
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik</i>		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców 4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Uporządkowanie gospodarki ściekowej na terenie wsi Kolsk oraz likwidacja niekontrolowanego odprowadzania ścieków do wód i do gruntu. Planowana inwestycja polegać będzie na budowie kanalizacji sanitarnej grawitacyjno - tłocznej w miejscowości Kolsk z przesyłem ścieków do oczyszczalni ścieków w miejscowości Bierzwnik oraz budowę dwóch przepompowni ścieków (PG3 i PG4 Kolsk – w wykonaniu standardowym tj. z pompami zatapialnymi). Kanalizacja grawitacyjno-tłoczna w wykonaniu z rur bezciśnieniowych średnicy 160 PCV i 200 PCV oraz rur ciśnieniowych średnicy 63 PE i 90 PE w celu uporządkowania gospodarki ściekowej oraz do odprowadzania ścieków sanitarnych z nieskanalizowanych terenów położonych w obrębie miejscowości Kolsk w gminie Bierzwnik.			
Projekty powiązane	U1. Budowa Domu Pomocy Społecznej w Kolsku U2. Budowa Zakładu Aktywizacji Zawodowej U6. Budowa świetlicy wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Kolsk U7. Festyn sportowo – rekreacyjny z okazji Powitania Wakacji U8. Budowa świetlicy wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Górzno U9. Turniej Piłki Siatkowej z okazji Pożegnania Wakacji U13. Remont budynku i adaptacja na mieszkania chronione U14. Dzienny Dom Seniora		
Grupa docelowa			
Grupą docelową są mieszkańcy miejscowości oraz pensjonariusze DPS w Kolsku.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	liczba obiektów – 1 liczba osób korzystających z obiektu rocznie – co najmniej 50 gospodarstw domowych oraz ok 100 potencjalnych pensjonariuszy budowanego Domu Pomocy Społecznej		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
2671970	2744487		5416457
Uwagi nt. źródeł finansowania			
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2019		2021	

Tytuł projektu:	<i>Termomodernizacja Hali Sportowej celem udostępniania jej społeczności lokalnej</i>	
G4	Obszar rewitalizacji:	I Bierzwnik Północ
	Lokalizacja:	Bierzwnik, ul. Sienkiewicza 17, Identyfikator 320201_2.0007.31/8 Obręb Bierzwnik
	PROJEKT INWESTYCYJNY	
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik Zespół Szkolno- Przedszkolny im. Dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich w Bierzwniku</i>	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców 4.1. Poprawa stanu środowiska naturalnego	
Cel i zakres rzeczowy projektu		
<p>Podjęcie niżej wymienionych działań przyczyni się do wzrostu społecznej spójności, wskaże możliwości współpracy pomiędzy dotąd obcymi sobie środowiskami z tej samej miejscowości oraz z terenu Niemiec. Nastąpi integracja społeczności lokalnej. Wzbogacenie walorów kulturowych terenu rewitalizacji. Przystosowanie budynku Hali sportowej do nowych wyzwań. – integralna część budynku szkolnego.</p> <p>Przygotowanie termomodernizacji hali – jako wykorzystanie gospodarki innowacyjnej, nowoczesne technologie.</p> <ul style="list-style-type: none"> - modernizacja dachu poprzez zastosowanie baterii słonecznych celem ogrzania wody w hali oraz dogrzania hali, - docieplenie budynku - elewacja zewnętrzna budynku <p>Modernizacja pieca na pelet w szkole - lepsze warunki lokalowe (ogrzanie hali sportowej)</p> <p>Organizacja zajęć sportowych i rekreacyjnych wpływających na integrację i aktywność społeczności wsi. Udostępnianie hali sportowej mieszkańcom:</p> <p>Zajęcia sportowe z piłki siatkowej Zajęcia aerobik / joga / zumba z udziałem trenera Zajęcia tenisa stołowego z udziałem trenera Organizacja zawodów sportowych Organizacja zajęć kulturalnych poprzez przygotowywanie uroczystości – imprez okolicznościowych dla społeczności lokalnej na terenie hali sportowej: Uroczystości z okazji: Święta Niepodległości, Jasełka – wieczór kolęd, Konstytucji 3 – Maja, Obchody Dnia Seniora – dzieci przedszkolne, uczniowie klas I-VIII Wzrost atrakcyjności wspólnego dziedzictwa naturalnego i kulturowego poprzez podjęcie współpracy z miastem partnerskim z Niemiec. Propagowanie dziedzictwa Cystersów Bierzwnickich – Patron Szkoły – zwiedzanie ruin klasztoru cysterskiego Przezwyciężanie bariery językowej wśród mieszkańców i uczniów szkoły – wspólne spotkania, rozmowy, zajęcia Wymiana uczniów polsko-niemiecka Ukazywanie walorów przyrodniczych i kulturowych naszej okolicy – wspólne wycieczki po ścieżkach rowerowych Integracja środowiska</p>		

Zapoznanie z historią regionu			
Projekty powiązane	G1. Rewitalizacja klasztoru Cystersów w Bierzwniku G2. Remont Sali Sportowej w Bierzwniku U4. Igrzyska sportowo – rekreacyjne. U7. Festyn sportowo – rekreacyjny z okazji Powitania Wakacji U9. Turniej Piłki Siatkowej z okazji Pożegnania Wakacji U11. Rodzinny festyn rekreacyjno – sportowy z elementami gry miejskiej U16. Organizacja imprez rekreacyjnych, wpływających na integrację i aktywność społeczności wsi Łasko i Wygon.		
Grupa docelowa			
Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: mieszkańcy gminy Bierzwnik Beneficjentami będą zwłaszcza osoby dorosłe, dzieci i młodzież, które zyskają nowe miejsce spotkań- Halę sportową			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	liczba obiektów – 1 liczba osób korzystających z obiektu rocznie – co najmniej 50 mieszkańców (na podstawie listy obecności podczas organizowanych spotkań)		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
100000	300000		400000
Uwagi nt. źródeł finansowania	RPO WZ		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2019		2023	

Tytuł projektu:	<i>Budowa kompleksu integracyjno – rekreacyjnego w Bierzwiku</i>	
G5	Obszar rewitalizacji:	I Bierzwik Północ
	Lokalizacja:	Bierzwik, nr działki 31/5 i 34/7 obręb 0007 Bierzwik
	PROJEKT INWESTYCYJNY	
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwik Młodzieżowy Uczniowski Ludowy Klub Sportowy ORZEŁ Bierzwik</i>	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych 1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.1. Wsparcie działań z zakresu ekonomii społecznej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	
Cel i zakres rzeczowy projektu		
<p>Celem operacji jest podniesienie atrakcyjności infrastruktury wypoczynkowej i rekreacyjnej gminy poprzez wybudowanie kompleksu integracyjno - rekreacyjnego. Operacja zakłada budowę boiska wielofunkcyjnego o wymiarach 20 x 40 m, z nawierzchni poliuretanowej wraz z wyposażeniem niezbędnym do gry w siatkówkę, koszykówkę, piłkę nożną. Zamontowane zostaną piłkochwyty (siatka ochronna, 240 mkw) oraz zagospodarowany przyległy teren (utwardzenie, ustawienie ławek, stojak na rowery, wymiana lamp). Stworzenie miejsca, które będzie centrum rekreacji i integracji dzieci, młodzieży, ich rodziców i dziadków przyczyni się do wzrostu integracji i aktywizacji społeczności. Mieszkańcy otrzymają możliwość wartościowego zagospodarowania czasu wolnego, rozwoju duchowego, budowy międzypokoleniowych więzi społecznych.</p> <p>Budowa kompleksu rekreacyjno - wypoczynkowego została podzielona na dwa etapy (dwa osobne projekty). Całość zakłada budowę nowoczesnego kompleksu w centrum Bierzwika. W etapie I objętym wnioskiem o dofinansowanie zostanie zagospodarowana otwarta przestrzeń poprzez: 1. budowę boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej wraz z wyposażeniem niezbędnym do gry w siatkówkę, koszykówkę, piłkę nożną. Zamontowane zostaną piłkochwyty oraz będzie zagospodarowany teren wokół poprzez ustawienie 6 ławek, stojaka na rowery, koszy na odpadki (3szt.), wymianę lamp parkowych, umiejscowienie tablicy z regulaminem. W etapie II, w ramach odrębnego zadania zbudowane zostaną w pobliżu boiska: plac zabaw (zjeżdżalnia, pomost wiszący, przepoltnica, huśtawka wraz ze strefami bezpieczeństwa), drewniana wiata grillowa z murem grillowym, stołami biesiadnymi i krzesłami, siłownia plenerowa (urządzenia wioślarz, pylon, twister, surfer, orbitrek, biegacz, maszyna do wyciskania), stół betonowy do gry w tenisa. Teren jest w całości ogrodzony.</p> <p>Realizacja operacji przyczyni się do wzrostu integracji i aktywności poprzez umożliwienie spędzania wspólnie i aktywnie czasu wolnego społeczności w różnym wieku, wymianę doświadczeń oraz kształtowanie odpowiedzialności za środowisko i otoczenie, w którym żyjemy. Podniesienie atrakcyjności infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej nastąpi poprzez stworzenie zaplecza wypoczynkowego i rekreacyjnego w centrum miejscowości, stworzenie warunków rozwijania umiejętności zręcznościowych oraz miejsca spotkań wielu osób.</p>		
Projekty powiązane	G1. Rewitalizacja klasztoru Cystersów w Bierzwiku G2. Remont Sali Sportowej w Bierzwiku G4. Termomodernizacja Hali Sportowej celem udostępniania jej społeczności lokalnej U1. Budowa Domu Pomocy Społecznej w Kolsku U2. Budowa Zakładu Aktywizacji Zawodowej U3. Zwalczaj nudę z etnografią - gra miejska w oparciu o zasoby historyczne i	

przyrodnicze Wzgórza Klasztornego. U4. Igrzyska sportowo – rekreacyjne. U5. Turniej szachów błyskawicznych oraz symultana szachowa. U6. Budowa świetlicy wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Kolsk U7. Festyn sportowo – rekreacyjny z okazji Powitania Wakacji U8. Budowa świetlicy wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Górzno U9. Turniej Piłki Siatkowej z okazji Pożegnania Wakacji U10. Rozbudowa świetlicy w Łasku o węzeł kuchenny oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy świetlicy poprzez budowę ogrodzenia, siłowni zewnętrznej i chodników. U11. Rodzinny festyn rekreacyjno – sportowy z elementami gry miejskiej U13. Remont budynku i adaptacja na mieszkania chronione U14. Dzienny Dom Seniora U16. Organizacja imprez rekreacyjnych, wpływających na integrację i aktywność społeczności wsi Łasko i Wygon.			
Grupa docelowa			
Mieszkańcy Gminy Bierzwnik.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	1. Liczba nowych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. 2. Liczba wydarzeń / imprez.		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
88 836	155 421	12 855	257 112
Uwagi nt. źródeł finansowania	PROW		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2019		2019	

Tytuł projektu:	<i>Budowa Domu Pomocy Społecznej w Kolsku</i>	
U1	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk-Górzno
	Lokalizacja:	Kolsk Identyfikator 320201_2.0017.121/15 Obręb Kolsk
	PROJEKT INWESTYCYJNY	
Podmiot realizujący projekt	<i>Instytut Medyczny im. Jana Pawła II w Szczecinie, Al. Wyzwolenia 52, 71-306 Szczecin</i>	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych 2.5. Rozwój kwalifikacji i umiejętności pracowników sfery usług socjalnych, medycznych i paliatywnych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	
Cel i zakres rzeczowy projektu		
<p>Realizacja inwestycji polegać będzie na remoncie budynku i dobudowie nowej części. Obiekt będzie w pełni dostosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych i starszych. Zagospodarowany teren zielony w ławki, oświetlenie i utwardzone nawierzchnie pozwoli mieszkańcom na miłe spędzenie czasu. Budowa chodnika i miejsc parkingowych przy obiekcie.</p> <p>Dom Pomocy Społecznej przeznaczony będzie dla 100 osób chorych i niepełnosprawnych. Różnorodność problemów, jakie rodzi niepełnosprawność powoduje, że osoby niepełnosprawne i starsze są szczególnie narażone na marginalizację oraz wykluczenie społeczne. Niepełnosprawność narusza bowiem najcenniejsze wartości człowieka, czyli godność osobistą, zdrowie, sprawność fizyczną, zdolność do wypełniania podstawowych zadań społecznych oraz stanowi przeszkodę w osiągnięciu zamierzonych celów. Niepełnosprawność oznacza nieustanną konfrontację z problemami w codziennym funkcjonowaniu w pracy, w szkole, w urzędzie, na ulicy, życie w izolacji i na marginesie społeczeństwa. To właśnie owo wykluczenie przysparza osobom niepełnosprawnym wielu cierpień i obniża ich dobrostan psychiczny doprowadzając jednocześnie do tego, iż często bez jakiegokolwiek walki wycofują się one z życia społecznego bądź zamykają w wąskim świecie życia domowego.</p> <p>Z drugiej zaś strony istnieje wiele barier dostępu do aktywnego życia w społeczeństwie – począwszy od architektonicznych, na braku inicjatyw uwzględniających specyficzne potrzeby i możliwości osób niepełnosprawnych kończąc. Poprzez dostęp i udział w inicjatywach wspomagających rozwój osoby niepełnosprawne mają możliwość korzystania w pełni ze swojego potencjału do realizowania swoich potrzeb.</p>		
Projekty powiązane	Projekt powiązany jest z projektami głównymi miękkimi: Szkolenia dla przyszłych pracowników Domu Pomocy Społecznej. Podnoszenie kwalifikacji mieszkańców Kolska i gm. Bierzwnik. Propozycja specjalistycznego szkolenia będącego podniesieniem ich kwalifikacji i kompetencji zawodowych w zakresie wykonywanych obowiązków. opiekunów i pielęgniarek. Opieka nad osobami niepełnosprawnymi jest pracą trudną i bardzo odpowiedzialną, wymagającą od pracowników wysoko specjalistycznej wiedzy i kwalifikacji, jak również umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresujących. Dzięki szkoleniom pracownicy mogą profesjonalnie i skutecznie wspierać osoby niepełnosprawne w ich życiu codziennym, organizacji czasu wolnego, rozwiązywaniu kryzysów emocjonalnych i interpersonalnych, wspieraniu upośledzonych zdolności adaptacyjnych oraz umiejętności oceny i rozwiązywania trudności w życiu społecznym. Projekt powiązany jest także z miękkim projektem uzupełniającym nakierowanym na integrację społeczności lokalnej: Festyny i spotkania integracyjne na zagospodarowanym terenie zielonym przy	

	Domu Pomocy Społecznej organizowanie spotkań lokalnej społeczności. Celem jest integracja i wspólne spędzanie czasu wolnego mieszkańców z terenu rewitalizacji.		
Grupa docelowa			
Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Kolska oraz gm. Bierzwnik. Beneficjentami będą dorośli oraz dzieci i młodzież. Ze względu na funkcje społeczne, kulturalne i turystyczne pełnione przez dom oddziaływanie projektu będzie wielowymiarowe.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:			
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
		5 000 000	5 000 000
Uwagi nt. źródeł finansowania			
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2018		2019	

Tytuł projektu:	<i>Budowa Zakładu Aktywizacji Zawodowej</i>	
U2	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk-Górzno
	Lokalizacja:	Kolsk Identyfikator 320201_2.0017.121/15 Obręb Kolsk
	PROJEKT INWESTYCYJNY	
Podmiot realizujący projekt	<i>Instytut Medyczny im. Jana Pawła II w Szczecinie, Al. Wyzwolenia 52, 71-306 Szczecin</i>	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych 2.5. Rozwój kwalifikacji i umiejętności pracowników sfery usług socjalnych, medycznych i paliatywnych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	
Cel i zakres rzeczowy projektu		
<p>Cel i zakres rzeczowy projektu</p> <p>Zakład Aktywizacji Zawodowej - utworzenie miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz mieszkańców gminy.</p> <p>W projektowanym Zakładzie utworzonych zostanie 30 miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym i umiarkowanym, które będą pracowały w określonych obszarach działalności, którymi są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usługi cateringowe • produkcja podpałki ekologicznej, • usługi krawieckie, • usługi archiwizacyjne, • usługi konfekcjonowania i pakowania, • usługi sprzątania, • wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego <p>W ZAZ-ie będą również zatrudnieni instruktorzy pomagający w pracy osobom niepełnosprawnym oraz kadra administracyjna.</p> <p>Efektom realizacji projektu będzie również podniesienie jakości życia i uczestnictwo w życiu społecznym osób niepełnosprawnych, wzrost motywacji do samorozwoju i podejmowania działań, dostęp do systematycznej rehabilitacji, możliwość usamodzielnia ekonomicznego i społecznego, odciążenie rodzin. Najważniejszy wymiar społeczny to skierowanie w całości projektu na poprawę sytuacji ekonomicznej oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.</p>		
Projekty powiązane	Projekt powiązany jest z projektami głównymi miękkimi: Szkolenia i kursy dla pracowników ZAZ w formie przygotowania zawodowego i kursów kwalifikacyjnych na poszczególne stanowiska. Projekt powiązany jest także z miękkim projektem uzupełniającym nakierowanym na integrację społeczności lokalnej: Festyny Integracyjne na zagospodarowanym terenie zielonym organizowanie spotkań lokalnej społeczności. Wspólne planowanie spotkań kulturalno – oświatowych Celem jest integracja i wspólne spędzanie czasu wolnego mieszkańców z terenu rewitalizacji.	
Grupa docelowa		
Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Kolska oraz gm. Bierzwnik. Beneficjentami będą dorośli i młodzież.		
Sposób oceny uzyskanych rezultatów		
Wskaźniki produktu/rezultatu:	liczba obiektów – 1	

liczba osób korzystających z obiektu rocznie – 100 mieszkańców			
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
3000000		3000000	6000000
Uwagi nt. źródeł finansowania			
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2020		2021	

Tytuł projektu:	Zwalczaj nudę z etnografią - gra miejska w oparciu o zasoby historyczne i przyrodnicze Wzgórza Klasztornego.		
U3	Obszar rewitalizacji:	I Bierzwnik Północ	
	Lokalizacja:	Bierzwnik, ul. Cystersów (okolice byłego klasztoru i browaru)	
	PROJEKT MIĘKKI		
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik Realizator: GOK w Bierzwniku</i>		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych 3.3. Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Impreza cykliczna. Oznakowanie trasy gry miejskiej tablicami edukacyjno – tematycznymi, ustawienie ławeczek oraz organizacja i przeprowadzenie gry, promowanie walorów historycznych i przyrodniczych Wzgórza Klasztornego.			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Mieszkańcy i turyści odwiedzający gminę.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Ilość uczestników gry		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
10000	40000		50000
Uwagi nt. źródeł finansowania	PO WER, Społecznik		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2019		2023	

Tytuł projektu:	Igrzyska sportowo – rekreacyjne.		
U4	Obszar rewitalizacji:	II Łasko - Wygon	
	Lokalizacja:		
	PROJEKT MIĘKKI		
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik Realizator: GOK w Bierzwniku</i>		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Zapobieganie zachowaniom patologicznym oraz wykluczeniu społecznemu dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych - stworzenie oferty zajęć aktywizujących i promujących aktywność fizyczną wśród mieszkańców gminy w każdym wieku. - opracowanie kalendarza imprez sportowo – rekreacyjnych dla mieszkańców gminy na cały rok - animowanie i promowanie zdrowego, aktywnego trybu życia oraz zagospodarowanie czasu wolnego.			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Wszyscy mieszkańcy gminy Bierzwnik. Turnieje przeprowadzone będą dla różnych grup wiekowych.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Ilość zorganizowanych turniejów – co najmniej 5. Ilość osób uczestniczących łącznie w zawodach sportowo – rekreacyjnych – co najmniej – 200.		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
30000			30000
Uwagi nt. źródeł finansowania	Środki własne gminy.		
Rok rozpoczęcia projektu	Rok zakończenia projektu		
2019	2023		

Tytuł projektu:	Turniej szachów błyskawicznych oraz symultana szachowa.		
U5	Obszar rewitalizacji:	I Bierzwnik Północ	
	Lokalizacja:	Bierzwnik, ul. Cystersów (okolice byłego klasztoru i browaru)	
	PROJEKT MIĘKKI		
Podmiot realizujący projekt	Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik Realizator: GOK w Bierzwniku		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 3.3. Ochrona i udostępnienie dziedzictwa kulturowego		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Organizacja turnieju szachowego, promowanie szachów wśród mieszkańców gminy, integracja środowisk szachowych			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Wszyscy mieszkańcy gminy Bierzwnik. Turnieje przeprowadzone będą dla różnych grup wiekowych.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Ilość uczestników gry		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
15000		5000	20000
Uwagi nt. źródeł finansowania	Środki własne gminy.		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2019		2023	

Tytuł projektu:	Budowa świetlicy wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Kolsk		
U6	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk-Górzno	
	Lokalizacja:		
	PROJEKT INWESTYCYJNY		
Podmiot realizujący projekt	Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców 3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznej		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Projektowana inwestycja polegać będzie na budowie budynku celu publicznego pełniącego funkcję świetlicy wiejskiej oraz zaplecza boiska. Budowa świetlicy oraz jej wyposażenie przyczyni się do wzrostu społecznej spójności, wskaże możliwości współpracy pomiędzy dotąd obcymi sobie środowiskami z tej samej miejscowości oraz umożliwi powołanie zespołu śpiewaczy oraz KGW.			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Grupą docelową są mieszkańcy Kolska. Beneficjentami będą wszyscy mieszkańcy Kolska.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Ilość zrealizowanych obiektów – 1 Liczba osób uczestniczących co najmniej 3 razy w ciągu roku w zorganizowanych imprezach w świetlicy – co najmniej 20 osób.		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
250000	450000		700000
Uwagi nt. źródeł finansowania	PROW RPO WZ		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2020		2021	

Tytuł projektu:	<i>Festyn sportowo – rekreacyjny z okazji Powitania Wakacji</i>		
U7	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk-Górzno	
	Lokalizacja:	Kolsk, gmina Bierzwnik	
	PROJEKT MIĘKKI		
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik Realizator: GOK w Bierzwniku</i>		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Organizacja festynu obejmującego: gry i zabawy rekreacyjno – sportowe, grę miejską. Promowanie aktywnych form wypoczynku. Oznakowanie miejsc o znaczeniu historycznym i turystycznym tablicami edukacyjno – tematycznymi. Poprawa zagospodarowania i funkcjonowania wspólnej przestrzeni publicznej.			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Grupą docelową są mieszkańcy obszaru.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Liczba uczestników na festynach w każdym roku nie mniejsza niż 150 osób.		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
6000	12000		18000
Uwagi nt. źródeł finansowania	PROW		
Rok rozpoczęcia projektu	Rok zakończenia projektu		

Tytuł projektu:	<i>Budowa świetlicy wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Górzno</i>		
U8	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk-Górzno	
	Lokalizacja:	Górzno, działka należąca do Gminy Bierzwnik	
	PROJEKT INWESTYCYJNY		
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik</i>		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców 3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznej		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Projektowana inwestycja polegać będzie na budowie budynku celu publicznego pełniącego funkcję świetlicy wiejskiej oraz ogrodzenie placu rekreacyjno – sportowego. Budowa siłowni zewnętrznej. Budowa świetlicy oraz jej wyposażenie przyczyni się do wzrostu społecznej spójności, wskaże możliwości współpracy pomiędzy mieszkańcami w różnym wieku. Stworzenie centrum informacji, rozwoju czytelnictwa, kultury i integracji społecznej. Zwiększenie aktywności społecznej na rzecz rozwoju i promocji gminy. Powołanie KGW.			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Grupą docelową są mieszkańcy Górzna. Beneficjentami będą wszyscy mieszkańcy Górzna.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:			
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
Uwagi nt. źródeł finansowania	RPO WZ		
Rok rozpoczęcia projektu	Rok zakończenia projektu		
2021	2022		

Tytuł projektu:	Turniej Piłki Siatkowej z okazji Pożegnania Wakacji		
U9	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk-Górzno	
	Lokalizacja:	Górzno	
	PROJEKT MIĘKKI		
Podmiot realizujący projekt	Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Organizacja rodzinnego turnieju piłki siatkowej. Zagospodarowanie czasu wolnego, zachęcanie do udziału w aktywnych formach wypoczynku. Dalsza integracja społeczeństwa.			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Ilość uczestników w turnieju.		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
15000			15000
Uwagi nt. źródeł finansowania	EFS		
Rok rozpoczęcia projektu	Rok zakończenia projektu		
2019	2023		

Tytuł projektu:	Rozbudowa świetlicy w Łasku o węzeł kuchenny oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy świetlicy poprzez budowę ogrodzenia, siłowni zewnętrznej i chodników.		
U10	Obszar rewitalizacji:	II Łasko - Wygon	
	Lokalizacja:		
	PROJEKT INWESTYCYJNY		
Podmiot realizujący projekt	Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców 3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznej		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Projektowana inwestycja polegać będzie na rozbudowie budynku świetlicy o węzeł kuchenny co wpłynie na zwiększenie możliwości działalności KGW o prowadzenie warsztatów kulinarnych oparte o przepisy receptury starszych pokoleń. Budowa chodników podniesie stan bezpieczeństwa mieszkańców i turystów odwiedzających Łasko i Wygon.			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Stali mieszkańcy sołectw Łasko i Wygonu oraz turyści			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Liczba oddanych do użytku udogodnień: 2		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
30000	150000		180000
Uwagi nt. źródeł finansowania	RPO WZ, PROW		
Rok rozpoczęcia projektu	Rok zakończenia projektu		

Tytuł projektu:	Rodzinny festyn rekreacyjno – sportowy z elementami gry miejskiej		
U11	Obszar rewitalizacji:	II Łasko - Wygon	
	Lokalizacja:	Łasko - Wygon	
	PROJEKT MIĘKKI		
Podmiot realizujący projekt	Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Organizacja festynu rodzinnego obejmującego: gry i zabawy rekreacyjno – sportowe, turniej piłki plażowej, grę miejską. Promowanie aktywnych form wypoczynku. Oznakowanie miejsc o znaczeniu historycznym i turystycznym tablicami edukacyjno – tematycznymi. Poprawa zagospodarowania i funkcjonowania wspólnej przestrzeni publicznej			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Stali mieszkańcy sołectw Łasko i Wygonu oraz turyści			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	Propozycja udziału w festynie dla społeczności lokalnej		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
10000			10000
Uwagi nt. źródeł finansowania	Środki własne.		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2020		2020	

Tytuł projektu:	<i>Agapa Klasztorna, festiwal smaków - budowanie więzi społecznych mieszkańców z terenu LGD w zakresie dziedzictwa kulturalnego i kulinarnego</i>	
U12	Obszar rewitalizacji:	I Bierzwnik Północ
	Lokalizacja:	Bierzwnik, ul. Cystersów (okolice byłego klasztoru i browaru)
	PROJEKT MIĘKKI	
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik</i>	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych	
Cel i zakres rzeczowy projektu		
<p>Wykreowanie i utworzenie pomostu kulturowego między tradycją, a współczesną kulturą oraz kultywowanie, prezentacja ludowych tradycji, zwyczajów i wierzeń poprzez wzmocnienie działań promocyjnych obszaru LGD Lider Pojezierza zostanie osiągnięte poprzez, kreowanie przestrzeni dla rozwoju i integracji mieszkańców poprzez organizację wydarzenia w którym udział wezmą wystawcy i przedstawiciele z całego obszaru objętego LSR, mając możliwość poznania walorów turystycznych, kulturowych oraz zaprezentowania produktów kulinarnych, co będzie miało wpływ na budowanie więzi społecznych poprzez oraz przyczyni się do zaangażowania społeczności lokalnej do współpracy na rzecz promocji obszaru LGD. Działanie to ma na celu „przeniesienie w czasie” uczestników i zaprezentowanie dawnych dań oraz zwiększenie wiedzy w zakresie kultury i ochrony dziedzictwa. Potrawy zostaną przygotowane według starych klasztornych receptur, co przyczyni się do upowszechniania wiedzy na ich temat. Innowacyjność zadania polega na sposobie zaangażowania lokalnej społeczności w proces rozwoju lub aktywizacji nowych, grup i środowisk lokalnych oraz kreowanie postaw do lepszego wykorzystywania zasobów naturalnych, przyrodniczych i kulturowych przy zachowaniu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz powracania do tego co naturalne. W celu zachęcenia turystów oraz mieszkańców z obszaru LGD do udziału w wydarzeniu, wnioskodawca zaplanował szeroką promocję poprzez dystrybucję plakatów i ulotek wykonanych w języku polskim i niemieckim, zaproszenia, foldery i widokówki promocyjne, banery, lokalna prasa, strony internetowe gmin członkowskich oraz wystawców, media społecznościowe. Realizacja wyżej opisanego działania przyczyni się to do wzrostu liczby turystów i rozwoju gospodarczego danego regionu, nastąpi lepsze wykorzystanie zasobów przyrodniczych oraz kulturowych przy zachowaniu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi. W efekcie wpłynie to znacząco na poprawę jakości i wzmocnienie potencjału wsi na całym obszarze LGD. Widocznym efektem działania będzie wzrost przychodów społeczności lokalnej z terenu Gmin – uczestników przedsięwzięcia, poprzez znaczący wzrost turystów. Realizacja tego działania jest działaniem innowacyjnym na terenie Gminy Bierzwnik oraz obszaru LSR, zapoczątkuje nową formę edukacji, zwiększenia kapitału społecznego i promocji zarówno całego obszaru objętego LGD jak i poszczególnych Gmin oraz wystawców, którzy wezmą udział w przedsięwzięciu.</p>		
Projekty powiązane	Nie dotyczy	
Grupa docelowa		
Mieszkańcy Gminy Bierzwnik oraz społeczność obszaru gmin członkowskich Stowarzyszenia Lider Pojezierza.		
Sposób oceny uzyskanych rezultatów		
Wskaźniki	1.	Liczba podmiotów wspartych w ramach operacji

produktu/rezultatu:	obejmujących wyposażenie mające na celu szerzenie lokalnej kultury i dziedzictwa lokalnego.		
	2. Liczba osób uczestnicząca w działaniu promującym.		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
18 185,00	31 815,00	0	50 000,00
Uwagi nt. źródeł finansowania			
Rok rozpoczęcia projektu	Rok zakończenia projektu		

Tytuł projektu:	Remont budynku i adaptacja na mieszkania chronione		
U13	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk - Górzno	
	Lokalizacja:	Kolsk, dz. nr. 121/15 Obręb Kolsk	
	PROJEKT INWESTYCYJNY		
Podmiot realizujący projekt	Instytut Medyczny im. Jana Pawła II w Szczecinie, Al. Wyzwolenia 52, 71-306 Szczecin		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych 2.5. Rozwój kwalifikacji i umiejętności pracowników sfery usług socjalnych, medycznych i paliatywnych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
<p>Cel i zakres rzeczowy projektu</p> <p>Remont budynku i przeznaczenie na mieszkania chronione przeznaczone dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu. Mieszkania w pełni dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>W ramach działań również Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania – usługi opiekuńcze to pomoc w codziennych potrzebach życiowych np. utrzymaniu higieny osobistej i higieny otoczenia pomoc w przyrządzaniu posiłków, pomoc w załatwieniu spraw w urzędach, pomoc w zakupach, pomoc w utrzymaniu kontaktów</p>			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Kolska oraz gm. Bierzwnik. Beneficjentami będą dorośli i młodzież.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	liczba obiektów – 1 liczba osób korzystających z obiektu rocznie – 100 mieszkańców		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	łącznie wartość projektu
	800000	200000	1000000
Uwagi nt. źródeł finansowania	RPO WZ		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2020		2020	

Tytuł projektu:	<i>Dzienny Dom Seniora</i>	
U14	Obszar rewitalizacji:	III Kolsk - Górzno
	Lokalizacja:	Kolsk, dz. nr. 121/15 Obręb Kolsk
	PROJEKT INWESTYCYJNY	
Podmiot realizujący projekt	<i>Instytut Medyczny im. Jana Pawła II w Szczecinie, Al. Wyzwolenia 52, 71-306 Szczecin</i>	
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 1.2. Rozwój usług publicznych skierowanych do mieszkańców obszarów rewitalizowanych 2.5. Rozwój kwalifikacji i umiejętności pracowników sfery usług socjalnych, medycznych i paliatywnych 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców	
Cel i zakres rzeczowy projektu		
<p>Projekt realizowany będzie na bazie zmodernizowanej infrastruktury Domu Pomocy Społecznej Dzienny Dom Seniora przeznaczony będzie dla grupy 10 seniorów, zajęcia prowadzone będą przez 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku. Seniorzy będą mogli aktywnie spędzić czas wolny, a także zaktywizowanie i zaangażowanie senior w działania samopomocowe na rzecz środowiska lokalnego. Uczestnicy skorzystają z wielu form terapii zajęciowej planowane są następujące rodzaje zajęć:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) zajęcia terapeutyczne 2) zajęcia ruchowe 3) zajęcia z psychologiem <p>Zajęcia prowadzone przez terapeutów, terapeutów zajęciowych, psychologów, organizowane w formie grupowej. W ramach zajęć terapeutycznych m.in. muzykoterapia, trening umiejętności społecznych, trening pamięci, zajęcia plastyczne, kącik poezji. Integracyjne wyjazd do kina, teatru, filharmonii, parków krajobrazowych.</p> <p>Uczestnicy będą mieli zapewnione posiłki w tym jeden ciepły, opiekę pielęgniarzką</p> <p>Projekt powiązany jest z projektami głównymi miękkiemi:.</p> <p>Punkt konsultacyjny</p> <p>W ramach wspierania niepełnosprawnych mieszkańców i po kryzysach planuje się otworzyć punkt konsultacyjny, w którym można prowadzić następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Poradnictwo psychologiczne nakierowane na niesienie pomocy mieszkańcom, m. in. w następujących obszarach: <ul style="list-style-type: none"> - problemy osobiste związane z chorobą, niepełnosprawnością - przeżywanie lęki, poczucie zagrożenia przyszłością, - konflikty interpersonalne. 2. Porady prawne 3. Pomoc w załatwieniu spraw urzędowych. <p>Punkt Konsultacyjny będzie oferował :</p> <ul style="list-style-type: none"> - fachową pomoc zmierzającą do zmiany trudnej sytuacji. - informacje o możliwości profesjonalnej terapii np. odwykowej - motywowanie i kierowanie do leczenia, <p>Projekt powiązany jest także z miękkim projektem uzupełniającym nakierowanym na integrację społeczności lokalnej:</p> <p>Festyny i spotkania integracyjne dla mieszkańców Gminy Bierzwnik na zagospodarowanym terenie zielonym przy Domu Pomocy Społecznej organizowanie spotkań lokalnej społeczności. Celem jest integracja i wspólne spędzanie czasu wolnego mieszkańców z terenu rewitalizacji.</p>		
Projekty powiązane	Nie dotyczy	
Grupa docelowa		

Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Kolska Beneficjentami będą osoby starsze oraz dzieci i młodzież.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:			
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
	600000	150000	750000
Uwagi nt. źródeł finansowania	RPO WZ		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2019		2020	

Tytuł projektu:	<i>Poprawa funkcjonalności, estetyki przestrzeni wsi Łasko</i>			
U15	Obszar rewitalizacji:	II Łasko – Wygon		
	Lokalizacja:	Łasko		
	PROJEKT INWESTYCYJNY			
Podmiot realizujący projekt	<i>Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik</i>			
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.1. Podniesienie jakości życia poprzez udogodnienia infrastrukturalne 1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 3.1. Rozwój infrastruktury społecznej służącej zaspokojeniu potrzeb mieszkańców 3.2. Poprawa stanu zagospodarowania i estetyki przestrzeni publicznej			
Cel i zakres rzeczowy projektu				
<p>Projektowana inwestycja polegać będzie na remoncie budynku celu publicznego pełniącego funkcję szkoły: wymiana c.o., remont podłóg w salach lekcyjnych, instalacja kolektorów słonecznych na dachu budynku szkolnego oraz zaplecza (budynek gospodarczy). Ponad to przewiduje się wykonanie miejsc postojowych na terenie placu szkolnego, w tym jednego dla osoby niepełnosprawnej, miejsca na pojemniki na odpady oraz utwardzonego dojścia do budynku, wykonanie bezpiecznego przystanku / chodnika przed ogrodzeniem, wymiana ogrodzenia. Teren objęty opracowaniem położony jest w miejscowości Łasko, gm. Bierzwnik. Teren jest zabudowany. Na działce znajduje się ogrodzone boisko, plac przed budynkiem szkolnym oraz budynek gospodarczy. Teren działki jest płaski i ogrodzony.</p> <p>Remont szkoły oraz jej otoczenia przyczyni się do poprawy stanu infrastruktury społecznej – szkoła, poprawy stanu zagospodarowania i funkcjonalności przestrzeni publicznych – teren wokół szkoły znajdujący się w środku miejscowości, zwiększy bezpieczeństwo dzieci i młodzieży dojeżdżającej do szkoły.</p> <p>Projekt powiązany jest z projektami głównymi miękkimi: „Animator życia społecznego – festyn środowiskowy”. Celem jest integracja społeczności z terenu rewitalizacji.</p> <p>Remont budynku oraz terenu wokół szkoły umożliwi prowadzenia zajęć bezpiecznie, zmodernizowana przestrzeń będzie wykorzystywana do spotkań, działań animacyjnych na rzecz dorosłych, dzieci i młodzieży z terenu rewitalizacji, wzmocni ich tożsamość lokalną</p> <p>Projekt powiązany jest także z miękkim projektem uzupełniającym nakierowanym na integrację społeczności lokalnych. „Wieczornice” – cykl imprez środowiskowych.</p> <p>Realizacja projektów wpłynie na estetykę wsi, umożliwi korzystanie z dodatkowych przestrzeni, wpłynie na większą integrację mieszkańców, wzmocni tożsamość lokalną.</p>				
Projekty powiązane	Nie dotyczy			
Grupa docelowa				
Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Łasko, Wygon. Beneficjentami będą zwłaszcza dzieci i młodzież, które będą przebywać w estetycznych i zadbanych warunkach.				
Sposób oceny uzyskanych rezultatów				
Wskaźniki produktu/rezultatu:	liczba obiektów – 1 liczba osób korzystających z obiektu rocznie – 150 mieszkańców (na podstawie listy uczniów, nauczycieli i pracowników oraz rodziców)			
Źródła finansowania:				
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu	

200 000	800 000		1 000 000
Uwagi nt. źródeł finansowania	RPO WZ		
Rok rozpoczęcia projektu		Rok zakończenia projektu	
2019		2020	

Tytuł projektu:	Organizacja imprez rekreacyjnych, wpływających na integrację i aktywność społeczności wsi Łasko i Wygon.		
U16	Obszar rewitalizacji:	II Łasko – Wygon	
	Lokalizacja:	Łasko i Wygon	
	PROJEKT MIĘKKI		
Podmiot realizujący projekt	Gmina Bierzwnik, ul. Kopernika 2, 73-240 Bierzwnik, Szkoła Podstawowa w Łasku, mieszkańcy		
Realizowane cele szczegółowe LPR	1.3. Wspieranie oddolnych działań mieszkańców 1.4. Integracja społeczności lokalnej 2.4. Rozwój produktu turystycznego gminy w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów zdegradowanych		
Cel i zakres rzeczowy projektu			
Projekt realizowany będzie na bazie zmodernizowanej infrastruktury, w szczególności budynku szkoły i terenu wokół, która będzie służyć aktywności społecznej. Zostanie udostępnione nowe, zmodernizowane miejsca, które będą skupiały mieszkańców, gdzie będą prowadzone imprezy, animacje i spotkania.			
1. Animator życia społecznego – festyn środowiskowy”. Celem jest integracja społeczności z terenu rewitalizacji. Festyn coroczny będzie głównie odbywał się na terenie wokół budynku szkoły. Odbywać się będą pokazy strażackie, zawody w piłkę nożną, konkursy rodzinne,			
2. „Wieczornice” - cykl imprez środowiskowych, odbywających się z okazji święta niepodległości i świąt Bożego Narodzenia, nakierowanym na integrację społeczności lokalnych. Poprawa funkcjonalności, estetyki przestrzeni wsi Łasko.			
Wspieraniem dla realizacji projektu będzie zmodernizowana infrastruktura społeczna oraz przestrzenie publiczne w Łasku, w szczególności budynek szkoły i teren wokół szkoły.			
Projekty powiązane	Nie dotyczy		
Grupa docelowa			
Grupą docelową są mieszkańcy obszaru rewitalizacji: Łasko, Wygon. Beneficjentami będą zwłaszcza dzieci i młodzież, które będą przebywać w estetycznych i zadbanych warunkach.			
Sposób oceny uzyskanych rezultatów			
Wskaźniki produktu/rezultatu:	liczba obiektów – 1 liczba osób korzystających z obiektu rocznie – 150 dzieci i młodzieży		
Źródła finansowania:			
Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych/innych	Łączna wartość projektu
30000	20000		50000
Uwagi nt. źródeł finansowania	EFS		
Rok rozpoczęcia projektu	Rok zakończenia projektu		
2019	2020		

8. Ramy finansowe

8.1. Źródła finansowania LPR

Wdrożenie Lokalnego Programu Rewitalizacji wymaga zapewnienia zdywersyfikowanych źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę różnorodność zaplanowanych celów interwencji oraz określonych rezultatów, ma to kluczowe znaczenie dla efektywnej realizacji LPR. Montaż finansowy zakłada możliwość pozyskania środków pochodzących ze wszystkich możliwych do wykorzystania źródeł. Szansą jest tutaj zaangażowanie podmiotów prywatnych i publicznych, dla których dedykowane są poszczególne możliwości. Kluczową rolę odgrywać tu będą zdolności administracyjne i gotowość do absorpcji środków, a także ich dostępność. Podstawowym źródłem finansowania są środki pochodzące ze źródeł Unii Europejskiej, a dedykowane wprost na przedsięwzięcia dotyczące rewitalizacji lub inne możliwe do wykorzystania na jej rzecz. Biorąc jednak pod uwagę ograniczoną wielkość tych środków, dużą konkurencję podczas procedur konkursowych oraz ograniczony czas możliwości ich pozyskiwania, głównym wyzwaniem będzie zaangażowanie środków pochodzących ze źródeł prywatnych. Mogą one stanowić istotne dopełnienie i wpłynąć na przyspieszenie procesu rewitalizacji, bazującego na potencjale endogenicznym. Istotne znaczenie dla zapewnienia finansowania procesu rewitalizacji będzie miała koordynacja zapewniona ze strony Zespołu ds. Rewitalizacji Gminy Bierzwnik. W ramach prac Zespołu prowadzony będzie stały monitoring możliwych do wykorzystania źródeł finansowania, a także włączanie różnorodnych interesariuszy do udziału w montażu finansowym

ŚRODKI PUBLICZNE UE

Głównym źródłem finansowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji są środki Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przewidziane w Zachodniopomorskim Regionalnym Programie Operacyjnym na lata 2014 - 2020.

W ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko przewidziane są możliwości wspierania przedsięwzięć dotyczących m.in. remontów obiektów zabytkowych, termomodernizacji, transportu, ochrony środowiska. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, w którym alokowane są środki Europejskiego Funduszu Społecznego, umożliwia zaplanowanie i realizację przedsięwzięć ukierunkowanych na wsparcie sfery społecznej. Możliwe są tu do sfinansowania działania dotyczące przeciwdziałania bezrobociu, wykluczeniu społecznemu, rozwoju przedsiębiorczości czy edukacji formalnej i nieformalnej.

ŚRODKI PUBLICZNE

Głównym źródłem mogą tu być programy dotacyjne poszczególnych ministerstw, np. (A) Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014 –2020, umożliwiający finansowanie działań na rzecz integracji międzypokoleniowej, aktywizacji środowiska osób starszych. (B) Program Młodzież Solidarna w Działaniu na lata 2016-2020, umożliwiający finansowanie działań dedykowanych różnym grupom wiekowym, w tym wsparcia rodziny na różnych etapach życia oraz stworzenia warunków rozwoju młodzieży. (C) Program Operacyjny Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2014-2020 umożliwiający realizację przedsięwzięć dotyczących aktywizacji społecznej i obywatelskiej przez organizacje pozarządowe. Możliwość finansowania działań "miękkich" ma kluczowe znaczenie

dla powodzenia procesu rewitalizacji. Dodatkowym źródłem mogą być fundusze inwestycyjne i instrumenty zwrotne BGK i PIR S.A.

ŚRODKI JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

Środki Gminy Bierzwnik, przewidziane na prowadzenie inwestycji publicznych na obszarze rewitalizacji, będą kluczowym źródłem finansowania. Gmina będzie miała możliwość angażowania środków jako udziału w prowadzonych inwestycjach oraz w miarę możliwości zapewni wkład własny dla lokalnych interesariuszy.

ŚRODKI PRYWATNE

Możliwość zaangażowania środków pochodzących z sektora biznesu czy osób fizycznych uzależnione jest od wielu czynników zewnętrznych i wewnętrznych, np. dostępności środków w ramach programów pomocowych, kondycji finansowej. Zaangażowanie środków pochodzących z sektora biznesu może mieć różnorodną formę określoną w możliwościach prawnych. Środki pochodzące i/lub pozyskane przez organizacje pozarządowe mogą stanowić istotne dopełnienie działań podejmowanych na obszarze rewitalizacji, co wymaga włączenia przedstawicieli lokalnych organizacji.

8.2. Lista indykatywna projektów

Poniższe zestawienie zawiera indykatywną listę projektów podstawowych i uzupełniających przewidzianych do realizacji na potrzeby niniejszego LPR.

Tabela 28. Lista indykatywna projektów w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2019-2023

Nr	Nazwa projektu	Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące ze źródeł prywatnych /innych	Łączna wartość projektu [PLN]
G1	Rewitalizacja klasztoru Cystersów w Bierzwniku		4 000 000	1 000 000	5 000 000
G2	Remont Sali Sportowej w Bierzwniku	100 000	280 000		380 000
G3	Budowa kanalizacji sanitarnej w m. Kolsk oraz instalacji przesyłowej ścieków do m. Bierzwnik	2 671 970	2 744 487		5 416 457
G4	Termomodernizacja Hali Sportowej celem udostępniania jej społeczności lokalnej	100 000	300 000		400 000
G5	Budowa kompleksu integracyjno – rekreacyjnego w Bierzwniku	88 836	155 421	12 855	257 112
U1	Budowa Domu Pomocy Społecznej w Kolsku			5 000 000	5 000 000
U2	Budowa Zakładu Aktywizacji Zawodowej	3 000 000		3 000 000	6 000 000
U3	Zwalczaj nudę z etnografią - gra miejska w oparciu o zasoby historyczne i przyrodnicze Wzgórza Klasztornego.	10 000	40 000		50 000
U4	Igrzyska sportowo – rekreacyjne.	30 000			30 000
U5	Turniej szachów błyskawicznych oraz symultana szachowa.	15 000		5 000	20 000
U6	Budowa świetlicy wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Kolsk	250 000	450 000		700 000
U7	Festyn sportowo – rekreacyjny z okazji Powitania Wakacji	6 000	12 000		18 000
U8	Budowa świetlicy wraz z niezbędną infrastrukturą w miejscowości Górzno				
U9	Turniej Piłki Siatkowej z okazji Pożegnania Wakacji	15 000			15 000
U10	Rozbudowa świetlicy w Łasku o węzeł kuchenny oraz zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy świetlicy poprzez budowę ogrodzenia, siłowni zewnętrznej i chodników.	30 000	150 000		180 000
U11	Rodzinny festyn rekreacyjno – sportowy z elementami gry miejskiej	10 000			10 000
U12	Agapa Klasztorna, festiwal smaków - budowanie więzi społecznych mieszkańców z terenu LGD w zakresie dziedzictwa kulturalnego i kulinarnego	18 185	31 815	0	50 000

U13	Remont budynku i adaptacja na mieszkania chronione		800 000	200 000	1 000 000
U14	Dzienny Dom Seniora		600 000	150 000	750 000
U15	Poprawa funkcjonalności, estetyki przestrzeni wsi Łasko	200 000	800 000		1 000 000
U16	Organizacja imprez rekreacyjnych, wpływających na integrację i aktywność społeczności wsi Łasko i Wygon.	30 000	20 000		50 000

Źródło: Opracowanie własne.

9. System wdrażania i monitorowania realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji

9.1. System realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji

Podmiotem odpowiedzialnym za wdrażanie założeń dokumentu jest Wójt Gminy Bierzwnik przy pomocy Koordynatora ds. rewitalizacji, powołanego w Urzędzie Gminy, który posiada wiedzę i doświadczenie w zakresie zarządzania projektami. Jednocześnie jest to efekt osadzenia rewitalizacji w ramach istniejących struktur organizacyjnych Urzędu Gminy, odpowiedzialnych za koordynację systemu zarządzania rozwojem gminy. Koordynator będzie współpracował z innymi pracownikami Urzędu Gminy, a także jednostek organizacyjnych gminy, będących specjalistami w danych dziedzinach. Odpowiedzialny będzie za przepływ informacji między interesariuszami rewitalizacji (w tym partnerami projektów rewitalizacyjnych) a Burmistrzem, który będzie podejmował kluczowe decyzje dotyczące procesu rewitalizacji.

Koordynatorem rewitalizacji, ze względu na umocowanie kompetencyjne, będzie Inspektor ds. funduszy, promocji i sportu. W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, na rzecz realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji zaangażowani zostaną przedstawiciele także innych referatów/samodzielnych stanowisk pracy Urzędu Gminy i/lub jednostek organizacyjnych gminy odpowiedzialnych za realizację konkretnych projektów.

Koordynator ds. rewitalizacji podejmować będzie działania na rzecz spójności procedur w realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów infrastrukturalnych („twardych”) oraz społecznych („miękkich”). Koordynator współpracować będzie z przedstawicielami Urzędu Gminy w Bierzwniku, kierownikami gminnych instytucji zaangażowanych w realizację Programu, liderami społeczności /sołectw/ ujętych do działań rewitalizacyjnych, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz przedstawicieli Rady Gminy Bierzwnik. Zespół stanowi naturalny pomost wymiany uwag, inicjatyw, informacji. Uczestniczy i uczestniczył będzie na wszystkich etapach realizacji procesu.

Zadania niezbędne do wdrażania LPR wykonywane będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur organizacyjnych gminy, dlatego nie określono dodatkowych kosztów ich realizacji. W ramach swoich kompetencji każda z komórek urzędu lub jednostek organizacyjnych gminy będzie wdrażała te działania, dostosowując w sposób elastyczny swoje zasoby osobowe do określonych aktualnie potrzeb.

Wszystkie projekty i przedsięwzięcia rewitalizacyjne realizowane jako zadania własne gminy będą wdrożone zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań. W zakresie zarządzania środkami finansowymi niezbędnymi do wdrożenia projektów rewitalizacyjnych włączony zostanie Skarbnik Gminy oraz Referat finansów i mienia komunalnego.

W związku z tym, że realizacja zaplanowanych działań rewitalizacyjnych odbywać się będzie w oparciu o system wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej to interesariusze rewitalizacji, korzystając z dofinansowania projektów unijnymi środkami finansowymi będą zobowiązani przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych (szczególnie w zakresie realizacji projektów

partnerskich). Zasady realizacji projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z RPO Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2014–2020 będą wynikać z obowiązujących dokumentów programowych, a determinowane będą określonymi procedurami konkursowymi.

9.2. System monitoringu

Opracowanie właściwego systemu monitoringu, a także ocena skuteczności działań wynikających z wprowadzenia przedsięwzięć rewitalizacyjnych w życie, umożliwi zbadanie rezultatów osiągniętych w poszczególnych projektach. System monitoringu będzie składał się z trzech podstawowych narzędzi:

- **Monitoring stały**, który jest prowadzony na bieżąco w trakcie realizacji Programu. Operator (komisja) rewitalizacji zbiera informacje od jednostek odpowiedzialnych za realizację projektów w ramach ich kompetencji. Dzięki temu odpowiednio analizuje i reaguje na zmiany. Uzyskuje również dane bezpośrednio od jednostek, które posłużą do sporządzenia raportów i ewaluacji działań. Monitorowanie obejmować będzie zarówno rzeczowe, jak i finansowe aspekty wdrażania LPR.
 - **Monitoring rzeczowy** dostarczy danych na temat aktualnego stanu realizacji LPR oraz umożliwi ocenę postępu i efektywności jego głównych założeń. Mierzone będą one za pomocą corocznych zmian wskaźników produktu i rezultatu, przyporządkowanych do konkretnych projektów i/lub przedsięwzięć rewitalizacyjnych, jak i wskaźników oddziaływania w odniesieniu do celów rewitalizacji, które wykorzystane zostały na etapie diagnostycznym gminy do wyznaczenia obszaru zdegradowanego, a następnie obszaru rewitalizacji. W związku z tym posłużą do przedstawienia skali i charakteru zmian w aktualnej sytuacji czy tendencji zachodzących na obszarze rewitalizacji w porównaniu do terenu całej gminy. Wszystkie wskaźniki gromadzone będą na bieżąco w miarę postępu prac, natomiast ich stan osiągnięcia oceniany będzie cyklicznie co 2 lata.
 - **Monitoring finansowy** dostarczy danych na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, będących podstawą do oceny sprawności wydatkowania środków. Na poziomie dokumentu zakłada się monitoring w oparciu o okresowe sprawozdania finansowe. Dane zawarte w tych opracowaniach powinny obejmować m.in. wysokość wkładu własnego i pozyskanych środków zewnętrznych, wydatki poniesione w okresie objętym sprawozdaniem oraz od początku realizacji projektu, procentowy stan zaawansowania realizacji interwencji, stopień osiągnięcia założonych wskaźników, a także informacje na temat postępu wykonania przyjętego harmonogramu w oparciu o ustalony plan finansowy.
- **Raport** sporządzony co najmniej raz na 3 lata – sugeruje się sporządzanie coroczne jako instrumentu kontroli nad wykonalnością projektów w ramach Programu. Raport taki powinien zawierać opis postępu prac i realizacji projektów, analizę kosztów i wydatków, a także listę najważniejszych wydarzeń mających wpływ na realizację zadań. Raport taki sporządza operator (komisja) rewitalizacji na podstawie danych zebranych od jednostek odpowiedzialnych za realizację poszczególnych projektów.
- **Ewaluacja ex-post** – przeprowadzona po zakończeniu Programu Rewitalizacji. Składa się na nią końcowy raport z realizacji całego programu z analizą finansową i wykonalności rzeczowej. Opublikowany powinien być na stronie internetowej Urzędu Gminy (Biuletyn Informacji Publicznej). Uzupełnieniem powinien być materiał audiowizualny w postaci map, grafiki, zdjęć,

filmów itp. uwzględniający stan przed realizacją, w trakcie prowadzenia prac, jak i po ich zakończeniu. Raport taki jest sporządzany przez Burmistrza i przedstawiany Radzie Gminy oraz uchwalany. Drugą częścią ewaluacji jest ocena przy użyciu danych społeczno – ekonomicznych. Badania obejmują wszystkie sfery, których dotyczył kryzys. Dzięki zestawieniu danych z diagnozy stanu przed rozpoczęciem i po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych, będzie można stwierdzić czy zaproponowane przedsięwzięcia przyniosły efekty oraz w jakim stopniu wpłynęły na poprawę sytuacji na obszarze rewitalizacji i całej Gminy Bierzwnik.

Ewaluacja jest przydatna przy planowaniu kolejnych działań rewitalizacyjnych. Jest bowiem zbiorem uwag, rozpoznaniem przeszkód i możliwych sposobów ich rozwiązania. Dzięki temu kolejne projekty będą miały zmniejszone ryzyko niepowodzenia.

Ocena skuteczności działań ma na celu rozpoznanie, czy zostały spełnione cele rewitalizacji założone na początku Programu. Jej przeprowadzenie będzie możliwe przez zbadanie wskaźników, które opisują zmiany, jakie zaszły na rewitalizowanym obszarze.

Bazą systemu monitoringu i oceny będą pozyskiwane dane dotyczące rewitalizowanych sfer (społeczeństwa, gospodarki, przestrzeni i środowiska). Na podstawie zebranych informacji oceniany jest merytoryczny oraz finansowy stopień wykonania założonych działań rewitalizacyjnych.

Za gromadzenie danych odpowiedzialne będą komórki organizacyjne Urzędu Gminy Bierzwnik. Dane gromadzone będą w sposób systematyczny oraz na możliwie największym poziomie szczegółowości, z możliwością agregacji dla obszaru rewitalizacji.

Za monitorowanie wdrażania Programu Rewitalizacji odpowiedzialny będzie Referat właściwy ds. rewitalizacji, który co dwa lata będzie koordynował pozyskiwanie danych od instytucji publicznych (np. Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, itp.).

Na podstawie zgromadzonych informacji raz na dwa lata będą tworzone raporty przedstawiające postępy w realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

9.3. Wskaźniki realizacji LPR

System monitorowania opierać się będzie na wskaźnikach przypisanych zgodnie z ich znaczeniem do celów wyznaczonych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Wskaźniki zaprojektowano z myślą, aby jednocześnie oceniały realizację projektów jak również realizację przyjętych celów programu.

Ponadto, w ramach monitoringu i ewaluacji LPR prowadzona będzie analiza poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji OR – wskaźniki stanu kryzysowego (na poziomie całej gminy oraz na poziomie niższym, tj. OZ i OR. Wskaźniki tymi będą:

- odnośnie sfery społecznej:

1. udział osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców analizowanego obszaru;
2. liczba osób korzystających z pomocy społecznej w stosunku do liczby mieszkańców ogółem;
3. liczba przestępstw w stosunku do liczby mieszkańców;
4. przemiany demograficzne – wzrost lub spadek liczby mieszkańców;

- odnośnie sfery gospodarczej:

5. poziom przedsiębiorczości, tj. liczba działających podmiotów gospodarczych na 100 mieszkańców;

- odnośnie sfery technicznej:

6. odsetek budynków/mieszkań podłączonych do systemu kanalizacyjnego;

- odnośnie sfery środowiskowej:

7. ilość azbestu do utylizacji na 1 mieszkańca;

- odnośnie sfery funkcjonalno-przestrzennej:

8. odległość do lokalizacji usług oświatowych oraz zdrowotnych.

Tabela 29. Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2019-2023.

Cel	Wskaźniki	Planowana zmiana
Tworzenie atrakcyjnych warunków do życia dla obecnych i potencjalnych mieszkańców obszarów zdegradowanych	wskaźniki produktu	
	Liczba imprez organizowanych na terenie rewitalizowanym	co najmniej 2 imprezy rocznie
	Liczba szkoleń z zakresu przygotowania i realizacji projektów lokalnych	co najmniej 1 szkolenie rocznie
	wskaźniki rezultatu	
	Liczba osób uczestniczących w imprezach lokalnych	- 600 osób, w tym 150 z obszarów rewitalizacji
	wskaźniki oddziaływania	
	Liczba osób bezrobotnych	- malejąca, najwyżej 120 osób w 2023 (143 osoby w XII 2017 r.)
	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	- malejąca, spadek co najmniej o 5% osób korzystających z pomocy społecznej (304 osoby wobec 320 osób w 2017 r.)
	Liczba udogodnień dla osób niepełnosprawnych	co najmniej 2 udogodnienia techniczne
	wskaźniki produktu	
	Liczba nowych usług o charakterze publicznym powstałych w wyniku modernizacji obiektów	co najmniej 2 usługi rocznie
	wskaźniki produktu	
	Liczba programów pomocy społecznej	co najmniej 2 programy rocznie
	wskaźniki rezultatu	
	Liczba uczestników programów pomocy społecznej	co najmniej 20 osób rocznie, w tym 10 z obszarów rewitalizowanych
	wskaźniki oddziaływania	

Cel	Wskaźniki	Planowana zmiana
	Przestępczość	spadająca, co najmniej o 10% do 2023 roku (58 przestępstw w 2017 r.)
Wsparanie rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz rozwój zasobów ludzkich na rynku pracy	wskaźniki produktu	
	Liczba projektów inwestycyjnych nakierowanych na przedsiębiorczość	co najmniej 1 do 2023 roku
	wskaźniki rezultatu	
	Liczba przedsiębiorstw działających na obszarach rewitalizacji	wzrost o co najmniej 5 firm do 2023 roku
	wskaźniki oddziaływania	
	Liczba osób aktywnych zawodowo.	wzrost o co najmniej 3% do 2023 roku
Oraz modernizacja infrastruktury technicznej w sposób zapewniający wysoki standard życia mieszkańców obszarów	wskaźniki produktu	
	Liczba odnowionych obiektów rekreacyjnych i wypoczynkowych	co najmniej 2 do 2023 roku
	wskaźniki rezultatu	
	Powierzchnia odnowionych terenów rekreacyjnych i wypoczynkowych	co najmniej 1000 m ² do 2023 roku
	wskaźniki oddziaływania	
	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych obiektów (rocznie)	300 osób, w tym 50 z obszarów rewitalizowanych
Poznanowanie środowiska naturalnego oraz poprawa jego stanu	wskaźniki produktu	
	Liczba szkoleń z zakresu edukacji ekologicznej	co najmniej 2 rocznie
	Powierzchnia remontowa obiektu przystosowanego do edukacji ekologicznej	co najmniej 150 m ²
	wskaźniki rezultatu	
	Liczba uczestników szkoleń ekologicznych	co najmniej 50 osób rocznie
	wskaźniki oddziaływania	
	Zmniejszająca się liczba dzikich wysypisk	o 2 wysypiska rocznie

Źródło: opracowanie własne.

9.4. Mechanizmy włączenia różnych grup interesariuszy w proces rewitalizacji

Partycypacja społeczna i działania aktywizacyjne wpisane są w proces rewitalizacji na terenie Gminy Bierzwnik jako fundament działań na wszystkich jego etapach, tj. diagnozowanie, programowanie, wdrażanie (w tym finansowanie), monitorowanie i ewaluacja. Takie podejście ma na celu podniesienie skuteczności i trwałości projektów rewitalizacyjnych oraz gotowości i świadomości mieszkańców o partycypacyjnym współdecydowaniu o obszarze objętym programem rewitalizacji. Ponadto realizuje zasadę *partnerstwa* wynikającą z art. 5 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013, polegającą na łączeniu szerokiego grona partnerów (w szczególności lokalnych społeczności i przedsiębiorców) w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i

trwałego dialogu, także z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć. Opiera się ona na założeniu, że opinia środowiska lokalnego jest najważniejszym elementem tworzenia dokumentu, który ma stanowić narzędzie do projektowania konkretnych zadań, podejmowanych w celu rozwiązywania problemów i eliminacji negatywnych zjawisk oraz wykorzystania lokalnych potencjałów, a tym samym poprawiających warunki i jakość życia mieszkańców. Kluczowymi interesariuszami rewitalizacji są mieszkańcy obszaru rewitalizacji, a także inni mieszkańcy gminy.

Narzędzia partycypacji społecznej zastosowane na każdym etapie sporządzenia i wdrażania LPR ukierunkowane zostały na możliwie dojrzałe formy, obejmujące nie tylko informowanie, ale również opracowywanie, konsultowanie, współdecydowanie, kontrolę obywatelską, badania ilościowa (m.in. ankieta na obszarze rewitalizacji), inicjatywę lokalną (m.in. nabór pomysłów na projekty poprzez kartę projektową) czy współrealizację (m.in. konkursy na partnerów).

Modyfikacje wprowadzane do Programu w reakcji na zmiany zachodzące w otoczeniu.

Podczas realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych konieczne jest wychwytywanie zmian i szybkie reagowanie na nowe zdarzenia. Mogą one zachodzić na obszarze rewitalizacji lub poza nim, pozostawać w zależności z terenem oraz wywierać na niego wpływ. Ważne jest więc monitorowanie sytuacji szerzej, by odpowiednio organizować działania zapobiegawcze. Zmiany powinny zostać opisane i zawierać rodzaj i przyczynę, wpływ na dalszą realizację Programu i propozycje modyfikacji.

Zespół ds. rewitalizacji będzie również odpowiedzialny za aktywną partycypację społeczną w sprawach dotyczących wdrażania założeń programu, jego aktualizacji, czy promowania procesu rewitalizacji. Celem dialogu społecznego jest poznanie aktualnych potrzeb lokalnej społeczności i pozostałych interesariuszy, aby możliwie w najbardziej efektywny sposób realizować Lokalny Program Rewitalizacji. Dlatego zakłada się organizację spotkań otwartych organizowanych przez Zespół ds. rewitalizacji z mieszkańcami obszaru rewitalizacji i pozostałymi interesariuszami. W trakcie organizowanych cyklicznie spotkań będą zbierane uwagi i opinie wszystkich interesariuszy, które będą brane pod uwagę przy dalszej realizacji Programu. Na koniec każdego spotkania będzie sporządzany raport, który będzie publikowany na stronie internetowej Urzędu i Biuletynu Informacji Publicznej. Spotkania odbywać się będą cyklicznie, co najmniej raz na dwa lata. Spotkania mogą być organizowane częściej w zależności od potrzeb. Na organizowanych spotkaniach będzie również przedstawiony raport podsumowujący realizację Programu Rewitalizacji i prognoza realizacji działań rewitalizacyjnych w następnych latach sporządzana przez Zespół ds. rewitalizacji, które będą sporządzane raz na dwa lata. Zespół będzie również zbierał uwagi i propozycje za pomocą specjalnie w tym celu utworzonej skrzynki mailowej w trakcie trwania realizacji programu. Wszystkie propozycje będą poddane dyskusji publicznej na spotkaniach.

Propozycje zmian przyjmuje Zespół ds. rewitalizacji, a po ich przyjęciu przekazuje koordynatorowi ds. rewitalizacji. Koordynator przedstawia projekt zmian, a Rada Gminy akceptuje i przyjmuje zmiany w Programie.

10. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Opracowany Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem strategicznym obejmującym szereg działań inwestycyjnych. W celu harmonizacji interesów beneficjentów projektów z pozostałymi mieszkańcami obszaru gminy jest ocena wpływu przyjętych założeń na otoczenie. Zgodnie z regulacjami prawnymi ma ona postać strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (SOOŚ). Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przeprowadzenia SOOŚ jest ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1235 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą OOS.

Lokalny Program Rewitalizacji nie jest dokumentem planistycznym, dotyczącym kształtowania polityki przestrzennej gminy na mocy ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tj. Dz. U. z 2012 roku poz. 647 z późn. zm.) oraz nie stanowi strategii rozwoju regionalnego, gdyż ma zasięg lokalny (dotyczy obszaru jednej gminy). Odnosząc się do art. 46 pkt 2 ustawy OOS, należy zauważyć, że przedmiotowy dokument stanowi wprawdzie plan skoncentrowany m.in. na rewitalizacji, lecz nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Natomiast art. 47 ustawy OOS, stanowi, że: „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest konieczne w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko”.

Przyjęto, że SOOŚ zostanie przeprowadzona, o ile, po zakończeniu procesu opiniowania przez instytucje wymienione w art. 17 ust 2 pkt 4 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.), a także uzgodnieniu braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko na podstawie art. 47 i 49 Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.) takie zalecenie zostanie uzgodnione.

11. Spis tablic i rysunków

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Bierzwnik w latach 2014-2017	12
Tabela 2. Liczba i skład osób bezrobotnych w latach 2014-2017.....	12
Tabela 3. Podmioty wg sektorów własnościowych w latach 2014-2017	14
Tabela 4. Podmioty wg grup rodzajów działalności PKD 2007 oraz klas wielkości	15
Tabela 5. Gospodarstwa rolne wg grup obszarowych użytków rolnych [2010 rok]	16
Tabela 6. Wykaz dróg powiatowych w gminie Bierzwnik	17
Tabela 7. Miejsce gminy Bierzwnik w rankingach województwa zachodniopomorskiego w latach 2010-2015	20
Tabela 8. Matryca powiązań między LPR a innymi dokumentami strategicznymi gminy.....	27
Tabela 9. Podział gminy Bierzwnik na jednostki analityczne	34
Tabela 10. Zróżnicowanie pomocy społecznej według jednostek analitycznych.....	37
Tabela 11. Odsetek osób bezrobotnych wśród mieszkańców jednostek analitycznych.....	38
Tabela 12. Procedury „Niebieskiej Karty” według jednostek analitycznych	40
Tabela 13. Zmiany liczby ludności według jednostek analitycznych w gminie Bierzwnik.....	42
Tabela 14. Podmioty gospodarcze funkcjonujące na obszarze Gminy Bierzwnik.....	43
Tabela 15. Odległość do lokalizacji podstawowych usług oświatowych oraz zdrowotnych w gminie Bierzwnik	45
Tabela 16. Dostępność instalacji wodno-kanalizacyjnej na obszarze Gminy Bierzwnik	47
Tabela 17. Ilość azbestu do utylizacji (ton na 100 mieszkańców) – wyliczenia szczegółowe.....	48
Tabela 18. Zestawienie wskaźników kryzysowych (rozwojowych) w obszarach analitycznych gminy Bierzwnik	52
Tabela 19. Wskaźniki kryzysu po standaryzacji	53
Tabela 20. Respondenci badania ankietowego według miejsca zamieszkania.....	58
Tabela 21. Opinie mieszkańców na temat stanu zasobów gminy Bierzwnik	61
Tabela 22. Opinie mieszkańców na temat stanu zasobów swego najbliższego otoczenia (wsi, osiedla, ulicy)	62
Tabela 23. Obszary wskazane do działań rewitalizacyjnych	66
Tabela 24. Podstawowe informacje o podobszarze Bierzwnik Północ	68
Tabela 25. Podstawowe informacje o podobszarze Łasko - Wygon	71
Tabela 26. Podstawowe informacje o podobszarze Kolsk-Górzno	75
Tabela 27. Rodzaje projektów według charakteru oraz lokalizacji	81
Tabela 28. Lista indykatywna projektów w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2019-2023	115
Tabela 28. Wskaźniki realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Bierzwnik na lata 2019-2023.	120
Rysunek 1. Granice administracyjne gminy Bierzwnik	10
Rysunek 2. Sołectwa w gminie Bierzwnik.....	12
Rysunek 3. Podział gminy Bierzwnik na jednostki analityczne.....	35
Rysunek 4. Zróżnicowanie pomocy społecznej według jednostek analitycznych	38
Rysunek 5. Odsetek osób bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców	39
Rysunek 6. Odsetek osób długotrwale bezrobotnych w stosunku do liczby mieszkańców	40

Rysunek 7. Występowanie procedury „niebieskiej karty” według obszarów gminy Bierzwnik.....	41
Rysunek 8. Procesy depopulacyjne w gminie Bierzwnik	42
Rysunek 9. Liczba firm przypadająca na 100 mieszkańców w gminie Bierzwnik	44
Rysunek 10. Delimitacja obszarów według dostępności usług oświatowych i zdrowotnych	46
Rysunek 11. PRZYŁĄCZA WODNO-KANALIZACYJNE W GMINIE BIERZWNIK	48
Rysunek 12. Obszary o wysokim występowaniu azbestu	49
Rysunek 13. Obszary zdegradowane w gminie Bierzwnik według jednostek analitycznych	54
Rysunek 14. Rozkład badanych według wieku	59
Rysunek 15. Respondenci według stażu zamieszkania w gminie Bierzwnik	59
Rysunek 16. Mieszkańcy gminy Bierzwnik wobec planów emigracyjnych.....	63
Rysunek 17. Ocena przyszłości gminy ze względu na spodziewaną emigrację	64
Rysunek 18. Obszary zdegradowane i rewitalizowane w gminie Bierzwnik	66
Rysunek 19. Podobszar rewitalizacji Bierzwnik Północ	68
Rysunek 20. Podobszar rewitalizacji Łasko-Wygon.....	71
Rysunek 21. Podobszar rewitalizacji Kolsk	74
Rysunek 22. Podobszar rewitalizacji Górzno	75

12. Załącznik nr 1. Podstawowe dane o gminie Bierzwnik

Wielkości i wskaźniki BIERZWNIK	Rok					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
SPOŁECZEŃSTWO						
DEMOGRAFIA						
Liczba ludności	4 906	4 868	4 849	4 828	4 804	4 791
W tym w wieku produkcyjnym	3 120	3 100	3 106	3 085	3 050	3 042
Odsetek liczby osób w wieku produkcyjnym	63,60	63,68	64,05	63,90	63,49	63,49
Wzrost/Spadek liczby ludności (rok poprzedni=100)	.	99,23	99,61	99,57	99,50	99,73
Wzrost/Spadek liczby ludności 2010-2015 (2010=100)	97,66					
DOCHODY						
Liczba podatników	2 796	2 787	2 692	2 661	2 634	
Całkowite dochody (PIT)	54 839 768,76	61 135 115,09	65 702 428,56	66 207 279,89	68 782 771,57	
Średni dochód (miesięczny) na 1 podatnika	1 634,47	1 827,98	2 033,88	2 073,38	2 176,12	
Średni dochód miesięczny na 1 mieszkańca	931,51	1 046,55	1 129,14	1 142,77	1 193,15	
Miejsce gminy w Rankingu Zamożności	76	64	51	60	57	
Miejsce w Rankingu Zamożności w latach 2010-2014	62					
Liczba podatników o dochodach < 20 tys. zł rocznie	2 122	2 039	1 862	1 757	1 661	

Liczba podatników o dochodach > 80 tys. zł rocznie		44	65	75	83	86	
Całkowity dochód w grupie < 20 tys. zł rocznie		21 158 592,67	20 737 329,74	20 109 994,26	19 145 332,23	18 850 318,71	
Całkowity dochód w grupie > 80 tys. zł rocznie		11 331 636,52	16 338 535,39	15 889 307,07	18 777 841,06	19 344 994,93	
Odsetki w całkowitej liczbie podatników	Podatników z grupy <20 tys. zł rocznie	75,89	73,16	69,17	66,03	63,06	
	Podatników z grupy > 80 tys. zł rocznie	1,57	2,33	2,79	3,12	3,26	
Średni dochód miesięczny	Podatników z grupy < 20 tys. zł rocznie	830,92	847,53	900,02	908,05	945,73	
	Podatników z grupy > 80 tys. zł rocznie	21 461,43	20 946,84	17 654,79	18 853,25	18 745,15	
Relacja średnich dochodów grupy najuboższej i najbogatszej (< 20 tys. = 1)		25,83	24,72	19,62	20,76	19,82	
Miejsce gminy w Rankingu Biegunów Dochodów		3	8	9	5	9	
Miejsce gminy w Rankingu Biegunów Dochodówm 2010-2014		7					
Udział w całkowitej sumie dochodów	Podatników z grupy < 20 tys. zł rocznie	38,58	33,92	30,61	28,92	27,41	
	Podatników z grupy > 80 tys. zł rocznie	20,66	26,73	24,18	28,36	28,12	
Wartość wskaźnika Zróżnicowanie dochodowe Gini'ego.		0,533	0,550	0,537	0,521	0,506	

Miejsce gminy w Rankingu Zróżnicowania Dochodowego (RZD)	9	8	5	8	11		
Średnia wartość wskaźnika Gini 2010-2014	0,529						
Miejsce w Rankingu Zróżnicowania Dochodowego (RZD) 2010-2014	8						
ZALEŻNOŚĆ BYTOWA							
Liczba osób uzyskujących pomoc i świadczenia z gminnej pomocy społecznej	787	729	816	836	756	698	
Wielkość środków na świadczenia społeczne	552 263	575 179	675 275	879 342	828 133	786 439	
Średnia wielkość świadczenia na 1 osobę korzystającą (rocznie)	701,73	789,00	827,54	1 051,84	1 095,41	1 126,70	
Odsetek mieszkańców korzystających z pomocy społecznej	16,04	14,98	16,83	17,32	15,74	14,57	
Miejsce w Rankingu Zależności Bytowej	56	58	44	40	37	36	
Średni odsetek osób korzystających z pomocy społecznej 2010-2015	15,91						
Miejsce w Rankingu Zależności Bytowej 2010-2015	45						
EDUKACJA							
Średnia wyników sprawdzianu w szkołach podstawowych	21,78	22,15	20,8	17,7	21,17	60,06	
Średnia wyników egzaminu w gimnazjach	25,37	23,23	53,20	49,59	49,38	53,03	
Wskaźnik Osiągnięć Edukacyjnych WOE	Szkoły podstawowe	0,508	0,459	0,625	0,196	0,318	0,513
	Gimnazja	0,504	0,492	0,664	0,669	0,644	0,747
Miejsce gminy w Rankingu WOE	Szkoły podstawowe	72	90	50	108	98	76

	Gimnazja	51	33	44	47	48	21
Średnia wartość wskaźnika WOE 2010-2015	Szkoły podstawowe	0,437					
	Gimnazja	0,620					
Średnie miejsce w Rankingu WOE 2010-2015	Szkoły podstawowe	82					
	Gimnazja	41					
RENTY i EMERYTURY							
Liczba osób pobierających emerytury (wszystkich rodzajów)					410	429	
Liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy					176	159	
Liczba pobierających świadczenia emerytalno-rentowe z KRUS						410	419
Odsetek świadczeniobiorców (bez KRUS)	Emeryci				8,49	8,93	0,00
	Renciści				3,65	3,31	0,00
Całkowita liczba świadczeniobiorców (ZUS i KRUS)						998	419
Ogólny Wskaźnik „obciążenia” świadczeniobiorcami (ZUS i KRUS)					19,00	32,72	13,77
GOSPODARKA i PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ							
Liczba aktywnych podmiotów zarejestrowanych w REGON						289	302
W tym	Własność krajowa/Osoby fizyczne					250	263
	Skarb państwa					1	1
	Samorządowe					11	13
	Podmioty zagraniczne					5	3
	Fundacje i					20	18

	stowarzyszenia						
	Wspólnoty mieszkaniowe					0	0
	Kościoły i związki (stowarzyszenia) religijne					3	4
Odsetek podmiotów nierynkowych						12,11	11,92
Ogólny wskaźnik (odsetek) podmiotów nierynkowych						12,02	
Miejsce gminy w Rankingu Zależności od Publicznego Rynku Pracy						66	
Wskaźnik Możliwości Zatrudnienia Ogółem = Liczba ludności w wieku prod. w stosunku do liczby podmiotów ogółem						10,55	10,07
Wskaźnik Możliwości Zatrudnienia w Podmiotach Rynkowych						11,96	11,44
Działy (wg PKD) klasyfikacji podmiotów zarejestrowanych w REGON	Rolnictwo					47	43
	Przemysł					36	42
	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne					4	5
	Informacja i komunikacja					3	4
	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna					3	5
	Sfera publiczna (administracja, edukacja, opieka społeczna i					22	25

	opieka zdrowotna)						
Udział podmiotów z danego działu w ogólnej liczbie podmiotów zarejestrowanych	Rolnictwo					16,26	14,24
	Przemysł					12,46	13,91
	Zakwaterowanie i usługi gastronomiczne					1,38	1,66
	Informacja i komunikacja					1,04	1,32
	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna					1,04	1,66
	Sfera publiczna (administracja, edukacja, opieka społeczna i opieka zdrowotna)					7,61	8,28
Łączny odsetek podmiotów z działów informacji i komunikacji, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz sfery publicznej						9,69	11,26
Średni odsetek podmiotów z działów informacji i komunikacji, działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej oraz sfery publicznej						10,47	
Miejsce gminy w Rankingu "Profesjonalnych" Podmiotów Gospodarujących						97	
Kategorie wielkości zatrudnienia	Do 9 pracowników					270	278

	10-49					14	19	
	50-249					5	5	
	pow. 250					0	0	
Odsetek przedsiębiorstw	mikro (do 9 pracowników)					93,43	92,05	
	małe (10-49 pracowników)					4,84	6,29	
	średnie (50-249 pracowników)					1,73	1,66	
	duże (pow. 250 pracowników)					0,00	0,00	
Właściciele podmiotów kategorii 10 i więcej pracowników	Samorządowe					5	7	
	Państwowe					1	1	
	Własność krajowa/Osoby fizyczne					14	16	
	Własność zagraniczna					0	0	
Odsetek rynkowych przedsiębiorstw wśród podmiotów o zatrudnieniu pow. 10 pracowników						70,00	66,67	
Mobilność pracownicza								
Liczba mieszkańców uzyskujących wynagrodzenia ze stosunku pracy		2 061	2 033	1 955	1 882	1 957		
Aktywność pracownicza (odsetek osób uzyskujących wynagrodzenia ze stosunku pracy w odniesieniu do liczby ludności w wieku produkcyjnym)		66,06	65,58	62,94	61,00	64,16		
Miejsce gminy w Rankingu Aktywności Pracowniczej		77	94	92	100	93		
Średni odsetek mieszkańców gminy uzyskujących wynagrodzenia ze		63,95						

stosunku pracy 2010-2014						
Miejsce gminy w Rankingu Aktywności Zatrudnieniowej 2010-2014	91					
Liczba pracowników wynagradzanych w swoim miejscu (gminie) zamieszkania	797	770	784	715	718	
Liczba pracowników uzyskujących wynagrodzenia poza miejscem (gminą) zamieszkiwania	1 264	1 263	1 171	1 167	1 239	
Wskaźnik "Wychodźstwa" Pracowniczego	61,33	62,12	59,90	62,01	63,31	
Miejsce gminy w Rankingu "Wychodźstwa Pracowniczego"	77	77	87	81	82	
Średni odsetek mieszkańców gminy uzyskujących wynagrodzenia poza swoją gminą zamieszkiwania 2010-2014	61,73					
Miejsce gminy w Rankingu "Wychodźstwa" Pracowniczego 2010-2014	81					
Liczba pracowników uzyskujących wynagrodzenia z pracy w gminie	1 007	991	1 021	875	891	
Liczba pracowników spoza gminy uzyskujących wynagrodzenie na jej terenie	210	221	237	160	173	
Wskaźnik atrakcyjności zatrudnieniowej lokalnych pracodawców	20,85	22,30	23,21	18,29	19,42	
Miejsce gminy w Rankigu Atrakcyjności Zatrudnieniowej	107	110	109	111	111	
Średni odsetek osób uzyskujących wynagrodzenie na jej terenie ale nie	20,81					

będących jej mieszkańcami 2010-2014							
Miejsce gminy w Rankingu Atrakcyjności Zatrudnieniowej 2010-2014		110					
BEZROBOCIE							
Liczba bezrobotnych (31.12)		452	425	485	490	403	376
Wskaźnik bezrobocia		14,49	13,71	15,61	15,88	13,21	12,36
Miejsce w Rankingu Bezrobocia		27	37	21	21	24	18
Średni wskaźnik bezrobocia 2010-2015		14,21					
Miejsce gminy w Rankingu Bezrobocia 2010-2015		25					
OBROTY I PODATKI							
Liczba podatników deklarujących obroty		155	152	155	156	155	
`		208 545 329,00	234 118 648,00	266 966 118,00	278 766 917,00	305 379 081,00	
W tym	Obroty krajowe	104 626 318,00	116 938 819,00	136 118 529,00	139 951 572,00	152 835 232,00	
	Obroty z zagranicą	17 883 597,00	20 059 025,00	16 766 707,00	19 811 387,00	21 092 166,00	
	Obroty inwestycyjne	4 750 201,00	6 634 729,00	12 422 831,00	6 508 135,00	8 315 807,00	
	Pozostałe	81 285 213,00	90 486 075,00	101 658 051,00	112 495 823,00	123 135 876,00	
Odsetek obrotów w stosunku do całkowitych	Krajowych	50,17	49,95	50,99	50,20	50,05	
	Zagranicznych	8,58	8,57	6,28	7,11	6,91	
	Inwestycyjnych	2,28	2,83	4,65	2,33	2,72	
Wielkość obrotów na 1 mieszkańca miesięcznie		3 542,35	4 007,78	4 587,99	4 811,64	5 297,31	
Miejsce gminy w Rankingu Obrotów Rynkowych		64	62	61	51	52	

Średnia wielkość obrotów na 1 mieszkańca 2010-2014		4 449,41					
Miejsce w Rankingu średniej Wielkości Obrotów na 1 mieszkańca 2010-2014		58					
Liczba całkowita podatników podatku CIT		26	26	26	30	44	
W tym	Wykazujących dochód	19	20	16	19	34	
	Wykazujących straty	7	6	10	11	10	
Odsetek wykazujących straty		26,92	23,08	38,46	36,67	22,73	
Wielkość dochodów w podatku CIT		817 860,47	683 202,35	120 095,96	201 687,83	1 082 554,89	
Wielkość strat w podatku CIT		613 755,10	141 776,31	905 648,96	618 821,52	270 419,87	
Relacja między dochodami a stratami (dochody = 1)		0,75	0,21	7,54	3,07	0,25	
SAMORZĄDY							
Wielkość dochodów całkowitych		12 745 202,38	13 074 879,24	14 605 658,96	16 757 705,42	17 727 094,81	16 041 567,00
W tym ze źródeł	Dotacje z budżetu państwa	3 366 140,53	3 299 932,45	3 471 591,27	3 526 429,77	3 643 028,20	3 491 566,78
	Subwencja ogólna	5 443 889,00	5 237 616,00	5 805 634,00	5 862 145,00	5 736 441,00	5 703 486,00
	Dochody z PIT	1 237 747,00	1 370 155,00	1 638 185,00	1 949 944,00	2 354 588,00	2 356 145,00
	Dochody z CIT	12 267,80	8 418,53	9 961,16	12 015,94	10 508,23	9 482,05
	Podatek od nieruchomości	686 060,20	920 441,43	856 227,49	900 908,02	884 144,70	962 594,95
	Podatek rolny	500 987,56	551 401,03	853 676,70	928 080,65	932 926,45	904 107,18
	Sprzedaż praw majątkowych	0,00	7 986,18	0,00	0,00	0,00	4 634,14
Odsetki dochodów ze źródeł	Dotacje z budżetu państwa	26,41	25,24	23,77	21,04	20,55	21,77

	Subwencja ogólna	42,71	40,06	39,75	34,98	32,36	35,55
	Dochody z PIT	9,71	10,48	11,22	11,64	13,28	14,69
	Dochody z CIT	0,10	0,06	0,07	0,07	0,06	0,06
	Podatek od nieruchomości	5,38	7,04	5,86	5,38	4,99	6,00
	Podatek rolny	3,93	4,22	5,84	5,54	5,26	5,64
	Sprzedaż praw majątkowych	0,00	0,06	0,00	0,00	0,00	0,03
	Wskaźnik Samodzielności Finansowej (WSF) tj. odsetek wpływów z podatków oraz wkładu PIT/CIT	19,12	21,86	22,99	22,62	23,59	26,41
	Średnia wielkość Wskaźnika Samodzielności Finansowej w latach 2010-2015	22,77					
	Miejsce gminy w Rankingu WSF 2010-2015	96					
	Relacja między wpływami z podatków od nieruchomości i rolnego (rolny=1)	1,37	1,67	1,00	0,97	0,95	1,06
	Dochód całkowity gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca	2 597,88	2 685,88	3 012,10	3 470,94	3 690,07	3 348,27
	Dochód całkowity gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca/miesięcznie	216,49	223,82	251,01	289,25	307,51	279,02
	Relacja między dochodem miesięcznym gminy na 1 mieszk. a dochodem własnym mieszkańców miesięcznie (dochód własny=1)	0,23	0,21	0,22	0,25	0,26	
	Wydatki całkowite gminy	13 190 439,00	13 602 876,55	14 469 330,35	16 576 196,00	16 485 326,19	15 446 470,00
W tym	Wydatki inwestycyjne	902 691,75	1 077 032,76	854 896,00	1 939 150,21	1 526 795,50	1 014 720,00
	Wydatki na utrzymanie	2 738 130,02	2 622 368,76	2 723 620,67	3 332 798,00	3 466 675,62	3 157 013,60

	aparatu gminy						
	Wydatki na pomoc społeczną	3 526 951,73	3 606 539,63	3 984 334,05	4 678 014,21	4 378 750,57	3 319 352,23
	Wydatki na edukację	4 938 092,94	5 066 037,09	5 636 129,17	6 144 294,53	5 657 807,73	5 902 799,02
	Wydatki na wynagrodzenia	5 653 521,42	5 849 460,70	6 463 173,06	6 808 274,82	7 057 461,63	7 134 349,34
Odsetki wydatków na:	Inwestycje	6,84	7,92	5,91	11,70	9,26	6,57
	Utrzymanie aparatu	20,76	19,28	18,82	20,11	21,03	20,44
	Pomoc społeczną	26,74	26,51	27,54	28,22	26,56	21,49
	Edukację	37,44	37,24	38,95	37,07	34,32	38,21
	Wynagrodzenia	42,86	43,00	44,67	41,07	42,81	46,19
ŚRODKI EUROPEJSKIE W LATACH 2007-2015							
Środki europejskie w dochodach gmin (wg RIO, par. 1-9)							
Kwota dochodów zaksięgowana w paragrafach 1-9 klasyfikacji dochodów gmin		427 091,63	328 341,29	592 014,28	934 306,54	1 204 252,22	833 090,32
Odsetek w stosunku do całkowitych dochodów gminy		3,35	2,51	4,05	5,58	6,79	5,19
Całkowita suma dochodów ze środków europejskich (par. 1-9)		4 319 096,28					
Całkowity odsetek dochodów ze źródeł europejskich (par. 1-9) w latach 2010-2015 w stosunku do całości dochodów gminy w tym okresie		4,75					
Dochody ze środków europejskich na 1 mieszkańca (rocznie)		87,05	67,45	122,09	193,52	250,68	173,89
Miejsce gminy w Rankingu Pozyskanych Środków Europejskich (na 1 mieszkańca)		59	85	81	55	35	56
Średnia wielkość środków europejskich w przeliczeniu na średnią liczbę mieszkańców (w okresie 2010-		148,70					

2015)		
Miejsce gminy w Rankingu Pozyskanych Środków Europejskich (na 1 mieszkańca) w latach 2010-2015		62
Środki europejskie wg SIMIK(ogółem 2010-2015)		
Kwota środków wydanych na terenie gminy	Ogółem	8 840 066,75
	W tym przez gminę i jej jednostki	413 074,50
Odsetek środków wydanych przez gminę i jej jednostki		4,67
Środki wydane w ramach PO i Infrastruktura Środowisko	Ogółem	3 323 520,27
	W tym przez gminę i jej jednostki	0,00
Środki wydane w ramach PO i Innowacyjna Gospodarka	Ogółem	569 123,60
	W tym przez gminę i jej jednostki	0,00
Środki wydane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego	Ogółem	1 051 125,55
	W tym przez gminę i jej jednostki	0,00
Środki wydane w ramach PO Kapitał Ludzki	Ogółem	3 896 297,34
	W tym przez gminę i jej jednostki	413 074,50

	jednostki					
Odsetek środków wydanych w ramach	PO Infrastruktura i Środowisko	37,60				
	PO Innowacyjna Gospodarka	6,44				
	Regionalnego PO WZP	11,89				
	PO Kapitał Ludzki	44,08				
Kwota środków UE wykorzystana w ramach PO na terenie gminy w latach 2010-2015 w przeliczeniu na 1 mieszkańca (liczba mieszkańców średnia z lat 2010-2015)		1 826,08				
Miejsce w Rankingu Wielkość Środków UE w przeliczeniu na 1 mieszkańca		98				
Kwota środków UE wykorzystana w ramach PO przez gminę i/lub jej jednostki w latach 2007-2015 w przeliczeniu na 1 mieszkańca (liczba mieszkańców średnia z lat 2010-2015)		85,33				
Miejsce w Rankingu Wielkość Środków UE wykorzystanych przez gminę i/lub jej jednostki w przeliczeniu na 1 mieszkańca		99				
WSKAŹNIK ROZWOJU WSPÓLNOT TERYTORIALNYCH						
Wielkość Wskaźnika Rozwoju Wspólnot Terytorialnych	-0,704	-0,484	-0,568	-0,546	-0,105	-0,781
Miejsce gminy w Rankingu WRWT	101	96	105	98	97	100
Średnia wielkość WRWT za okres	-0,531					

2010-2015				
Ogólna klasyfikacja gminy za lata 2010-2015		E		
Miejsce gminy w ogólnym Rankingu WRWT za lata 2010-2015		100		
AKTYWNOŚĆ WYBORCZA				
Frekwencja wyborcza				
Frekwencja w wyborach Prezydenta RP		2010	2015	Średnia
I Tura	Liczba głosujących	1 660	1 412	1 536,0
	% w stosunku do uprawnionych	40,92	35,78	38,35
II Tura	Liczba głosujących		1 797	1 797
	% w stosunku do uprawnionych		45,52	45,52
Wyniki wyborów prezydenckich.		2010	2015	
I Tura	Zwycięzca	B. Komorowski		B. Komorowski
	Liczba głosów	1 065		649
	% głosów	64,82		46,26
II Tura	Zwycięzca			B. Komorowski
	Liczba głosów			1 098
	% głosów			60,89
Frekwencja w wyborach do Sejmu RP		2011	2015	Średnia
Liczba głosujących		1 256	1 302	1 279,0
% w stosunku do uprawnionych		31,38	33,30	32,34
Wyniki wyborów		2011	2015	
Zwycięzca		PO		PIS
Liczba głosów		475		397

% głosów	41,67	32,02	
Frekwencja w wyborach samorządowych do Rady Gminy/Miasta	2010	2014	Średnia
Liczba głosujących	4 018	1 957	2 987,5
% w stosunku do uprawnionych	57,19	49,22	53,21
Średnia frekwencja ze wszystkich wyborów. Wskaźnik Aktywności Obywatelskiej	41,90		
Miejsce w Rankingu Aktywności Obywatelskiej	64		

Źródło: Ryszard Czyszkiewicz, Włodzimierz Durka, Marek Molewicz, Wspólnoty samorządowe województwa zachodniopomorskiego 2010-2015. Wskaźniki rozwoju, Szczecin 2016.